

እርግጠኞች አይደሉም! ሌሎች ደግሞ ንስሐም እንኳ በፍጹም ያልገቡ ሲሆኑ፤ ሌሎች ደግሞ ፈጽሞ ያልተጠመቁ አሉ። ያዋሰኝቸው ልምድ ሌላቸውና ያልሰለጠኑ አዋላጆች ናቸው።

ይህ መጽሐፍ የተጻፈው ይህንን ሁኔታ ለማሻሻል ለመሞከር ነው። ይህን “የመደበኛ ክርስቲያናዊ ውልደት” ርእሳዊ ዳሰሳ ከተመለከትን በኋላ፤ ይህ ትምህርት በወንጌል ስርጭትና በመጋቢነት አገልግሎት ዐውድ ውስጥ ሥራ ላይ የሚውልባቸውን ተግባራዊ መንገዶች መመልከት ያስፈልገናል።

ይሁን እንጂ፤ ይህን ከማድረጋችን በፊት፤ ቀደም ብለን የዘረዘርናቸው አተቃላይ መርሆች በመጽሐፍ ቅዱስ ላይ የተመሠረቱ መሆናቸውን ማረጋገጥ አስፈላጊ ነው። ክርእሳችን ጋር ቀጥታ ግንኙነት ያላቸውን ሁለት ደርዘን የሚያህሉ ቁልፍ ምንባቦችን መመልከት ያስፈልጋል። መጽሐፍ ቅዱስ ገልጦ መያዙም በጣም አስፈላጊ ይሆናል። ብዙ የምንማራቸው አዳዲስ ነገሮች እና የምናስወግዳቸው አሮጌና ያረጁት ልማዶች ስለሚኖሩ የተከፈተ አእምሮና ልብም ያስፈልገናል!

ክፍል ሁለት

« ከምን ደረሰ...? » ምንባቦች- መጽሐፍ ቅዱሳዊው
አመለካከት

ምዕራፍ 7

ታላቁ ተልዕኮ

(ማቴዎስ 28:19-20)

¹⁹እንግዲህ ሂዱና አሕዛብን ሁሉ በአብ በወልድና በመንፈስ ቅዱስ ስም እያጠመቃችኋቸው፤ ²⁰ያዘዝኋችሁንም ሁሉ እንዲጠብቁ እያስተማራችኋቸው ደቀ መዛሙርት አድርጓቸው፤ አነሆም አኔ እስከ ዓለም ፍጻሜ ድረስ ሁልጊዜ ከእናንተ ጋር ነኝ። (ማቴ. 28:19-20)።

በመጀመሪያ ሰሐዋርያት፤ ይህ በእነርሱም አማካኝነት ለቤተ ክርስቲያን በሙሉ የተሰጠ የወንጌል ስርጭት አደራ ኢየሱስ ስለ ራሱ በተናገራቸው ሁለት አስደናቂ ንግግሮች የታጀበ ነው። በሰማይና በምድር ሁሉ ሥልጣን እንደተሰጠው በመናገር ይጀምርና ሁልጊዜ መኖሩን በማረጋገጥ ያበቃል። «ትእዛዙን» መረዳት የሚቻለው ከዚህ አጠቃላይ ሥልጣኑና ደረጃው አነጻጽር በመመልከት ብቻ ነው። ያሰውን ሥልጣን በመጠቀም ሐዋርያትን ወደ ዓለም ሁሉ ሄደው ተከታዮችን እንዲመለምሱላት እና ፍጹም የሆነውን የራሱን አቋም በእነርሱ ላይ ተግባራዊ ማድረግ ችሏል።

«አሕዛብን ሁሉ» ሲል የሚያመለክተው የሕዝብ ወገኖችን አንጂ የፖለቲካ አካላትን አይደለም። የመነጨውም እግዚአብሔር ሁሉንም ዓይነት የሰው ዘር (ዘር፣ ጉሳና ቋንቋ) ለመድረስ ወደ መንግሥቱ ሰማጠቃሰል ካሰው ፍላጎት ነው። ምንም እንኳ «ብሔር» ወይም «ሕዝቦች» አይሁዶች «ሰአሕዛብ» የሚጠቀሟቸው ተመሳሳይ ቃላት ናቸው። ይህ ተልዕኮ በዋናነት ለአይሁዳውያን አንግቢዎች

በተጻፈው በማቴዎስ ወንጌል ውስጥ መገኘቱ ታላቅ ነገር ነው! ይህም ኢየሱስ ራሱ የአሕዛብን ወገን በወንጌል የመድረሱን አሳብ ማመንጨቱን በጣም ግልጽ ያደርገዋል፤ ይህም ኢየሱስ «ከአስራኤል ቤት ሰጠፉት በጎች» (ማቴ. 15:24) ብቻ መላኩን የሚገልጸውን አቋሙን መሰወጡን ያመለክታል። ለውጡም ከመሞቱ በፊት እንደሚሆን ይጠበቅ ነበር (ማቴ. 21:43 እና 24:14)።

የትእዛዙን ሰዋስዋዊ አገላለጽ ማጤኑ በጣም ጠቃሚ ሳይሆን አይቀርም። «ደቀ መዛሙርት» አድርጉአቸው አንድ ትእዛዛዊ ግሥ «እያጠመቃችኋቸው እና እያስተማራችኋቸው» ከሚሉ ሁለት በአሁን ቀጣይ ጊዜ በተገለጹ ቦዝ አንቀጾች ተደግፏል። ደቀ መዝሙር ከማድረግ ይልቅ ደቀ መዛሙርት እንዲሆኑ ማድረግ ነበረባቸው። ከስሞች ይልቅ ግሦች የበለጠ ኃይል ቃል አላቸው!

«ደቀ መዝሙር» ተማሪ ነው፤ የሚማረው ግን ከመጽሐፍ፣ ከክርስና ከድርጅት ሳይሆን፤ ከሰው ነው። ተማሪ ከማለት ይልቅ ተሰማማጅ ማለት ይቀላል። ደቀ መዝሙርነት ደቀ መዝሙር ከሚያደርገው፤ ከአስተማሪውና ከመሪው ጋር ኅብረት ማድረግን ይጠይቃል። ስለዚህ የሚነሳው ጥያቄ ቢኖር፤ ማንን ደቀ መዝሙር እናድርግ? ራሳችንን? ወይስ ሌላ ሰው? የሚጠበቀው መልስ አንዱም የሚሰው ሲሆን፤ ጴጥሮስ ሰራሱ ሰጴጥሮስ ደቀ መዝሙር ሰማድረግ፤ ወይንም ለኢየሱስ ደቀ መዝሙር ሊያደርግ ይችላል። ጥያቄው የሚመለሰው በዐውዱ መሠረት ነው። የተሰጣቸው ትእዛዝ በሐዋርያት ስም እንዲያጠምቁ አይደለም፤ እንዲያስተምሩ የተሰጣቸው ትእዛዝም የሐዋርያት አልነበረም። የተላኩት «የኢየሱስን ደቀ መዛሙርት» እንዲያፈሩ ነበር። ይህም በመጀመሪያ ጴጥሮስ ጌሳም ጳውሎስ በእነርሱ በኩል በጌታ ያመኑትን ራሳቸው ከማጥመቅ በመቆጠባቸው ተረጋግጧል (የሐዋ. 10:48፣ 1ኛ ቆሮ. 1:13-17)፤ የመጀመሪያዎቹ የምስመናን ጉባኤ የሚታወቁት «ደቀ መዛሙርት» በመባል እንጂ፤ የጴጥሮስ፤ የዮሐንስ፤ የጳውሎስ፤

ወዘተ... ደቀ መዛሙርት ተብለው አልነበረም። ይሁን እንጂ የኢየሱስ ትምህርት በአስተማሪዎቹ ሕይወት ውስጥ ሠርጸ አስከፃፃፍ ድረስ ደቀ መዛሙር ያደርጉ የነበረው እርሱን በመምሰልና መመሪያውን በመክተል ሊሆን ይችላል (1ኛ ቆሮ. 4:16፣ 1ኛ ተሰ. 1:6፣ ዕብ. 6:12፣ 13:7፣ 3ኛ ዮሐ. 11)።

አንዳንድ የመጽሐፍ ቅዱስ አዋቂዎች እንደሚሉት «ደቀ መዛሙር አድርጉ» የሚለው ትእዛዝ «አጥምቁ» ከሚለው ትእዛዝ የቀደመ በመሆኑ፣ ጥምቀት ሁሰጊዜ መምሪያ (ትምህርት) ከተሰጠ በኋላ መሆን ይገባል ይላሉ። የሚገርመው ነገር፣ ይህንን አሳሳብ ብዙ ጊዜ የሚጠቀሙት ፒዶባፕቲስት (paedobaptists) የተባሉ ሕፃናትን የሚያጠምቁ ናቸው። የአሳቡ ተጠያቂያዊ መደምደሚያ የአማኝ ጥምቀት ሆኖ ሳለ (ቻርሰስ ስምአን፣ የአንግሊካን ወንጌላዊ፣ ከእርሱ በፊት እንደነበረው ጆን ካልቪን አንዱ ነበር። ተቀጥላ 1ን ይመልከቱ)። ቲ. ኢ. ዋትሰን «Baptism is not for infants» በሚለው ጽሑፉ ውስጥ ጥምቀት ልክ አልፎ አልፎ አንደሚጠቀስ የታሪክ ማለታወሻ ሊሆን፣ ክርስቶስ ለሐዋርያቱ ለስብከትና ለማትመቅ የሰጣቸው ዋና ተልዕኮ ስለሆነ፣ በርካታ ሥራዎቻቸው ሆን ተብሎ በብዙ ቦታዎችና ሥርዓቶች ላይ ተጠቅሷል።

የመጀመሪያ ተግባራቸው በማስተማር ደቀ መዛሙር ማድረግ ነው፤ እነዚህንም ማርቆስ አማኞች ይላቸዋል። ሁለተኛው ሥራቸው የተማሩትን ማጥመቅ ነው... ሦስተኛው ኃላፊነታቸው ሌሎች ነገሮችን ማስተማር ሊሆን፣ እነዚህም በክርስቶስ (በሕይወት) ት/ቤት ሊማሯቸው የሚገቡ ናቸው። ይህንን ቅደም ተከተል (ሥርዓት) በንቀት መመልከት ሁሉንም የሕግ ሥርዓት መካድ ነው፤ ይህንንም እዚህ ካልሆነ የተ እናገኘዋለን ብለን ልናስብ እንችላለን?

ቢሆንም፣ ለዋለዋዊ አገባቡ ይህን ትርጉም በሚገባ ለማሳየት አይችልም፤ ምክንያቱም ሦስቱ ተከታታይ የትእዛዝ አንቀጾችን ሳይሆን፣ ከሁለት ቦዝ አንቀጾች ጋር አንድ የትእዛዝ አንቀጽ የያዘ

ሰለሆነ ነው። «እያጠመቁ እና እያስተማሩ ደቀ መዛሙር እንዲያደርጉ» ነው የታዘዙት!!

በዚህ ሁኔታ እንኳ ማጥመቅ ከማስተማር አይቀድምም፤ ምንም እንኳ ሕፃናትን የሚያጠምቁ ይህን ምክንያት በማድረግ «ከመማራቸው» ቀድመው ቢያጠምቁቸውም። ከጥቅሱ የተመለከትን እንደሆነ የዚህም ተቃራኒ የሆነውም ትክክል አያደርገውም ምክንያቱም ደቀ መዛሙር የሚለው ቃል የሚመለከተው ሰው አውቆና በፈቃዱ ወደ ኅብረቱ ካልገባ ጥቅም የለውም።

«ማጥመቅ» የሚለው የበለጠ የሚገልጸው ቃሉን በሌላ ቋንቋ ፊደል መጻፍን እንጂ ትርጉምን አይደለም። ቀደም ብለን እንደተመለከትነው ሁሉ፣ በግሪክ የቃሉ ትርጉም መንከር፣ መዝፈቅ፣ ማረበረስ፣ ማጥለቅ ወይም ሄንድን ነገር በፈላሽ ውስጥ ማግባት የመሳሰሉት ናቸው (ልብስን ቀለም ውስጥ፣ ብርጭቆን ወይን በያዘ ዕቃ ውስጥ ወይም ባህር ውስጥ የሚለጥምን መርከብም እንኳ እንደማለት ሊሆን ይችላል፤ (ምዕራፍ 4 ይመልከቱ)። ብዙ ማብራሪያ ጸሐፊዎች ይህንን የሚተረጉሙት ከመንፈስ ጥምቀት ይልቅ እንደ ውኃ ጥምቀት አድርገው ነው፤ ምክንያቱም «ስምን» የሚጠቁም ነገር ስላለው ነው። የዚህ ማረጋገጫ የሚታየው ምንም እንኳ በተለይም በኢየሱስ እገልግሎት ጊዜያት የጥምቀት ሥርዓት ልምምድ የቀነሰ ቢመስልም እንኳ፣ ያልተጠቀሙ ክጴንጠቆስጤ ዕለት በኋላ ግን በመጀመሪያዋ ቤተ ክርስቲያን ዓለም አቀፋዊ ሆኖ ነበር። የመሲሐ ሙሉ መንፈሳዊ ጥምቀት ከተከናወነ በኋላ፣ የጌታ ትእዛዝ ብቻ ነበር የዚህን አካላዊ ሥነ ሥርዓት ቀጣነት የሚያረጋግጠው (በሐዋርያት ሥራ 10:47 ውስጥ የቆርኔሌዎስን በመንፈስ መጠመቅ በተመለከተ ጴጥሮስ የለጠውን ምላሽ በጥንቃቄ እጽ)። ሐዋርያት አጥብቀው መከታተላቸው ሊገለጽ የሚችለው ታላቁ ተልዕኮ የኢየሱስ ትክክለኛ የትእዛዝ ቃል ተደርጎ ሊወሰድ ብቻ ነው።

እነዚህን ቃላት ክኢየሱስ የመጣ አድርጎ ከመቀበል ይልቅ የመጀመሪያይቱ ቤተ ክርስቲያን ሥርዓት ነው ማለት ተወዳጅ እየሆነ መጥቷል፤ ይህንን ለማድረግ በኢየሱስ የተሰጠ ሌላ ግልጽ ትእዛዝ አለመኖሩ በጴንጠቆስጤ ዕለት ጴጥሮስ በውሃ ስለመጠመቅ አጥብቆ ለተናገረው ሌላ ማብራሪያ የመፈለጉን ችግር ያመጣል፤ ለዚህ መለያ ከሚለጡት ዋና ዋና ምክንያቶች መካከል አንዱ በማቴዎስ 28:19-20 ላይ የሥላሴ መጠቀስ የክህነት ፎርሙላውን (ዘዴውን) የሚያስታውስ ነው የሚል ሲሆን፤ ይህም በመላው የሐዋርያት ሥራ መጽሐፍ ውስጥ ከኢየሱስ ስም መጠቀም ጋር የተለያየ ነው (ምሳሌ፤ የሐዋ. 8:16፤ 19:5) በእርግጥም፤ እስከ ሁለተኛው ክፍለ ዘመን ድረስ የሥላሴዎች ስም በጥምቀት ጊዜ እንደ ተጠቀሙ የሚገልጽ ምንም ማስረጃ የለም።

በውሃ ውስጥ በማስገባት ሐዋርያት የተጠቀሙት መጥመቁ የሐንሰ እንደ አጠመቀው ከሆነ፤ የተጠቀሙት ፎርሙላ (ዘዴ) የተለየ ነው። በእርግጥ፤ በጥምቀት ጊዜ ስም መጠቀም በሐዋርያት የተጀመረ ሥርዓት ነበር። የማቴዎስ ያን አጠማማቅ ዘዴ ሦስት ስሞችን «አብ»፤ «ወልድ»፤ «መንፈስ ቅዱስ» በመጠቀም ነው። ይህ ሐረጉን በቀላሉ ማንበብ፤ ከሚከተሉት ምክንያቶች የተነሣ ነገሩን እንደሚከተለው ያቀልሰዋል፡-

1. በመሠረቱ «አብ» እና «ወልድ» የሚሉት ስሞች ሳይሆን ግንኙነታቸውን ይገልጻል።
2. የአብ «ስም» «ያህዌ» ሲሆን፤ «ጂሆቫ» ከሚለው የመጣው ነው።
3. የወልድ «ስም» ኢየሱስ ነው።
4. «ስም» የሚለው ቃል በነጠላ እንደ እንጂ በብዙ (ሦስቱን) አይደለም።

«የሦስቱ ስሞች» አጠቃቀም በተመለከተ የተነሣው ዋናው ችግር የመጣው ምንም እንኳ ሥላሴያዊ ቡራኬ በሐዋርያት የታወቀና ጠቅም ላይ የዋለ ቢሆንም፤ (2ኛ ቆሮ. 13:14)፤ በአዲስ ኪዳን ውስጥ

የሥላሴዎችን ስም በጥምቀት የተጠቀሙበት ቦታ የትም ተመዝግቦ አናየውም። ይህ፤ እንደሌላው የፈውስ እና፤ የርኩስ መንፈስ ማስወጫ፤ የተደረገው በአንድ ኃይለኛ «ኢየሱስ» ስም ነው። ይህንን ግልጽ የሆነ ስሕተት እንዴት እናብራራለን?

ብዙ ምሁራን (ከመካኒል እስከ ባርክሌ ድረስ) በቀላሉ የሚደግፉት የማቴዎስን አገላለጽ ወደ በኋላ በተጀመረው የቤተ ክርስቲያን ሥርዓተ ቅዳሴ ላይ ኢየሱስ እንደተናገረው ተደርጎ በመገመቱ ነው። ቢሆንም ደግሞ፤ ይህ በወንጌል ላይ በኋላ የተጨመረ መሆኑን የሚደግፍ በጽሑፍ የተቀመጠ መረጃ ባለመኖሩ፤ የቀረጥ ሰብሳቢውን ሰውዬ የሥነ ጽሑፍ መብቱን በመንካት በወንጌሉ ውስጥ ያሰፈረው ትክክለኛ ሪፖርት አይደለም ብለው ይክስሱታል፤

ሌሎች፤ ሉቃስም እንዲሁ የተሳሳተ ገለጻ አድርጓል በማለት ይክስሱታል፤ ይኸውም ኢየሱስ ክፍ ክፍ ብሎ የማድረግ ሥነጽሑፋዊ ዓላማው የሐዋርያት ሥራ ዘገባውን በጣም አቅልሎላታል ብሎ ከመገመት የመነጨ ሲሆን፤ በተጨማሪም በኢየሱስ ስም ላይ አጽንኦት ለመስጠት ሲባል ጥቅም ላይ ውሎ የነበረውን አገላለጽ ዝቅ አድርጓል የሚልም አሳብ አለበት። ነገር ግን ሉቃስ ሥላሴዎችን የገለጸበት ቋንቋው አንዲዳፈንበት የፈለገ መሆኑን የሚያሳይ ምንም ምልክት የለም (ሉቃስ 3:22፤ የሐዋ. 2:32-33፤ የሐዋ. 20:21,22)።

የባስው ደግሞ ማቴዎስና ሉቃስ የስጡት ሪፖርት ትክክል አይደለም የሚል ጽንፈኛ አመለካከት ነው፤ ከዚሁ የተነሣ የመጀመሪያውን የጥምቀት አሰጣጥ ቃላትን ለማግኘት ስለሚያደግት አለመነሣቱ ይበጃል ይላሉ፤

ይሁን እንጂ፤ ሁለቱም ትክክለኛ ትዝታዎችን ይዘው ሲሆን ይችላል። ሐዋሪያት፤ «የኢየሱስ»ን ስም ብቻ በመጠቀማቸው፤ አንድም ስለታላቁ ተልዕኮ የተሰጠውን «ደብዳቤ» የዘነጉ አልያም «መንፈሱን» ብቻ ይሆናል። ምናልባትም አንዱ «የኢየሱስ» ስም ብቻ መጠቀማቸው የሥላሴዎችን ስም እንደ ተጠቀሙበት አድርገው

አስበው ይሆን? ከሁሉ በላይ፤ እግዚአብሔር «የኢየሱስ አባት» መሆኑን እና መንፈስ ቅዱስም ደግሞ «የኢየሱስ መንፈስ» አንድ ሆነ አሁን አውቀው ይሆናል (ዮሐ. 16:7)። እንዲያውም፤ «በላይኛው ክፍል» ውስጥ የተደረገውን ንግግር (ዮሐ. 14:16) ሦስቱን ሥላሴዎች ቀላቅሎ ስምሳሌ፤ (ዮሐ. 14:16) አንዱን ማወቅ ሦስቱንም አንድማወቅ እንዲቆጠር አድርጎታል። አንዱ የ«ኢየሱስ» ስም ለሥላሴዎች እንደ «ምህረቃል» ተደርጎ ሊቆጠር ይችላል።

ይህ አስተያየት የመጀመሪያ ምልክታ እንደሚጠቁመው የማይሆን ነገር አይደለም። አንዱ «የኢየሱስ» ስም ከማቴዎስ ቃል ጋር አሳብ ጽኑ ሆኖ ባይገኝም፤ ተስማሚ የሚሆንበትን ምክንያት ከዚህ በታች ይመልከቱ።

ሁሉም የተጻፈው በነጠላ መስተጻምር (እኔ የእኔ) ነው። እዚህ ጋ ኢየሱስ ሥላሴዎችን በመወከል (እኛ፤ የእኛ) እያለ መናገሩ አይደለም። «...እኛ የነገርናችሁን ሁሉ እያስተማራችሁ» ብሎ አልተናገረም።

«በ...ስም» የሚለው ከብዙ (ሦስት) ስም ይልቅ ነጠላ (አንድ) ስም ነው፤ ይህም የሚያመለክተው አንዱ ስም ሦስቱንም ስሞች ለመሸፈን እንደሚችል ነው። «በ...ስም» አጥምቁ ብሎ አይነግራቸውም።

ኢዩሲበስ (የጥንት የቤተ ክርስቲያን ታሪክ ጸሐፊ) ይህን ጥቅስ እንዲህ ሊል ጠቅሷል፤ «አሕዛብን ሁሉ እያስተማራችሁ፤ በስሜ በማጥመቅ ደቀ መዛሙርት አድርጉአቸው...» ምንም እንኳ ይህ ማቴዎስ ለጻፈው የመጀመሪያው ጽርጉም አስተማማኝ ምስክርነት ባይመስልም (እንዲህ አድርጉ የጠቀለው ሌላ ሰው አልተገኘም)፤ ቢሆንም ደግሞ፤ ይህ ከሐዋርያት ሥራ ጋር ሙሉ ለሙሉ ተልዕኮ የሚለማማውን ተግባራዊ ተዛምዶ በተመለከተ ስላለው አተቃላ ግንዛቤ ማስረጃ ይሰጣል («በጌታ በኢየሱስ ስም» ውስጥ በሚለው ያልተዘወተረ አባባል «ውስጥ» የሚለው መስተዋድድ አጠቃቀም እንኳ ሳይቀር ዮሐ. 19:5)።

ይህ የመጨረሻ ነጥብ አስፈላጊ ነው። በሐዋርያት ሥራ ውስጥ ጥምቀት በግሪክ በውስጥ ብቻ (en-en) ሳይሆን ግን በኢየሱስ ስም ውስጥ (eis-eiV) ነው። ይህም ማለት ለአጥማቂው ከተሰጠው የሥልጣን ውክልና ኃላፊነት በላይ ነው ማለት ነው። ይህም የሚያመለክተው ተጠማቂው ሰው ከኢየሱስ ጋር ያለውን የግል ግንኙነት ነው፤ ይኸውም ጳውሎስ «በክርስቶስ» (ገላ. 3:27) በሚል ቃል ሊገልጽ የፈለገው የቅርብ ግንኙነት ነው። የዚህ ትርጉም በጥንት ዘመን ወታደሮች በፍጹም የበላይነት ለሚገዛቸው ንጉሥ ነገሥት ከሚምሉት ቃለ መሐላ ጋር ግንኙነት የሰውም። ሳክርመንተም (Sacramentum) የሚለው ቃል የመጀመሪያው ትርጉም «ሊታ» የታማኝነት መሐላ ነበር። ስለዚህም በጥምቀት ሥርዓት ላይ ተጠማቂው፤ የራሱ ማንነት ሳይኖረው፤ የራሱንም ስም በማጣት፤ አዲስ ስም ይለጠዋል፤ ማንነቱም አሁን የተጠመቀበት የኢየሱስ ስም ይሆናል። ስለዚህም ጥምቀት የሰም መስጠት ሥርዓት ነው (ነገር ግን ሕፃን ልጅን ክርስትና በማንግት የራሱ ስም እንዲለጠው ከሚደረግበት ሁኔታ ፍጹም ተቃራኒ መልኩ ነው፤ እንደዚሁም አዲሱ ልደት «ከኦጌው» ልዩ መሆኑን ለማመልከት በማሰብ፤ በጥምቀት ጊዜ ለአማኝ አዲስ ስም ከመስጠት በጣም የተለየ ነው)።

በጥምቀት ጊዜ የሚጠቀሙት ቃል ምንም ይሁን የኢየሱስ ስም ጉላ ብሎ መታየት አለበት፤ ምክንያቱም የሥላሴ ኃይልና ሥልጣን በዚህ ስም ውስጥ ተጠቃሷል (ልብ ማለት የሚያስፈልገው በሐዋርያት ሥራ ውስጥ የኢየሱስ ስምና «መንፈስ ቅዱስ» ኃይል ተመሳሳይ ናቸው እናም በመጀመሪያዎቹ ምዕራፍ ውስጥ ተቀራራቢ በሆነ የድግግሞሽ መጠን ይታያሉ)።

ቢሆንም፤ ጥምቀቱን ውጤታማ ሚያደርገው (ወይም የማያደርገው) አንዱ ነጥብ ያ እንደሆነ በማሰብ፤ አንድን የተለየ ጥምቀት አጥማቂዎቹ በሚጠቀሙበት የቃላት ቀመር መሠረት ብቻ ውድቅ ማድረግ (ወይም ማጽደቅ) አደገኛ እና ከፋፋይ የሕግ አክራሪነት ይሆናል። በጥምቀት ላይ መጠቀም ያለበት ቃል የኢየሱስ ስም

ወይም የሥላሴዎች ስም፣ ካልሆነ የክርስትና ጥምቀት ሊሆን አይችልም ብሎ መጭጭ ማለት መለያየትን የሚያስከትልና ሰብዙ ጥምቀቶች የሚገፋፋ ሊሆን ይችላል። ምናልባት ይህንን አለመግባባት ለማርገብ የሚቻልበት መንገድ ተሰማጭ የሆኑ ቃላትን በመጠቀም ሊሆን ይችላል፤ ለምሳሌ፤ «በአብ፤ በወልድ፤ በመንፈስ ቅዱስ ስም በጌታ ኢየሱስ ሞት፤ በመቀበሩና በትንሣኤው ውስጥ አጠምቅሃለሁ» ይህም እኔ (ሰብዙ ዓመታት የተጠቀምሁትና ምንም ችግር የሲሰበት ነገር ነው!)፤ ወይም፡- «በጌታ ኢየሱስ፤ በአባቱና በመንፈሱ ውስጥ አጠምቅሃለሁ» ማለት መልካም ነው። ቀደም ብሰን አንባቢያንን እንደ አሳሰብነው ሁሉ፤ የጥንት ቤተ ክርስቲያን እንደ ተጠቀመችው ማንም ተጠማቂ በሚጠመቅበት ጊዜ የጌታን ስም እየጠራ እንዲጠመቅ (የሐዋ. 22:26፤ ምዕራፍ 3ን ይመልከቱ) ማድረግ ጥሩ ነው።

በመጨረሻ፤ «ጥምቀት» የ«ደቀ መዝሙርነት» የመጀመሪያ እርምጃ ብቻ ነው። ከዚህ ውሳኔ ጊዜ ጀምሮ ረዘም ሳሉ ጊዜያት የመመሪያ ትምህርት የሚሰጥበት ወቅት ይሆናል። ከጥምቀት በፊት ትምህርት መስጠት አለበት (ዛሬ ግን የሚያልቀው በጥምቀት ነው!)። ከክርስቶስ ጋር ተቀብሮ ከእርሱ ጋር በጥምቀቱ ከተነሣ በኋላ፤ ተጠማቂው በዕስታዊ ሕይወቱ እንዴት አድርጎ መኖር እንዳለበት መማር ያስፈልገዋል (ቆላ. 2:20-3:17 ግሩም መመሪያ ይሰጣል!)።

አንድ ከአትላንቲክ ማዶ የመጣ የጴንጠቆስጤ ዓይነት በአንድ ስም ብቻነት የሚለውን አስተምህሮ በኢየሱስ ብቻ የሚያምኑ አሉ። የሥላሴን መኖር በመካድ፤ ፍጹም ሥጋ የሰበሰው የእስራኤል አምላክ ኢየሱስ ነው ይላሉ። የሥላሴዎች ቀመር በሙሉ በመካድ፤ የሚያጠምቁት በኢየሱስ ስም ብቻ በመሆኑ የታወቁት “አንድ የመሆን እንቅስቃሴ” ተብለው ነው። በኢየሱስ ስም ብቻ የሚያጠምቁት እንደ እነዚህ መናፍቃን ሊሆኑም ሳይሆኑም ስለሚችሉ፤ እንዲህ ያለው ሁኔታ በሚያጋጥምበት ጊዜ፤ ከበስተጀርባው ስላለው ሥነ መስኮት ጠይቆ መረዳቱ አስፈላጊ ነው።

ምዕራፍ 8

በማርቆስ ላይ የተጨመረ

(ማርቆስ 16:9-20)

⁹ ከሳምንቱም በመጀመሪያው ቀን ማልዶ በተነሣ ጊዜ፤ እስቀድሞ ሰባት አጋንንት ላወጣላት ስመግደላዊት ማርያም መግደላዊት ታየ። ¹⁰ እርሷም ሄዳ ከእርሱ ጋር ሆነው ሰነበሩት ሲያዝኑና ስያሰቅሉ ሳሉ አወራችላቸው፤ እነርሱም ሕያው እንደሆነ ¹¹ ለእርሷም እንደታያት ሲሰሙ አላመኑም።

¹² ከዚህም በኋላ ከእነርሱ ለሁለቱ ወደ ባላገር ሲሄዱ በመንገድ በሌላ መልክ ተገለጠ። ¹³ እነርሱም ሄደው ለሌሎቹ አወሩ፤ እነዚያንም ደግሞ አላመኑም።

¹⁴ ኋላም ለአሥራ አንዱ በማዕድ ተቀምጠው ሳሉ ተገለጠ፤ ተነሥቶም ያዩትን ስላላመኑአቸው እስማመናቸውንና የልባቸውን ጥንካሬ ነቀፈ። ¹⁵ እንዲህም አላቸው፤ “ወደ ዓለም ሁሉ ሂዱ ወንጌልንም ሰፍጥረት ሁሉ ለበኩ” ¹⁶ ያመነ የተጠመቀም ይድናል፤ ያላመነ ግን ይፈረድበታል። ¹⁷ ያመኑትንም እነዚህ ምልክቶች ይከተሏቸዋል፤ በስሜ አጋንንትን ያወጣሉ በአዲስ ቋንቋ ይናገራሉ። ¹⁸ እባቦችን ይይዛሉ፤ የሚገድልም ነገር ቢጠጡ አይጉዳቸውም፤ አቸውን በድውዮች ላይ ይጭናሉ እነርሱም ይድናሉ።

¹⁹ ጌታ ኢየሱስም ከእነርሱ ጋር ከተናገረ በኋላ ወደ ሰማይ ዐረገ በእግዚአብሔርም ቀኝ ተቀመጠ። ²⁰ እነርሱም ወጥተው በየስፍራው ሁሉ ለበኩ፤ ጌታም ከእነርሱ ጋር ይሠራ ነበር፤ በሚከተሉትም ምልክቶች ቃሉን ያጸና ነበር።» (ማርቆስ 16:9-20)።

የማቆርሰ ወንጌል የመጨረሻው ገጾች የመጀመሪያው ቅጂ ያለጥርጥር ጠፍቷል። ቀደም ያሉት የግሪክ ጽሑፎች ዐረፍተ ነገሩ መሐል ላይ ያ ያቋርጧል («ከፍርሃት የተነሣ»)። የኋላኞቹ ቅጂዎች ደግሞ የተለያዩ መደምደሚያዎች አሏቸው፤ ሁሉም የተጻፉት ከሌላው የወንጌሉ ክፍል በተለየ የአጻጻፍ ዘዴና የቃላት አጠቃቀም ሲሆን፤ በግምት ሌሎች ጸሐፊዎች ሥራውን «ለመጨረሱ» ብለው ያደረጉት ነው ተብሎ ያታሰባል። በስተኋላ ከተጨመሩት ጽሑፎች «ረጅሙ» በዘመናዊው የመጽሐፍ ቅዱሳችን ትርጉም ላይ የተካተተው ነው። ረዘም ያለው በመጨረሻ በዘመናዊው በመጽሐፍ ቅዱሳችን የተጠቃለለው ቅጂ ነው።

ስሙ ያልታወቀ ጸሐፊ አሳቡን የሰበሰበው ከሌሎች ወንጌላት እና ከሐዋርያት ሥራ (የአርትዖት ሥራው ዘግየት ብሎ የተከናወነ መሆኑን ይጠቁማል) ይመሳሳል። አዚህ ጋ በሌላ የመጽሐፍ ቅዱስ ክፍል ውስጥ የማይገኝ አንድ ትንሽ የሆነ ነገር አለ። ከአባብ ንክሻና ከመርዝ አደጋ ሁሉ የመጻን ተስፋ ቃል በወንጌል ውስጥ (ሱቃስ 10:19፤ እና የሐዋ. 28:3-6) ውስጥም እንኳ ተጠቅሷል፤ ምንም እንኳ ይህንን ለድንገተኛ አደጋ እንጂ ሆን ብሎ ለሚደረግ ስሕተት ላለመጠቀም ጥንቃቄ መደረግ ያለበት ቢሆንም።

ምንም እንኳ ይህ አንቀጽ በሐዋርያዊ ጸሐፊ ላይኖረው ቢችልም፤ ያ ማለት ግን ሐዋርያዊ ሥልጣን ስልጣን የለውም ማለት ግን አይደለም።

ቃላቱ ክሊየሱስ አፍ የወጡ እና ከትንሣኤው በኋላ ወደ ለማይ ከማረጉ በፊት ለስድስት ሳምንታት ለሐዋርያቱ መመሪያ ይሰጣቸው በነበረበት ጊዜ የተናገራቸው ሊሆኑ ይችላሉ። ከተናገራቸው ተመዝግቦ የቀረልን ጥቅቱ ነው፤ ነገር ግን ያለው ወጥ የሆነ ሥርዓት ይከተላል፤ ምንባባችንም ከዚህ ጋር ይሰማማል። (ነገር ግን በተጨማሪ መጠቀስ ያለበት ከዴንጠቆስጤ በፊት ስለ «ልሳን» የተጠቀሰው እና «ጌታ ኢየሱስ»

የሚለው ሐረግ ጥቅም ላ የዋለው በዚህ ቦታ ብቻ ነው፤ (ነገር ግን በበለጠ የሐ. 20:28 ይመልከቱ)።

ይሁን እንጂ፤ እንደኋለኛ የአርትዖት ሥራው እንኳ ቢወለድ፤ የጥንቷ ቤተ ክርስቲያን በአንደኛው ምእተ ዓመት መገባደጃ ላ የነበራትን አመለካከት ለመገንዘብ ያረዳ ዘንድ ይህንን ምስክርነት ማግኘት አሁንም ቢሆን እውነተኛ ጠቀሜታ አለው። በተለይም፤ ስለ ወንጌል ስርጭት የነበረውን ግንዛቤ በተመለከተ ጠቃሚ አሳቦች ተሰጥቶናል፤ የምንባቡም ዋና አሳብ ይኸው ነው።

በአንድ በኩል ጥምቀት ጥቅም ከደህንነታችን ክፍል አንዱ ነው በሐዋርያትም ትምህርት ውስጥ በሙላት ስለ ተጠቃለለ (ቲቶ 3:5፤ 1ኛ ጴጥ. 3:21 በበለጠ በምዕራፍ 26፤ 29 በሰፊው ይመልከቱ)። ሌላ ማድረግ ያለብን ዋና ቁምነገር ለው በፍርድ ቀን የሚፈረድበት ባለማመኑ እንጂ ስለ አልተጠመቀ አይደለም።

በአንድ በኩል ደግሞ፤ ተአምራዊ «ምልክቶች» ለወንጌል እውነትነት አሰራላጊ ማረጋገጫ ተደርገው ታይተዋል፤ እንደገና፤ ይህም ከሐዋርያዊ ልምምድ ጋር ይስማማል (ሮሜ 15:18-19፤ 1ኛ ተሰ. 1:5፤ ዕብ. 2:4)። እዚህ ጋ ሐዋርያት ብቻ ሳይሆኑ፤ ሁሉም አማኞች እንዲህ ያሉት «የጸጋ ስጦታ» ጋይሎች ያኖራቸዋል ተብሎ እንደሚጠበቅ አስተውሉ። ወንጌል የሚታይ እና የሚለማም ነበር (ይህ አሳብ በምዕራፍ 33 ላይ ይበልጥ ተብራርቷል)። የወንጌል ስርጭት ጌታ እና የእርሱ ተከታቾች በአንድነት የሚሠሩት የጋራ ተግባር እነርሱ መልእክቱን ሊያደርሱ፤ እርሱ (ጌታ) ተአምራቱን ያደርጋል (የሐዋ. 4:29-30፤ 6:8፤ 8:6፤ 11:20-21፤ 14:3)። «ረጅሙ የጽሑፍ መጨረሻ» መዘግየቱ የጥንቷ ቤተ ክርስቲያን ይህ የጋራ ተልዕኮ ሐዋርያት ምድራዊውን ሕይወት ከተሰናበቱ ከረጅም ጊዜ በኋላ ይቀጥላል ብላ ጠብቃ ነበር የሚለውን አሳብ ያጠናክራል።

ምዕራፍ 9

የተሰቀለው ወንጀለኛ

(ሉቃስ 23:40-43)

⁴⁰ ሁለተኛው ግን መልሶ፡- አንተ እንደዚህ ባለ ፍርድ ሳለህ አግዚአብሔርን ከቶ አትፈራውምን? ⁴¹ ስለ አደረግነውም የሚገባንን እንቀበላለንና በአኛስ እውነተኛ ፍርድ ነው! ይህ ግን ምንም ክፉት አላደረገም ብሎ ገስጸው።

⁴² ኢየሱስንም፡- ጌታ ሆይ፤ በመንግሥትህ በመጣህ ጊዜ አስበኝ አለው።

⁴³ ኢየሱስም፤ “እውነት አልሃለሁ፤ ዛሬ ከእኔ ጋር በገነት ትሆናለህ” አለው። (ሉቃስ 23:40-43)።

አሁንም ሆነ በኋላ፤ ስለ ክርስቲያናዊ ውልደት በሚወራበት ጊዜ የተሰቀለው ወንጀለኛው ወደሚሰው ጥያቄ ሳያመጣ አይቀርም። በክርስትና እምነት መለወጥ ማለት የተወላበሰ ሳይሆን፤ በጣም ቀላል ነው የሚሰውን አሳብ ሰመደገፍ ሊባል ይነሣል። በተለይም፤ ይህ ደኅንነት (መዳን) ያለ ውኃ ጥምቀት ወይም መንፈስ ቅዱስ ጥምቀት ሊገኝ እንደሚችል ስመግለጽ ሲታሰብ እንደ ማረጋገጫ ይወሰዳል። ምንም እንኳን ሞኝነት ቢመስልም፤ የሚያስፈልገው እምነት ነው።

ይህ እውነት ከሆነ፤ የዚህ መጽሐፍ አብዛኛው ክፍል አያስፈልግም እንዲያውም አሳሳች ነው። ከዚህ ሌላ የመጽሐፍ ቅዱስ ጥቅሶችንም ማጥናት አያስፈልግም! እውነቱ ግን ይህ የዳግም ልደት ቀላል አመሰግክት በሌሎች ቁልፍ ጥቅሶች (የሐዋ. 2:38 ምዕራፍ 15ን

ይመልከቱ) ወይም ቁልፍ ምንባቦች (የሐዋ. 19:1-6 -ምዕራፍ 20ን ይመልከቱ) አይደገፍም። ዛሬ ይህ ክስተት ለክርስቲያናዊ መሰወጥ እንደመደበኛ ሁኔታ ሊወሰድ የማይችልባቸው ምክንያቶች አሉ።

አንደኛው፤ የወንጀለኛው ሁኔታ የተለየ ነበር። በሞት አፈፍ ላይ ነበር፤ ሁኔታውም ፍርዳዊ እንጂ ተፈጥሮአዊ አልነበረም። እርሱ በሞት ቅጣት የሚሰቃይ ወጣት ሰው ነበር። የእርሱ ጉዳይ የማይቀርና የሚገባውን የሞት ቅጣት ለመቀበል ስተዘጋጀ ሰው ጥሩ ምሳሌ ነው። ስፋ አድርገን ስናየው፤ ተፈጥሮአዊ ወይም ድንገተኛ የማይቀርለትን ሞት እየተጋፈጠ ያለን ሰው መገዳደር እና ማጽናናት ተገቢ ይሆናል። ታሪኩን መልካም የሕይወት ዘመን እናሳልፋለን በሰው ተስፋ ሚያደርጉ ጤናማ ሰዎችን ማድረግ ያስባቸው ይኸው እንደሆነ ሰማሳመን መጠቀም ግን ፈጽሞ የማይገባ ነው።

ሁለተኛ፤ የወንጀለኛው ፍጹም መሰወጥ የማይቻል ነበር። ማንም ሰው በመስቀል ላይ ከተሰቀለ በኋላ ሊያደርግ የሚችለው በጣም የተወሰነ ነገር ነው። ነጻነት ያለው አፋ ብቻ ነው ሊረግምበት ወይም ሊጸልይበት ይችላል (ይህ ወንጀለኛ የተሻሰውን ሰማድረግ መረጠ)። የንስሐን ድርጊት ሰማሳየትም ሆነ በውኃ ስመጠመቅ ምንም ዕድል አልነበረውም። ማድረግ የሚችለውን ነገር ሁሉ አደረገ። ኃጢአቱን ተናዘዘ፤ በኢየሱስ ማመኑን አረጋገጠ (የሚቀጥሰውን ይመልከቱ። ብዙ ሰማድረግ የሚችሉትን ማድረግ አያስፈልጋችሁም ብሎ ሰማይፋፈር የእርሱን ጉዳይ እንደ ምሳሌ መጠቀም አደገኛ ምክር ነው።

ሦስተኛ፤ ወንጀለኛው በአካል ከኢየሱስ ጋር ነበር። ታሪኩ በወንጌል ውስጥ እንጂ፤ በሐዋርያት ሥራ መጽሐፍ ውስጥ አይደለም። ኢየሱስ በምድር ላይ በነበረበት ጊዜ ከእርሱ ጋር መገናኘት ወደ መንግሥተ ሰማይ ተመልሶ በአባቱ ቀኝ ከተቀመጠ በኋላ ከእርሱ ጋር ከመገናኘት ፍፁም የተለየ ነው። የመጀመሪያው፤ በአካል የተደረገ ግንኙነት ነበር እንደ ወንጀለኛው ስመስማት ሰማየት ይቻላል። በተጨማሪም፤ ብስሙ በማመን፤ ኢየሱስን በእምነት ሰመቀበል ይቻላል፤ እንደዚሁም

መታደስ ይህንን የግንኙነት ደረጃ ይከተለዋል (ዮሐ. 1:12-13)። ይህ በአካል (በእውን) ከኢየሱስ ጋር ያለው ገብረት የተሰጠው እርሱ (ኢየሱስ) በዐረገበት ወይም «ወደ ስማይ በተወሰደ» ጊዜ ነው (ማር. 16:19)። ከእንጠቅሰጤ ቀን ጀምሮ፤ ስው ክርስቲያን ለሆነ የሚችለው የኢየሱስን ቦታ ወስዶ ወደ ዓለም የመጣውን «መንፈስ ቅዱስን በመቀበል ነው»። ይህ በመስቀል ላይ የሞተው ወንጀለኛ መንፈስ ቅዱስን ስመቀበል አልቻለም፤ ምክንያቱም ዳግም እንደ ተወለደ ወዲያው ስለሞተ ነው (ዮሐ 7:39)።

ስለዚህ አጠቃላይን ክርስቲያናዊ ውልደትን ሁኔታ መመልከት ያለብን ከድንረ እንጠቅሰጤ ሐዋርያዊ ስብከትና የሕይወት ልምምድ አንጻር ነው። ቢሆንም፤ ሙሉውን ሥዕል የሚያስገኙትን ክፍል ክፍሎችን በወንጌላት ውስጥ፤ ገና ብሽል፤ ደረጃ ካሉበት፤ ከሚገኙበት ታሪኮች በመውሰድ ማብራራት ይቻላል፤ ስለሆነም ዘኬምስ ለእኛ ስለ ተግባራዊ ንስሐ እጅግ በጣም ጥሩ እድርጎ የእምነትን መጠን ያመለክታል።

በዚያ አስቃቂ ቀን በኢየሱስ መስቀል ላይ የተጻፈውን ጽሑፍ እውነት መሆን ያመነው የተሰቀለው ወንጀለኛ ብቻ ነበር። ከአንድ ሳምንት በፊት፤ በብዙ ሺህ የሚቆጠሩ ሰዎች ኢየሱስ «የአይሁድ ንጉሥ» መሆኑን አምነው ነበር፤ አሁን ግን የተሳሳተ እምነት ገብቶ ተከታዮቹን ወደ ተስፋ መቁረጥ መራቸው (ሉቃስ 24:21)። ከግትር ቅሬታ እና በፍትሐዊ አሠራሩ ተስፋ ከመቁረጡ የተነሣ የተጻፈው የጲላሙስ ቃል ያስገኘው አጠቃላይ ጥርጣሬ ብቻ ነበር (ሉቃስ 23:37)። ከሚሞተው ወንጀለኛ በስተቀር፤ እርሱ በማመስል የእምነት እርምጃ እምነቱን እንዲህ ሲል ዐወጀ፡- መስቀሉንም በዙፋን፤ የእሾህ ጉንጉኑን በዘውድ፤ ራቁትነቱን በልዑል ካባ እና የተቸነከረባቸው ምስማሮች ወደ ብረት ዘንግና የእግሩ መረገጫ ይለውጣል ብሎ አመነ!

ይህ ስው ኢየሱስ «ወደ መንግሥቱን ይመጣል» ብሎ የጠበቀው የት እና መቼ ነው የሚለውን ለመወሰን ከሞክርን በይሆናል (በግምት)

ውስጥ እንሆናለን። «በመንግሥትህ በመጣህ ጊዜ አስበኝ» ማሰቱ ኢየሱስ «አትርሳኝ» (እባክህን ወደ መንግሥትህ በመጣህ ጊዜ ከንተ ጋር በመስቀል ላይ ከሞቱት በአንተ ያመነውን ሰው አስበው ማስቱን ያመለክታል)። ልክ የማርታን እምነት ወደ ፊት ከሚሆነው ወደ አሁን ጊዜ እንደ ሰወጠላት ሁሉ (ዮሐ. 11:25)፤ ኢየሱስ ስዚህም ሰው ብዙ አያስጠብቅህም እና፤ እረሳለሁ ብለህ አታስብ ብሎታል! እውነት፤ እውነት እልሃለሁ (በዕብራይስጥ፡- አሜን? አሜን?)፤ ምናልባት በእማርኛችን በሃቅ (የምሬን ማለት ሊሆን ይችላል)፤ ኢየሱስ ተስፋ ቢስ ለሆነው ስሟቹ የውሸት ማጽናኛ እንደማይሰጥ ያረጋግጣል (ዮሐ. 14:2)፤ ለሚሰው ነገር ፈጽሞ ሊሆን የማይችል ስለመምለሉ እውቅና የሚሰጥ ነው። ጸሎቱ የሚመስለው ዛሬ ነው! በጥቂት ሰዓታት ውስጥ ያለመው እውነት ሊሆንለት ነው! ገና የሚሆነውን እንደሚያውቅ ያስረዳል- ምክንያቱም የመስቀል ሞት በመሠረቱ ከሁለት እስከ ስዓት ቀን ድረስ ይወስዳል። ወንጀለኛው ግን እግሩ በመስበሩ ከኢየሱስ ጋር በአንድ ቀን ነው የሞተው፤ ኢየሱስም የሚሆነውን ስለ አወቀ፤ በዚያን ቀን ስመሞት በመወሰኑ፤ ይኸውም የፋሲካው በጎች በሚታረዱበት ሰዓት ነበር፤ እስከ መጨረሻዋ እስትንፋሱ ድረስ ስለግዜአብሔር ፍጹም ታዛዥ ሆነ (ዘዳግም 12:6፤ ሉቃስ 23:46፤ ዮሐ. 10:18)።

«ገነት» የመንግሥተ ሰማይ ሌላ ስም አይደለም። የመጀመሪያ ስሙ «የአትክልት ቦታ» በተለይም የልዑል መናፈሻ ሲሆን፤ ንጉሡ ልዩ የሆኑትን የክብር እንግዶቹን የሚያስተናግድበት፡- ልዩ ለሆኑት ሰዎች የተሰየ የአትክልት ስፍራ ነው። ይህ የልዩ መብት የወደፊቱን መለየት ስቻለው ወንጀለኛ አስደናቂ እምነት ከመታሰቢያ ያሰፈ ነገር ሊሆን ይችላል። ይህ ኢየሱስ የአንድ ሰው የሞራል ድጋፍ እና መረዳት ማግኘቱ ስለእርሱ ምን ማለት እንደሆነ ትሩ እመልካች ሊሆን ይችላል፤ ሥቃዩን የተጋራውና የደረሰበትን የሞራል ውድቀት በጠቂቱም ቢሆን የተገነዘበ ነበር። (ሉቃስ 23:41) ።

ኢየሱስም ወንጀለኛውን አሳብ ወደ ፊት በመምራት የሚሆንበትን ቦታ ማሰብ ሳይሆን ከማን ጋር እንደሚሆን እንዲያሰብ አስረዳው። ማረጋገጫ ዋስትናውም ብእኔ ጋር ትሆናለህ፤ የሚለው ነው። ይህ በመጨረሻ ሰዓት የተጀመረው ዝምድና ሞት እንኳ አይረብሸውም! መስቀላቸውን እንደ አስወገዱ፤ ሁለቱም አብረው በአትክልቱ ቦታ ውስጥ ይንሸራሸራሉ! ምንም እንኳ ሰውነታቸው ቢሞትና ምንም ባይሰማውም፤ መንፈሳቸው ግን ሕያውና ንቁ ነው (1ኛ ጴጥ. 3፡18)። ኢየሱስ ሰተሰቀለው ወንጀለኛው የተናገራቸው ቃላት በሞትና በትንሣኤ መካካል ሙሉ ንቃተ ሕሊና የመኖሩን አሳብ ይደግፋል፤ ይኸውም ሳፍለ ታንቀሳፋለች፤ ለሚለው አስተሳሰብ ተቃራኒ ነው። ከዚህም በላይ፤ ከንቃተ ሕሊና ውጭ የሆነና አኗኗር በዚህ በምድር ካለው አስደሳች ሕይወት፤ ምንም እንኳ አድካሚ ቢሆንም እንደ ጥቅም እና የሚሻሻል አድርጎ በማሰብ በተስፋ አይጠብቅም ነበር (ፊልጵ. 1፡1-23)።

አጠቃላይ ሁኔታ የሚታየው ከምሕረት አሳብ ጋር ሲሆን፤ የተጠቀሰውም ጽድቅ በእምነት መሆኑን ለመግለጽ ነው። ይህ ወንጀለኛ ከራሱ ፍላጎት በስተቀር፤ ምሕረት ወይም ይቅርታ የሚያገኝበት ምንም መንገድ አልነበረም፤ ይግባኝ የሚልበት መሠረትም የለውም። የሰማይ በር ወሰል ብሎ የሚከፈትላቸው ምሕረት ለማግኘት የማይገባቸው መሆናቸውን ለተረዱት ብቻ ነው። ኑሮአቸውን በሴተኛ አዳሪነት ወይም ከሚገባ በላይ ቀረጥ በመሰብሰብ ሲገፉ የኖሩት ከሃይማኖተኞችና በተከበረ የቅስና አገልግሎት ከተሰማሩት ይልቅ፤ የሰማይ በር የተከፈተላቸው የማይገባቸው መሆኑን በማወቃቸው ብቻ ነው። ይህንን «የጸጋ ዋንጫ» ከተሸለሙት መካከል የተሰቀለው ወንጀለኛ አንዱ ዓይነተኛ ምሳሌ ነው።

ይሁን እንጂ፤ በሌሎች ሁኔታዎች ውስጥ ቢሆን ኖሮ ደኅንነቱን ይስገኛለት ከነበረው ነገር ውስጥ ያጣቸው ብዙ ነገሮች አሉ። ደኅንነቱ እውን የሆነው በሌላው አለም ውስት ነበር። በዚህ ምድር ላይ በነበረ

ጊዜ ሕይወቱ እንደባከነ ይቆጠራል። ከወንጀለኛ አሳቦች፤ ልማዶች እና ጓደኞች ነፃ ሆኖ ጥሩና አስደሳች የሆነ ሕይወት አሁን ለመኖር እንደሚችል፤ አልተረዳም። አሁን «ጌታ» ብሎ ለሚጠራው አምላኩ ከታማኝ አገልጋይነት የመነጨ የውስታ ምስጋና የለውም፤ እንዲሁም ሽልማት ወይም ኃላፊነት በሚመጣው ዓለም ለሚሰጠው ብዙ አይሆንም። ይቅርታ የባከነን ሕይወት አያድስም፤ የጠፋንም ዕድል አይተካም።

ክርስቲያን ለመሆን «ቋሚ ምስክር» (ሞዴል) ለመሆን የማችለው ለዚህ ነው። እንደዛ ተደርጎ የሚታ ከሆን፤ «ወደ መንግሥተ ሰማይ መግባቴን እርግጠኛ ለመሆን ማድረግ የሚገባኝ ትንሽ ነገር ምንድን ነው?» ብለው የሚጠይቁ «በትንሹ» ክርስቲያን የሆኑ ሰዎችን ያፈራል። ጌታ የሚፈልገው በጣም ክርስቲያን ለመሆን የሚፈልጉትን እና እንዲህ ካለው የሚጠይቁትን ነው፤ በዚህ ሕይወት በቅድስና መኖሪን እና ከዚህ በኋላም ደስታን ማግኘቴን እርግጠኛ ለመሆን ምን ያህል ሊኖረኝ ችላል? የኋለኞቹ ወንጀለኛው ካገኘው በላይ የሚያስፈልጉ ናቸው። የውኃ ጥምቀትን እና የመንፈስ ቅዱስ ጥምቀትን ሁለቱንም እስኪያገኙ ድረስ አጥብቀው ይፈልጋሉ፤ ይህን ሁሉ ሳያገኝ ወደ ገነት «በገባው» በሞተው ወንጀለኛ ላይ በድብቅ ሳይቀኑ። ይልቁንም ይህን ሁሉ ሳያገኝ ለሞተው ለዚህ ምስኪን ለው ያዝናሉ!

ምዕራፍ 10
ሁለተኛ መወለድ
(ዮሐንስ 3:3-8)

³ ኢየሱስም መልሶ፡- “እውነት አልሃለሁ፤ ሰው ዳግመኛ ካልተወለደ በቀር የእግዚአብሔርን መንግሥት ሊያይ አይችልም” አለው።

⁴ ኒቆዲሞስም፡- “ሰው ከሽመገላ በኋላ እንዴት ሊወለድ ይችላል? ሁለተኛ ወደ እናቱ ማኅፀን ገብቶ ይወለድ ዘንድ ይችላልን?” አለው።

⁵ ኢየሱስም መለስ እንዲህ ሊል፡- “እውነት እውነት አልሃለሁ፤ ለው ክውሃና ከመንፈስ ካልተወለደ በቀር ወደ እግዚአብሔር መንግሥት ሊገባ አይችልም። ⁶ ከሥጋ የተወለደ ሥጋ ነው፤ ከመንፈስም የተወለደ መንፈስ ነው። ⁷ ዳግመኛ ልትወለዱ ያስፈልጋችኋል ስላልሁህ አታድንቅ። ⁸ ነፋስ ወደሚወደው ይነፍሳል፤ ድምፁንም ትስማለህ፤ ነገር ግን ከወዴት እንደ መጣ ወዴትም እንዲሄድ አታውቅም፤ ከመንፈስ የተወለደ ሁሉ እንደሁ ነው።” (ዮሐንስ 3:3-8)።

«ዳግመኛ መወለድ አለባችሁ» በሚለው አሳብ ላይ ከተሰበኩት ስብከቶች እና ከተጻፉት በራሪ ጽሑፎች (ትራክቶች) መካከል፤ «ውሃ» ከዚህ ጋር እንዴት አብሮ እንደሚሄድ ያብራራት ወይም የጠቀሱም እንኳ ምን ያህሎቹ ናቸው? «በውኃ ጥምቀት መታደስ» ረገድ ያለው ጥላቻ፤ አዲሱ ልደት ከአካላዊ ተግባር ጋር ግንኙነት እንዳይኖረው በማድረግ፤ ወንጌላውን በጉዳዩ ላይ ዝምታን እንዲመርጡ አድርጓቸዋል። የኢየሱስን ትምህርት ባለመረዳት ኒቆዲሞስ

የመጨረሻው ሰው አይደለም፤ ብዙዎች ከእርሱ ጋር «በጨለማ ውስጥ» ቀርተዋል፤

አብዛኞቹ የመጽሐፍ ቅዱስ ተንታኞች (የቤተ ክርስቲያን አባቶችን ጨምሮ፤ የሮም ካቶሊኮች፤ የፕሮቴስታንት ተሃድሷውያን፤ የእንግሊዝ ፒዩሪታኖች፤ እና አብዛኞቹ ዘመናዊ ምሑራን) ዳግም ልደትን በስፋት የሚገልታ ቁጥር 5 የቁጥር 3 ማለፋፊያ ነው የሚለውን ይቀበላሉ።

የግሪኩ ቃል አኖተን (anotthen) የሚለው ትርጉም «እንደገና» ወይም «ከላይ» ማለት ይሁን አይሁን በሚለው አሳብ ዙሪያ እንዳንድ ልዩነት አለ። የኋለኛውን የሚደግፈው (በዮሐንስ 1:13 ላይ የሚገኘው) “እግዚአብሔር ተወለዱ” የሚለው ሐረግ «ስማያዊ» መረጃ አሳብ ነው። ከሰብአዊ ይልቅ ኢየሱስ መለኮታዊ ክስተትን መግለጹ ግልጽ ነው፤ እርሱ ልዕለ ተፈጥሮአዊ ውልደትን ከተፈጥሮአዊ ጋር ያነጻጽራል (ቁ. 6)። ኒቆዲሞስ ራሱ የተረዳው «እንደገና» (ቁ. 4) በሚል ሲሆን የመጀመሪያው ልደት ድጋሚ እንደሆነ አድርጎ በማሰብ ራሱን ግራ አጋብቷል። በዮሐንስ ወንጌል ውስጥ ቃሉ በየትኛውም ቦታ ላይ «ከላይ» የሚል ነው (ዮሐ. 3:31፤ 19:11፤ 23 ይመልከቱ)፤ ልብ ማድረግ የሚያስፈልገው ኢየሱስ በዚያን ጊዜ የአረማይክ ቋንቋ የሚናገር ቢሆን ኖሮ የሚለውን ማጤኑ ተገቢ ነው፤ ያ ቋንቋ «እንደገና» የሚል ተወሳክ ግሥ የለውም። ሌሎች ተርጓሚዎች፤ እንደ ዊሊያም በርክሌይ ያሉት፤ ውርርዳቸውን በማጠናከር ሐረጉን «ከላይ ዳግም መወለድ» በማለት ተርጉመውታል፤ እንደ ምንም ቢተረጉም ግን ኢየሱስ በቁጥ 5 ላይ በተናገረው ዓረፍተ ነገር ላይ የሚፈጠረው ልዩነት በጣም አነስተኛ ነው፤ ይህ ጥቅስ ኒቆዲሞስ ሁለተኛው ውልደት ልክ እንደ መጀመሪያው ይሆናል ሲል የያዘውን የተሳሳተ አስተሳሰብ እንዴት ልዩ እንደሚሆን በማሰራራት ያርማል። በሥጋ ከመወለድ በተለየ፤ ይኸኛው በቁሙ በግሪክ (ek) «ከውስጥ» «ከውኃና ከመንፈስ» መወለድ ይሆናል።

እዚህ ላይ ነው የአተረጓጎም ችግር የሚጀምረው! ለፋ አድርገን ለናየው፤ “ከውኃና ከመንፈስ” የሚለውን ሐረግ በኤንአይቪ ትርጉም መረዳት የምንችልባቸው ሦስት አማራጭ መንገዶች አሉ።

1. ሁለት ውልደቶች አንዱ በሥጋ ሊሆን ሌላው በመንፈስ፤
2. አንድ ውልደት በመንፈስ ብቻ፤
3. አንድ ውልደት ከሥጋዊና ከመንፈሳዊ አንጻር መወለድ።
እያንዳንዱን በዝርዝር ለማየት እንሞክራለን

ሥጋዊ ውልደት እና መንፈሳዊ ውልደት

በአጭሩ፤ በዚህ ትርጉም ላይ በሥጋ እና በመንፈስ መካከል ባለው ገጽጽ ረገድ የቁጥር 6 ተመሳሳይነት በቁጥር 5 ውስጥ ተመልሶ የሚገኝ ሊሆን፤ በቁጥር 4 ውስጥ ያለው የአካላዊ ውልደት አሳብ በቁጥር 5 ውስጥ ይገኛል። ኒቆዲሞስ በመሳሳት ለው ሁለት ጊዜ በሥጋ እንደሚወለድ አለበት፤ ነገር ግን ኢየሱስ ለሕተቱን በማረም ሰው አንድ ጊዜ በሥጋ መወለድ (ከውኃ) እንዲሁም አንድ ጊዜ ደግሞ ከመንፈስ መወለድ (በመንፈስ) ያስፈልገዋል አለው።

«ውሃ» እንግዲህ የሥጋ ተመሳሳይ ሊሆን፤ በሆነ መንገድ ሥጋ መወለድን ያመለክታል። አንዳንድ ዘመናዊ ወንጌል አማኞች ይህንን ከአካላዊ ውልደት በፊት ከሚከሰተው «አንግዶ ልጅ ውሃ መፍለስ» ጋር በማገናኘት ያዩታል (ለምሳሌ፤ ኬኔት ቴይለር የተባሉ በሕያው ቃል መጽሐፍ ቅዱስ የግርጌ ማስታወሻቸው ላይ ይህንን አስፍረዋል)። ይህ አሳብ የሚከተሉትን ችግሮችን ያስከትላል።

በመጀመሪያ፤ «ውሃ መወለድ» የሚባል ነገር በጥንቱ ዓለም ለአካላዊ ውልደት ለለማገልገሉ ምንም ማስረጃ የለም። አልፎ አልፎ ስለ ፈሳሽ ነገር (ከወንድ ወደ ሴት የሚተላለፍ ዘር) የሚነገር ነገር ነበር፤ እሱም ስለ ጽንሰ እንጂ ስለ መወለድ አልነበረም፤ ከውሃ መወለድ ከሚለው ሐረግ ጋር የታወቀ ቁርኝት የለውም።

ሁለተኛ፤ ኢየሱስ ለመግለጽ የፈለገው እንደዚህ ቢሆን ኖሮ፤ «ከሥጋና ከመንፈስ መወለድ» ያስፈልጋል ብሎ መናገሩ ይቀልለው ነበር። ከውሃ የመወለድን ነገር በመጥቀስ ለምንድን ነው ኒቆዲሞስን ግራ ያጋባው?

ሦስተኛ፤ በዚህ አመለካከት የመጀመሪያው ነጥብ ከሌላው ጋር የሚስማማ አይደለም! «ለው በመጀመሪያ በሥጋ ካልተወለደ በስተቀር ወደ እግዚአብሔር መንግሥት ለመግባት አይችልም...» እምብዛም ሊነሣ የሚገባው አሳብ አይመስልም! «ለው» ማለት ትርጉሙ የተወለደ ማለት ነው። «በስተቀር» የሚለው ቃል ወደ እግዚአብሔር መንግሥት ለመግባት በሚያስፈልገው ዋና መመዘኛ ላይ አጽንዖት በመለጠት መሳውን ዓረፍተ ነገር ይገልጣል።

አራተኛ፤ «ውሃ» በሥጋ መወለድን ይከተል ይሆናል፤ ግን የመወለድ መንሥኤ ሊሆን አይችልም። ለሁለቱም ቃላት (ውሃና መንፈስ) አንድ የመስተዋድድ ቃል «ከ...ውስጥ (Ek- out of)» መጠቀም ማለት ይህ መወለድ ከሁለቱም ከምክንያትና ከውጤት ጋር የተያያዘ ነው ማለት ይቻላል። አንዱ ሊከተለውና ሌላው መንሥኤው ሊሆን አይችልም። እንዲህ ከሆነ «ውሃ» በመወለድና «ከመንፈስ» በመወለድ መካከል ምንም ዓይነት ተመሳሳይነት ሊኖር አይችልም ማለት ነው።

አምስተኛ፤ ለዋለው የሚገልጸው ሁለት ውልደትን ሳይሆን አንድ ነው። ኢየሱስ «ውሃ ውስጥ መወለድ» እና «ከመንፈስ ውስጥ መወለድ» ብሎ አሳለም፤ እንዲያውም «ውሃና ከመንፈስ መወለድም» አሳለም፤ ነገር ግን «ውሃና ከመንፈስ» መወለድ ብሏል (ይህም ሁለቱንም ልክ እንደየውልደቱ «ተከታታይ» ያደርጋቸዋል)።

ስድስተኛ፤ ኒቆዲሞስ «ውሃን» ከሥጋ መወለድ ጋር አያይዞ የተመለከተ አይመስልም።

ከእነዚህ ከሰድስት ምክንያቶች የተነሣ ይህን ትርጓሜ ባንቀበል ይሻላል።

ንጹሕ መንፈሳዊ ውልደት

የመጀመሪያው አመለካከት «ውሃን» እና «ሥጋን» ተመሳሳይ አድርጎ ቢያይም፤ ይህ እቁም ደግሞ «ውሃ» እና «መንፈስን» እንደሚመሳሰሉ አድርጎ ይመለከታል። በቁጥር 6 ላይ «ከመንፈስም የተወለደ» የሚለው ሐረግ በቁጥር 5 ላይ «ከውሃና ከመንፈስ» ከሚለው ጋር እኩል እንደሆነ ተደርጎ ነው።

ይህንን አሳብ በመደገፍ፤ የሐንስ ብዙውን «ውሃን» የሚጠቀመው አካላዊ ላልሆነ መንፈሳዊ እውነታ የተወሰደው በተለይም ለመንፈስ ቅዱስ (ምሳሌ፡- የሐንስ 4:14፤ 7:38) ይባላል። ይህም የብሉይ ኪዳንን አጠቃቀም ይከተላል (ለምሳሌ፡- ሕዝ. 36:25፤ ንጹሕ ውሃ የልብን የውስጥ ንጽሕና እንደሚያስገኘው ማለት ነው)።

በቅድሚያ ስንመለከት፤ ይህ የችግሩ መፍትሔ ሲሆን የሚችል ይመስላል-ቀረብ ብለን ስንመረምረው ግን ቀበል ያለ መፍትሔ መሆኑ ግልጽ ይሆናል። የሚቀጥለውን ለማብራራት (ለመግለጽ) አይችልም።

በመጀመሪያ «ውሃ» የሚለው ቃል ለመመንፈስ ተመሳሳይ ከሆነ፤ ከመጠን ያለፈ ጭማሪ ይመስላል። እንደዚህ ድርብ ትርጉም ያለውን ዓረፍተ ነገር ማድረግና፤ በቀጥታ ወይም በተዘዋዋሪ ቃል መግለጽ ለምን አስፈለገው? ከሁሉ ወደር ከማይገኝለት ከታላቁ መምህር የተሰጠ «ከመንፈስ መወለድ (ያውም፡- «ውሃ») እና «ከመንፈስ» የሚለው አስተያየት አይመስልም።

ሁለተኛ፤ በዮሐንስ ውስጥ «ውሃ» ማለት ሁልጊዜ ተፈትሮአዊ ውሃ ነው። በምዕራፉ መጀመሪያና በስተመጨረሻም ቢሆን ትርጉሙ ያው ነው (ዮሐ. 1:26፤ 3:3፤ 2:7፤ 3:23)። በጥቂት ቦታዎች የመንፈስ ቅዱስ ምሳሌ ተደርጎ ለምሳሌ፤ ለመለየት ሲባል ልዩ በሆነ

መስተዋድድ ይገልጻል፤ (ለምሳሌ፡-ሕያው) ወይም በሌላ ሐረግ (ለምሳሌ፡- እኔ የምሰጠው) ወይም በሌላ ስም (ለምሳሌ፡- ምንጭ ወይም የሚፈልቅ) «ውሃ» ብሎ እንዲህ አይጠራውም።

ሦስተኛ፤ ለኒቆዲሞስ፤ መልእክቱ የቀረበለት፤ እንደ መንፈስ ቅዱስ ተለዋጭ ዘይቤያዊ እነጋገር አድርጎ ተመልክቶታል ብሎ ለማለት በጣም ያጠራጥራል። ኢየሱስ፤ ኒቆዲሞስ መልእክቱን ረዳለት ዘንድ ወዲውኑ ስለ «ኅፋሱ» ተለዋጭ ዘይቤያዊ እነጋገር ቢናገር ኖሮ ኒቆዲሞስ የበለጠ ግራ የተጋባ ይሆን ነበር። ሰው ከውሃና ከነፋስ ካልተወለደ...!

ስለዚህ በእነዚህ ሦስት ምክንያቶች መሠረት ይህም ትርጓሜ ውድቅ መደረግ አለበት።

በአካልና በመንፈስ አንድ ጊዜ መወለድ

በዚህ ትርጉም ላይ፤ ኢየሱስ ለኒቆዲሞስ የሚግረው የመለወጥ ልምምድ እንደሚያስፈልገው ነው፤ ይህም የሚሆንለት በአካላዊ እና መንፈሳዊ መንገዶች ሲሆን፤ ዳግም ልደት ስለዚህ አካላዊ እና መንፈሳዊ አንጻሮች ያሉት ክስተት ነው። «ውሃ» የሚያመለክተው በአካል የመወለድ ድርጊት በጥምቀት ሲገለጽ ነው። ይህ ግን ራሱ በራሱ እዲስ መወለድን ለማምጣት አይችልም። የመንፈስ ቅዱስ የመለከታዊ ሥራ ካልታከለበት በስተቀር ይህንን አሳብ በመደገፍ፤ የሚከተሉትን ግንዛቤዎች ልንጠቀም እንችላለን። የሚቀጥሉትን ነጥቦች እንመልከት።

አንደኛ፤ መጽሐፍ ቅዱስን በቀጥተኛ ትርጉሙ የሚረዳ ጤናማ የመጽሐፍ ቅዱስ ጥናት መርሕ አለ። ይህም የሚሆነው ከዚህ በተለየ መልኩ ለመረዳት የሚያስችል በቂ ምክንያት እስክሌለ ድረስ ነው። በዚህ ጉዳይ ላይ፤ «ውሃ» የተወሰደው እንደ «ውሃ» ነው «መንፈስም» የተወሰደው እንደ «መንፈስ» ነው።

ሁለተኛ፤ ለሁለቱም ስሞች ጥቅም ላይ የዋለው እንድ ግሥና እንድ መስተዋድድ ስለ ሆነ፤ ይህ ስለዋሰው ትክክለኛ ትርጉም ይሰጠዋል። «የውሃ እና የመንፈስ» ጉን ሰጉን መደረግ ለእንድ ክስተት ጣምራ መሠረት እንደመጠቀም ይቆጠራል።

ሦስተኛ፤ ኒቆዲሞስ «ውኃን» የወሰደው እንደ ሥርዓታዊ መንጸት ሳረዳው አይቀርም። በነቢያት የተሰፋ ቃል እና በፈሪሳውያንም ልምምድ የተካነው ከዚህም በተጨማሪ፤ ንግግራቸው ደሐራ (ዳራ) የኢየሱስ ተአምራዊ አገልግሎት ብቻ ሳይሆን፤ የዮሐንስ የንስሐ ጥምቀት አገልግሎትም ጭምር ነው (ዮሐ. 1:19-28፤ 3:22-26)። ፈሪሳውያን ይህንን ጥምቀት እንዳልተቀበሉና እንደተከላከሉም እናውቃለን። (ማቴ. 3:7፤ ሉቃስ 7:30)። እንዲያውም ኒቆዲሞስ ወደ ኢየሱስ በመጣ ጊዜ ትንሽ ስለ ዮሐንስ ሳይጠቅስ አልቀረም (ዮሐ. 3:2) ፤ ምክንያቱም ዮሐንስ ምንም ተአምራት አልሠራም (ዮሐ. 10:41)። ኒቆዲሞስ ስለ «ውሃ» በተናገረው የሽንገላ አነጋገር በማንሣት ትንሽ ግሣጼ ሳይስጠው የቀረ አይመስልም፤ ምክንያቱም ፈሪሳውያን እርሱም ከፈሪሳውያን አንዱ ነው፤ ኢየሱስም በዚያን ጊዜ ያጠምቅ እንደነበረ ያውቃሉ (ዮሐ. 4:1)። ሰዮሐንስ ሆነ ለእርሱ ጥምቀት ለመገዛት አሻፈረኝ ብሎ እያለ የኃይለኛ አገልግሎቱ ምሥጢር ተካፋ ሊሆን እንደማችል ኢየሱስ ለኒቆዲሞስ እየነገረው አይደለም ወይ?

አራተኛ፤ «የውሃ» እና «የመንፈስ» መጣመር በአራቱም ወንጌል ውስጥ የታወቀ ርዕስ ጉዳይ ነው፤ ከዚህም የተነሣ ዮሐንስ ስለ ሁለት ጥምቀቶች አስተምሯል፤ አንዱ በውሃ ሌላው በመንፈስ እንደ ሆነ (ማቴ. 3:11፤ ማር. 1:8፤ ሉቃስ 3:16፤ 1:33) ይገልጻል። በዮሐንስ 3 ላይ ያለው ጥምቀት ከእነዚህ ሁለት ጥምቀቶች ጋር ያልተያያዘው እንደ አጋጣሚ ነው ብሎ መገመት ያዳግታል።

አምስተኛ፤ ይህ ትርጉም የአዲስ ኪዳን ጸሐፊዎች ስለ ውሃ ጥምቀት ከተጠቀሙበት የሥራ ቋንቋ አገላለጽ ጋር በቀጥታ ይስማማል (ምዕራፍ 4 ይመልከቱ)። ጥምቀት በግልጽ «የሚሠራ ምልክት» እንደ

ሆነ እና የእግዚአብሔርም የለውም ሥራ እንደ ሆነ ያምናሉ። ዮሐንስ 3:5 ከቲቶ 3:5 ጋር ድንቅ በሆነ መንገድ ይስማማል። “ከውሃ መወሰድ” እና «ለአዲስ ልደት የሚሆን መታጠብ» የሚሉት ሐረጎች ያን ያህል ልዩነት የላቸውም።

ስድስተኛ፤ በዘመናት ሁሉ የነበሩት አብዛኞቹ የመጽሐፍ ቅዱስ አዋቂዎች፤ ካቶሊኮችም ሆኑ ፕሮቴስታንቶች፤ «ውሃን» የጥምቀት ግልጽ ማስረጃ አድርገው ወስደዋል።

ይህንን ትርጉም ውድቅ ማድረጊያው የተሰመዱት ምክንያቶች ውስጣዊ እና ዐውዳዊ አይደሉም፤ ይልቁንም ውጫዊና ሥነ መስከታዊ ናቸው። በአንድ በኩል፤ በምዕራቡ ዓለም እካላዊውን ከመንፈሳዊ የመለየት ሥር የሰደደ ችግር አለ፤ የመጽሐፍ ቅዱስን ትምህርት ከመከተል ይልቅ የፕላቶን ፍልስፍና በመከተል የመጣ ነው። በሌላ በኩል ደግሞ፤ የጌታን ቃላት ግልጽ ትርጉም እንዳያዩ ብዙ ዓይኖችን የሚያሳውር የወንጌል አማኞች «በጥምቀት መታደስ» ያላቸው ጥላቻ አለ። “የዘዊንግሊያውያን” ስለ ቤተ ክርስቲያን ሥርዓቱ እንደ (ምልክት ብቻ) ያላቸው አስተሳሰብ ለአካላዊ ድርጊቶች መንፈሳዊ ውጤቶች ለመስጠት ፈቃደኛ አይደለም። ምንም እንኳ ጥበብ የምትሰጠውን ዛፍ መብላት (ዘፍጥ. 2:17) ወይም ሳይገባው የጌታን ሥጋና ደም መውሰድ (1ኛ ቆሮ. 11:29-30) የሚያስከትሏቸው አደገኛ ውጤቶች ቢኖሩም።

ሰው «ዳግም የሚወሰደው» ከውሃ ብቻ ነው የሚለው (ትክክለኛው ሰው ትክክለኞቹን ቃላት አስከተጠቀመ ድረስ!) አስተሳሰብ እኔንም ያሳስበኛል። በተለይ ይህ አስከፊ የሚሆነው ለንስሐም ሆነ ለእምነት ይህ ምሳሽ ሊሰጡ ለማይችሉ ሕጻናት ልጆች ሊጠቀሙበት ነው። ነገር ግን «ውሃ» ለጥምቀት መጠቀሚያ የሚውለው በአውነት ለዳነው ኃጢአተኛና ለሚያምን ሰው ከሆነ ያ ልዩ ጉዳይ ነው፤ እንዲህ ከሆነ ይህ ከባሕላዊና ከምትሐታዊ እምነት የተነሣ በተለምዶ «የጥምቀት መታደስ» ተብሎ ከሚታሰበው የተለየ

ነው። ከዚህም በላይ ኢየሱስ ሁለቱም ማለትም «ውሃ» እና «መንፈስ» በማጣመር ግንኙነታቸውን ሲገልጽ ማንም በውሃ ብቻ ብሎ እንዳይገምት በማሳለብ ነው። ያለ መንፈስ ቅዱስ ወሳኝ አርዳታ ምንም ዓይነት እዲስ ልደት የሚባል ነገር ሲኖር አይቻልም። ይህም ወደ መጨረሻው ጥያቄያችን ያመጣናል። ከዚህ ጋር ተያይዞ «መንፈስ» የሚለው ቃል ምን ማለት ነው?

ጠንቃቃ አንባቢያን የአዲሱ መደበኛ ትርጉም መጽሐፍ ቅዱስን አተረጓጎም ሲከተሉ፣ የዮሐንስ 3፡3-8 ምንባባ በቀጥታ ሲጠቀስ «መንፈስ ቅዱስ» የሚለው ጥቅም ላይ ማዋሉን፣ ነገር ግን «ውሃ» እና «መንፈስ» የሚለውን አከራካሪ አተረጓጎም ለመጥቀስ ሲፈለግ «በመንፈስ» የሚለው ተመራጭ እንደሆነ ያስተውላሉ። እኔ ወደ በኋላ የምጠቀምበት አጠቃቀም በቁጥር 5 ውስጥ ገላጭ የሆነ ግሥ አስመኖሩን ያሳያል። ይህም ማለት «ከመንፈስ የተወለደ» (ቁ. 5) የሚለው በቀጥር 6 ላይ ካለው «ከመንፈስ የተወለደ መንፈስ ነው» ከሚለው ጋር አንድ ላይሆን ይችላል (የመስተአምር ቃል በመጀመሪያዎቹ ጥንታዊ ጽሑፎችም ላይ እንደ ሌላ ያመለክታል)፤ ሲሆንም ግን አዲሱ መደበኛ ትርጉም መጽሐፍ ቅዱስ በዚህ ጉዳይ ላይ የተርጓሚዎች የአተረጓጎም ውሳኔ በግልጽ ያመለክታል።

«ውሃ» ሁልጊዜ ጥምቀትን ሲያመለክት፣ «መንፈስ» ደግሞ የሚያመለክተው የቤተ ክርስቲያን ሥርዓት በሚከናወንበት ጊዜ የሚሆነውን የመንፈስ ቅዱስን ሥራ ነው። ለብአዊ አካል «ውኃን» ሲጠቀም፣ መለኮታዊው ወኪል (መንፈስ ቅዱስ) ግን ወቅቱን ውስጣዊውን እና መንፈሳዊውን ሥራ ለማከናወን ይጠቀምበታል። በእርግጥም ባለው የመንፈስ ቅዱስ ሥራ ካልሆነ በስተቀር በአካላዊው ክስተት ላይ የሚፈጸም ምንም ዓይነት መንፈሳዊ ለውጥ አይኖርም፤ ምክንያቱም ለብአዊው ወኪልም ሆነ በቀጥተኛ ቁሳዊው መሣሪያ ይህንን የሚያደርጉበት ኃይል በሌላቸው ነው። ግን ይህም ደግሞ

ያልተለመደውን የኢየሱስን ለዋስዋዊ አነጋገር በቃጥተኛ መንገድ ለመተርጉም ያስችል ይሆን?

እነዚህ ጠባዮች፣ ቀደም ብለን እንዳየነው፣ የሚያሳዩን የተወሰነ መስተአምር ያለመኖሩን እና «ውሃ» እና «መንፈስ» «ከ... (ek=out of)» በሚለው መስተዋድድ የሚገለጹ መሆኑ ነው፤ ይህም ሁለቱም ከአዲሱ ልደት ጋር አንድ ዓይነት ግንኙነት እንዳላቸው ይጠቁማል (ምንም እንኳን ቀደም ብለን ያየነው አመለካከት «ውሃን» መሣሪያ፣ «መንፈስን» ደግሞ ወኪል ቢያደርገውም)። ችግሮቹ ፈጽመው የሚቃሉት «ውሃና መንፈስ» የውሃ-ጥምቀት እና የመንፈስ-ጥምቀት እንደሚያመለክቱ ተደርጎ ቢወሰድ ነው፤ በአዲስ ኪዳን ትምህርት መሠረት ሁለቱም በኅብረት የተጣመሩ ሲሆኑ፣ አንድ እንዳልሆኑ ግልጽ ነው። የሚቀጥለው አሳብ ወደዚህ አቅጣጫ ይጠቁመናል።

አንደኛ፣ ቀደም ብለን እንዳየነው ሁሉ፣ በዮሐንስ ለብከት ውስጥ «ውሃ» እና «መንፈስ» ተጣምረው ሁለት ጥምቀቶችን ይጠቁማሉ፤ አንደኛው የእርሱ ሥራ ሲሆን፣ ሁለተኛው ግን የመሲሐ ሥራ ነው። ኒቆላሞስ የዮሐንስን ለብከት በደንብ ያውቃል፤ እርሱ ያልተለመዱ አገልግሎቶችን በንቃት የሚከታተል ለው ነበር።

ሁለተኛ፣ ያልተለመደው መስተዋድድ እና ልዩ የሆነው ትርጉሙም፣ አሁን የተሟላ ስሜት ይለጣል። በአካል የመወለድ ነገር እንኳ ከእናት ማህፀን ውስጥ «የመውጣት» (ይህንን ነጥብ ነው ኒቆላሞስም በቁ. 4 ላይ ያነሣው ወደዚያ ወደነበረበት ማህፀን ተመልሶ «ለመግባት» እንደ ገና «ለመውጣት» አይቻልም!)። ኢየሱስ የሚለው ሁለተኛው መወለድ ከማህፀን መውጣት (መለወድ) ሳይሆን፣ «ከውኃና ከመንፈስ» ነው። በውሃ ውስጥና በመንፈስ ውስጥ ተጠምቀው የወጡ ሁሉ ድርብ በሆነ ልምምድ ወደ አዲስ ሕይወት ይገባሉ። ሁለቱም «ውሃ» እና «መንፈስ» ይህ አዲስ መወለድ የሚገኝባቸው ነው (1ኛ ቆሮ. 12፡13ን በተመለከተ ምዕራፍ 23ን ይመልከቱ)።

ሦስተኛ፤ የተወሰነ መስተእምር አለመኖሩ የሚያመለክተው የመንፈስ ቅዱስን ኃይል ባለቤትነት የሚገልጽ ልምምድ ሲሆን፤ መገኘቱ ደግሞ የመንፈስ ቅዱስን መኖር በተጨማሪ ያረጋግጣል (ይህንን ችላ የተባለ ነጥብ በጥልቀት የሚተነትነውን ተቀጥላ 2 ይመልከቱ)። «በመንፈስ ቅዱስ የተጠመቀ» የሚለው ሐረግ የተወሰነ መስተዋድድ የለበትም፤ ምክንያቱም ትኩረቱ የዚህ ስጦታ ተቀባይ በግልጽ በሚሰማመደው ነገር ሳይ ስለሆነ ነው። በውኃ ጥምቀት ሥነ ሥርዓት ሳይ ተጠማቂው የመንፈስ ቅዱስን በውስጡ የሚሠራው ሳይሰማው ይችላል፤ በመንፈስ መጠመቅ ግን ያ ግንዛቤ ማዕከላዊው ጉዳይ ስለሆነ ሰተጠማቂውም ሆነ ሌሎች በአጠገቡ ለሚገኙት ሁሉ በግልጽ የታወቀ ይሆናል። ይህንን ኢየሱስ ከኒቆዲሞስ ጋር በተነጋገረ ጊዜ፤ የመንፈስ ቅዱስን መኖር ሲገልጽለት ነፋስ ሲነፍስና ፊቱን ሲነካው ሽውታው እንደሚታወቀው እና ድምጹንም እንደሚሰማ አጽንዖት ሰጥቶ ነግሮታል፤ ይህን አባባል ከበዓለ ገምሳ ቀን ለመለየት አይቻልም፤ ያኔ ሁላቸውም «በመንፈስ ቅዱስ ተጠምቀው» ነበር። ስው «ከመንፈስ ሲወሰድ» ክስተቱ የማይታይ ሊሆን ይችላል፤ ነገር ግን የማይሰማ ሊሆን አይችልም!

በነገራችን ሳይ፤ ኢየሱስም የመጀመሪያውን ጥያቄ እየመለሰ ነበር፤ ይኸውም እንድ አስተማሪ እንዴት አድርጎ ሥራንም ሆነ ቃላትን ለመስጠት እንደሚችል የሚገልጽ ነበር። ኢየሱስም ራሱ ከመጠመቁና መንፈስን ከመቀበሉ በፊት ይህንን አላደረገም ነበር። እንዲህ ያለው ሥራ የእግዚአብሔር መንግሥት ምልክት ነው (ማቴ. 12:28)።

ግዥቶቻችንን የምናጠቃልልበት ጊዜ እየደረሰ ነው። እንደ ገና መወሰድ ከውሃና ከመንፈስ መወሰድ ነው፤ ይህም ማለት «በውሃ ውስጥ እና በመንፈስ ውስጥ መጠመቅ» እና፤ ከሁለቱም ውስጥ «በመውጣት» በክርትቶስ የሚገኘውን አዲስ ሕይወት በመንፈሱ መኖር ማለት ነው። ይኸው እውነት በሐዋርያው ጳውሎስም በተስያዩ ቃላት ተነግሯል፤ «እንደ ምሕረቱ መጠን ስአዲ ልደት በሚሆነው መታተብና

በመንፈስ ቅዱስ በመታደስ አዳነን» (ቲቶ 3:5-6 ምዕራፍ 26 ይመስክታል)። ስለዚህም፤ በውሃ መጠመቅ እና በመንፈስ መጠመቅ የእምነታችን ዓይነተኛ ጅማሬ ሳይሆን፤ ለመታደስና ለደጎንነታችን መሠረታዊ የሆነ ነገር ነው።

የሕይወት ውኃ ምንጭ (ዮሐንስ 7:37-39)

³⁷ ከበዓሉም በታላቁ እና በኋለኛው ቀን ኢየሱስ ቆሞ፡- ማንም የተጠማ ቢኖር ወደ እኔ ይምጣና ይጠጣ፡፡ ³⁸ በእኔ የሚያምን፤ መጽሐፍ እንዳለ፤ የሕይወት ውሃ ወንዝ ከሆኑ ይፈልቃል ብሎ ጮኹ፡፡ ³⁹ ይህን ግን በእርሱ የሚያምኑ ሊቀበሉት ስላላቸው ስለመንፈስ ተናገረ፤ ኢየሱስ ገና ስላልከበረ መንፈስ ገና አልወረደም ነበርና፡፡ (ዮሐንስ 7:37-39)፡፡

በመካከለኛ ምሥራቅ የዳስ (የመገናኛው ድንኳን) በአል የሚመጣው ከስድስት ወር ድርቅ (በጋ) በኋላ ነው፤ ይህም «የመክር ምስጋና» የሚሰጥበት ጊዜ የሚጠናቀቀው «የፊተኛው ዝናብ» ይጀምር ዘንድ በመጸለይ ነው፡፡ በአዲስ ኪዳን ጊዜ ውሃ ከሰሊሆም መታጠቢያ እየተቀዳ ከዚህ «ከትልቅ በአል» በኋላ በስምንተኛው ቀን በመሠዊያው ላይ ይፈላል፡፡ ዝናብ ሁልጊዜ የመሰከታዊ በረከት ምልክት ሲሆን፤ ድርቅ ደግሞ የመሰከታዊ ቁጣ ምልክት ነው (ዘጸ. 28.12:24)፡፡

በዚህ ቀን፤ ኢየሱስ «የድርቅን ወራት» ለማጥፋት ቃል ኪዳን ገባ፤ ከዚህ በኋላ የማያቋርጥ ሕይወትን የሚያድስ ፈሳሽ ከእያንዳንዱ ግለሰብ ውስጥ ይፈልቃል፡፡ ይሁን እንጂ፤ ይህ እንዲሆን ሁለት ዐቢይ ሁኔታዎች እንዲፈጸሙ ያስፈልግ ነበር፡፡

አንደኛ፤ ከሰው የምጠበቅ ድርጊት አለ፡፡ ይኸውም ሦስት ትእዛዝ ሰጭ የሆኑ ግሦች አሉ፡- እነርሱም “ይምጣ...ይጠጣ...እመን” የሚሉ ናቸው፡፡ ሁሉም በአንዱ ላይ ያተኩራሉ፡፡ በዚህ ሁሉ ውስጥ ያልተገለጸ

ልዩ የሆነው ነገር እንዲህ የሚል ነው- «እናንተ እግዚአብሔር ውሃ እንዲሰጣችሁ የምትጠይቁትን፤ እኔ እሰጣችኋለሁ፡፡»

የዮሐንስ አገላለጽ (በቁ. 39 ያለው) የኢየሱስ አነጋገር ሥዕላዊ እንደሆነ ግልጽ ያደርገዋል (ቤተ መቅደሱን በሦስት ቀን አሠራለሁ ብሎ እንዳለው)፡፡ እርሱ የሚናገረው አካላዊ ሕይወትን ከመደገፍ ያለፈ ነገር ስለሚሠራው የመንፈስ መታደስ ነው፡፡ “የሕይወት ውሃ” ወይም “ሕያው ውሃ” ሲልም ይህን ማለቱ ነው፡፡

ሁለተኛ፤ ወዲያውኑ የሚገኝ አይደለም፡፡ ኢየሱስ ቅጽበታዊ በረከት ስመስጠት ተስፋ አልሰጠም!

አሁንም፤ የዮሐንስ ገለጻ አስፈላጊ ነው፡፡ ይህ የሚያመለክተው የመንፈስ ቅዱስ ስጦታን ስለሆነ፤ እርሱንም ለማግኘት የሚቻለው ከአንድ ወይም ከሁለት ዓመት በኋላ ነው፤ ምክንያቱም ስጦታው የሚለቀቀው ኢየሱስ ቀድሞ ወደ ነበረበት ወደ ሰማይ ከተመለሰ በኋላ ነው፡፡ ይህ ተስፋ ሊፈጸም የሚችለው ከጴንጠቆስጤ ቀን በኋላ ብቻ ነው፡፡

በዐውደ ምንባቡ ውስጥ አንዳንድ ልብ ሊባሉ የሚያስፈልጋቸው ነገሮች አሉ፡፡ በጣም የሚያስገርመው «በቃለ እግዚአብሔር» ማለትም በብሉይ ኪዳን፤ ይህንኑ በተመለከተ የተስፋ ቃል ስለመኖሩ መጠቀሱ ነው፡፡ ኢየሱስ ከሚለው ጋር የሚጣቀስ ጥቅስ ስለሚመጣው የመሊሕ ዘመን ጥርት እድርጉ የተነገረ ትንቢት የለም፡፡ ነገር ግን አሉ ከተባሉትም መካከል ጥቂቶቹ የሚከተሉት ናቸው፡-

ኢሳይያስ 12:3፤ ከመድሐኒት ምንጮች ውሃ በደስታ ትቀዳላችሁ፤

ኢሳይያስ 58:11፤ ውሃው እንደማያቋርጥም ምንጭ ትሆናለህ፤

ሕዝቅኤል 47:1-12፤ ከቤተ መቅደሱ ውሃ ይፈስሳል፤

ዘካርያስ 14:8፤ የሕይወት ውሃ ከኢየሩሳሌም ይወጣል፡፡

የመጨረሻው ጥቅስ ዋጋ የሚሰጥበት ምክንያት መሲሐ በዓል ጊዜ ወደ ኢየሩሳሌም እንደሚመጣ የተነገረ ትንቢት ለሰሚገኝበት ነው። እንደ እውነቱ ከሆነ፣ ኢየሱስ ወይም ዮሐንስ የኢየሱስን ቃል ሊተረጉም የትኛውን ጥቅስ ማለቱ እንደ ሆነ እርግጠኛ ልንሆን እንደማንችል መናገር አለብን። በምንባቡ ውስጥ ያሉትን ሌሎች ሁኔታዎች ለንመለከት እርግጠኞች ነን።

በዚያን ጊዜ የኢየሱስ ተከታዮች ለነበሩት «ማመን» እና «መቀበል» የሚሉት ሁለት የተሰዩ ጉዳዮች እንደ ሆኑ መረዳቱ አስደናቂ ነው። በኢየሱስ አምነዋል፤ ነገር ግን ገና መንፈስን ስላልተቀበሉ አልቻሉም። በያንሰ በዚያን ጊዜ ለነበረው ትውልድ፣ በኢየሱስ ማመንና መንፈስን መቀበል ተመሳሳይ አልነበረም። በቁጥር 39 ላይ «የሚያምኑ» የሚለው የግሪክ «pisteusantes» ቃል አንድና ወሳኝ ሆኖ የተፈጸመ ድርጊትን የሚገልጽ በገ እንቀጽ ሊሆን፣ «መቀበል» የሚለው ግን ገና ወደፊት የሚደረግ መሆኑ ግልጽ ነው።

በእርግጥ ይህ ከጴጥሮስጤ በፊት ሰለሆነ ያመኑ ሁሉ ቢፈልጉም መንፈስ ገና ስለ አልተሰጠ የመቀበል አይችልም ነበር (የሚቀጥለው ይመለከታል)። በማመንና በቀበል መካከል ያለው ልዩነት የታወቀው ከጴጥሮስጤ በዓል በኋላ ሁለቱም ተለይተው ከተመሠረቱ በኋላ ነው።

መጀመሪያ፣ ከጴጥሮስጤ በኋላ በኢየሱስ ያመኑ ነገር ግን መንፈስን ያልተቀበሉ ሰዎች ነበሩ። በእርግጥም፣ ጳውሎስን ጨምሮ፣ በርከት ያሉ ነበሩ። በግልጽ የተቀመጠው ግን የሰማርያ ሰዎች ጉዳይ ነው (በሐዋ. 8 የተሰጠውን ማብራሪያ ምዕራፍ 16 ላይ ይመልከቱ)።

ሁለተኛ፣ የሐዋርያት አስተምህሮ (ዶክትሪን) በሁለቱ መካከል ያለውን ልዩነት ይገልጻል። ሐዋርያው ጳውሎስ ለኤፌሶን ሰዎች ባቀረበው ጥያቄ ይህንን በማያዳግም ገልጾ ይናገራል። «ባመናችሁ ጊዜ መንፈስ ቅዱስን ተቀበላችሁን?» (በሐዋ. 19 ላይ የተሰጠውን

ማብራሪያ ከዮሐ. 7:39 ጋር በማመሳከር ምዕራፍ 20 ላይ ይመለከታል)።

ይህን ስመደምደም በሁለቱም ከጴጥሮስጤ በፊትና በኋላ፣ «በኢየሱስ ማመን» እና «መንፈስን መቀበል» ተመሳሳይነት የላቸውም፤ እንዲሁም የግድ በአንድነት የሚሆኑ ድርጊቶችም አይደሉም (ሰለዚህ መደምደሚያ የበሰጠ ለመርካት ምዕራፍ 16 እና 20ን ይመልከቱ)።

በቁጥር 39 መጨረሻ አጋማሽ ከፍተኛ ቁም ነገር ያለው ያልተለመደ አወቃቀር ይዟል። አብዛኞቹ የመጽሐፍ ቅዱስ ትርጉሞች ከግሪኩ ጋር አብሮ የማይሄዱ ተጨማሪ ቃላት አላቸው፤ ተጨማሪዎቹ ቃላት ፍቸውን ካማዛባት ይልቅ ግልጽ ያደርጉታል፤ ነገር ግን የሆነ ሆኖ የመጀመሪያውን ጽሑፍ ተጽዕኖ ይደብቃሉ። ቃል በቃል ሲተረጎም፣ እንዲህ ሲነበብ ይችላል። «መንፈስ ገና አልነበረም»። ከዚህ አተረጓጎም በሌሎች የመጽሐፍ ቅዱስ ክፍሎች ላይ ብርሃን የሚፈነጥቁ ሁለት አላባች ብቅ ይላሉ።

መጀመሪያ፣ ይህም ማለት መንፈስ ቅዱስ እስከ አሁን አልኖረም (አልነበረም) ሊሆን አይችልም። እርሱ ከሥላሴዎቹ አንዱ አካል ስለሆነ ዘላለማዊ ነው። ግልጽ ትርጉም የመንፈስ ቅዱስ ሥራ ገና ሰለው ጥቅም አልተሰቀቀም ማለት ነው። «አልተሰጠም» የሚለው ቃል ወደፊት በማመልከት የእርሱ (መንፈስ ቅዱስ) ኃይል ገና እንዳልተገለጸ ያመለክታል። በሐዋ. 19:2 የኤፌሶን ሰዎች ሰጳውሎስ ጥያቄ ሲመልሱ ይህንን የሚመስል አገላለጽ ሲጠቀሙ ይታያል። «መንፈስ ቅዱስ እንዳለ ሰንኳ አልሰማንም» (የሐዋ. 19:2- ምዕራፍ 20ን ይመልከቱ)፤ እንደ ገና፣ በተጨማሪ «አልተሰጠም» የሚለው ቃል ለምላሻቸው ትርጉም ይሰጠዋል። ሰለወደፊቱ የመንፈስ ቅዱስ ጥምቀት ስምተዋል (ሆነም ቀረ የዮሐንስ ደቀ መዛሙርት ነበሩ፤ እርሱም ለተከታዮቹ ሁሉ ሰለዚህ ነግሯቸዋል)፤ ያላወቁት ነገር ቢኖር ይህ መንፈስ ቅዱስ አሁን ለሚያምኑት የሚለጥ መሆኑን ነው።

አብዛኞቹ ትርጉሞች እነዚህ ሰዎች ስለ መንፈስ ቅዱስ ምንም እንደማያውቁ አድርገው ነው፤ ይህ ደግሞ አሳሳች ነው።

ሁለተኛ፣ በሁለቱም ጥቅሶች ማለትም በዮሐንስ 7:39 እና በሐዋርያት ሥራ 19:2 የተጻፈው ሐረግ በጣም ወሳኝ የሆነው ግልጽ የሆነ የተወሰነ መስተሐምር ቃል ይጉድሰዋል። ቢገኙ ዌስትኮት የተባሉ ሰው መጽሐፋቸው ውስጥ ስለዚህ ጥቅስ የዮሐንስ ወንጌል (ጁን መሬ፣ 1903)፣ ገጽ 123 ያተተውን ግለጽ አሳብ ሲሰጡ በዚህ ግድፈት ላይ ብርሐን ይፈነጥቃሉ። «ቃሉ ያለ መንገድ ሲቀርብ (ያለ መስተሐምር) የመንፈስ ቅዱስን አሠራር መገለጹን ወይም የመንፈስ ስጦታን እንጂ፣ ስለ ራሱ ስለ መንፈስ ቅዱስ አይገልጽም። የጥቅሱ መጀመሪያ የሚያተኩረው በመንፈስ ቅዱስ ማንነት ላይ መሆኑን አስተውሉ፤ ይህም ውስን መስተሐምር በመጨመር ነው። በአዲስ ኪዳን ውስጥ ስለ መንፈስ ቅዱስ ያሰውን ባሕርይ ተጨማሪ ማብራሪያ በተመሰከተ ተቀጥላ 2ን ይመልከቱ)።

በመጨረሻ፣ በዚህ ምንባብ ውስጥ አሳቡ «ከመጠጣት» ወደ «መፍሰስ» ማደጉን ማስተዋል አለብን። «መጠጣት» የ«መቀበል» አቻ ሲሆን በ1ኛ ቆሮ. 12:13 ውስጥ በዚህ መልኩ ጥቅም ላይ ውሏል (ምዕራፍ 23ን ይመልከቱ)፤ ምንም እንኳን በዚያ ምንባብ ውስጥ የሚገልጸው የመጀመሪያውን «መገንጨት» ሲሆን፣ እዚህ ግን የተጠቀመው «እንድንጠጣ» የሚለውን ትእዛዛዊ ግሥ ነው። ይህም የሚቀጥል የሁልጊዜ መጠጥ ነው። የዚህ ነጥብ ዋና አሳብ ወደ ውስጥ የሚወስደው ወደ ውጭ ከሚሰጠው ጋር ተመጣጣኝ ይሆናል የሚል ይመስላል። ሰው ቧንቧ እንጂ፣ ማጠራቀሚያ ኩሬ (ገንዳ) አይደለም! በመንፈስ መሞላታቸውን የሚቀጥሉ እንደዚያው መንፈስን መስጠታቸውን ይቀጥላሉ። በተከታታይነቱ ላይ የተሰጠውን ትኩረት በቁጥር 38 ላይ «የሚያምን» በሚለው ቃል ላይ ይገኛል ይላል (በግሪኩ ቃል ho-pisteuon='O psteu□wn) «ያመነ» ከሚለው «የሚያምን» ይላል፤ ይኸውም በቁጥር 39 ላይ ላለው ተቃራኒ ነው)።

ሁለቱ የሉቃስ መጻሕፍት (የሉቃስ ወንጌልና የሐዋርያት ሥራ) በመጀመሪያ የተጻፉት ለማያምኑ ሲሆን፣ ዋናው ትኩረት የወረደውን (የፈሰሰውን) መንፈስ ቅዱስ በመጀመሪያ በመቀበሉ ላይ ነው። («ወደቀባቸው፣ በላያቸው ላይ መጣ፣ ፈሰሰባቸው፣ የሚሉት ሐረጎች ከሰው ውጭ በሆነው መንፈስ ላይ እጽንዖት ይስታሉ)። ዮሐንስ ወንጌሉን የጻፈው ለሚያምኑት ሲሆን «ታምኑ ዘንድ፣ እምናችሁም በስሙ ሕይወት ይሆንላችሁ ዘንድ» (ዮሐ. 20:31)፣ ትኩረት በውስጥ የሚኖረው መንፈስ ቀጣይነት ያለው ወደ ውጭ መፍሰስ ላይ ነው፤ «ከሆድ ውስጥ» (የውስጥ ስውነት) የሚለው ሐረግ በሰው ውስጥ ስላለው መንፈስ እጽንዖት ይሰጣል።

የሁሉንም የአዲስ ኪዳን ጸሐፊዎችን ልዩ ልዩ አመለካከቶች በጥሞና መመልከት እና ሁሉንም ወደ እንደ የተሟላ እና ሚዛናዊ ሥነ መለኮት ማዋሐድ ምንኛ አስፈላጊ ነው። ከማንኛውም አስተምህሮ በበለጠ በመንፈስ ቅዱስ ማንነት እና ሥራ ላይ በጣም አስፈላጊ ነው። ሉቃስ፣ ዮሐንስ፣ እና ጳውሎስ እያንዳንዳቸው ያበረከቱት የየራሳቸው አስተዋጽኦ አላቸው-እናም ምናልባት ትክክለኛ ግንዛቤ ለማግኘት በዚህ ቅደም ተከተል መሠረት መጠናት ይኖርባቸዋል! በተለያዩ ሁኔታ አስፈላጊነቱን የገለጹትን ማጥናቱና መማሩ አስፈላጊ ነው።

ምዕራፍ 12

ታዋቂው እንግዳ

(ዮሐንስ 14:17)

“እርሱም ዓለም የማያየውና የማያውቀው ስለሆነ ሊቀበለው የማቻለው የእውነት መንፈስ ነው። ነገር ግን በእናንተ ዘንድ ስለሚኖር በውስጣችሁም ስለሚሆን እናንተ ታውቃላችሁ።” (ዮሐ. 14:17።)

በሥቃይ ከሚሞትበት ሌሊት በፊት፣ ኢየሱስ ደቀ መዛሙርቱን ማጽናናት ነበረበት፤ ከእነርሱ እንደሚለይ በነገራቸው ጊዜ የሚመጣው መከራ አስፈርቷቸው ነበር። እርሱን በመተካት ከእነርሱ ጋር ተተኪ ተጠባባቂ የሚሆን የመምጣቱ ተስፋ ለእርሱ ከሚለው ይልቅ የተሸለ ትርጉም የረዳቸው ትንሽ ነበር። ፍጹም የማያውቁት እንግዳ የእርሱን ቦታ ወስዶ በልባቸው እና በሕይወታቸው ገብቶ ለመኖር እንዴት ይችላል?

በጣም የሚያስገርመው ነገር የተነገራቸው ተተኪውን አስቀድመው እንደሚያውቁት ነው፤ ኢየሱስ የሚናገረው በዓለም ውስጥ ስላለው እጠቃላይ የመንፈስ ቅዱስ ሥራ ሳይሆን፣ ይህ ግላዊ ግንኙነትን አስመልክቶ ከዚህ በፊት ያልሆነ፣ ወደ ፊትም የማይሆን ነው። ዓለም በፍጹም አላየውም እንዲሁም ከእርሱ ጋር የቅርብ ግንኙነት አላደረገም። ሐዋርያት ግን መኖሩን (ሕልውናውን) የተገነዘቡ ቢሆንም፣ ማንነቱን ግን ሊገነዘቡ አልቻሉም።

ከዚህ ላይ እውነት መንፈስ ጋር የነበራቸው ግንኙነት (በግሪክ ሕውነት፣ እና ሕርግጠኝነት፣ ተመሳሳይ ናቸው) ሊገለጽ የሚችለው ተጽራሪ (ፓራዶክስ) በሚመስል መልክ ነው። ሁለቱም በውስጡ

ቀጣይነት እና ተቋራጭነትም አለው። ያው እንዲሁ መንፈስ በእነርሱ ላይ አድርጎ እዲቆየ ወደ እነርሱ ይላካል። ግንኙነቱ አዲስ ባይሆንም፣ አዲስ ይሆናል። ከእነርሱ ጋር ነበር፣ ነገር ግን በውስጣቸውም ይሆናል።

እንዳንድ የአዲስ ኪዳን ቅጂዎች ይህን አሻሚ አላብ ትንሽ የበዛ አየመሰላቸው ግሦቹን በመለወጥ ሁለቱንም የአሁን ጊዜያት በማድረግ (እርሱ በውስጣችሁ እና ከናንተ ጋር ነው) ወይም፣ ብዙውን ጊዜ ግን፣ የወደ ፊት ሁለቱንም ጊዜ በማድረግ (በእናንተ ውስጥ ይሆናል፣ ከእናንተም ጋር ይሆናል) ብለው ተርጉመዋል። ነገር ግን የታመነው ትርጉም ሁለቱንም ጊዜያት፣ ማለትም ኃላፊ ጊዜ እና የወደፊት ጊዜ ያዘለ ግሥ ሊሆን ያስፈልጋል። የመጽሐፍ ቅዱስን ቃል እንዳለ መቀበል እንጂ፣ ለእኛ ሕሜት፣ እንዲሰጠን ማድረግ ተገቢ አይደለም፤ እንዲህ ከሆነ እውነትን እርባና የለሽ ማድረግ ይሆናል፤ ባለፈውና በወደ ፊት ጊዜ ግሦች አደባልቆ መጠቀሙ የሚያሳየው የግንኙነቱን ቀጣነት እና ተቋራጭነት ነው።

ቀጣይነት

እርሱ [አሁን] ከእኛ ጋር ይኖራል [ወይም ይሰነብታል]። መንፈስ ቅዱስ አሁን ከእነርሱ ጋር በእውነቱ፣ የግሪኩ ቃል *Para* ሕ...ነን የሚል ነው) የሚሆንባቸው ሁለት አማራጭ መንገዶች አሉ።

የመጀመሪያው፣ ኢየሱስ በአካል ከእነርሱ ጋር መገኘቱ ነው። መንፈስ ቅዱስን የያለገደብ (ዮሐ. 3:34) ስለተቀበለ፣ እነርሱም አሁን የመንፈስ ቅዱስን ሕልውና በኢየሱስ ባሕርይ፣ መለወጥ እና ጠባ ውስጥ እየተለማመዱ ነበር። መልእክቱና ተአምራቱ የመንፈስ ቅዱስ ሥራ ነበሩ (ማቴ. 12:28)።

ሁለተኛ፣ ኢየሱስ በአካል ከእነርሱ ጋር አለመሆኑ የገረማቸው፣ ከኢየሱስ ተለይተው በተላኩበት ጊዜ እንኳ እነርሱ ራሳቸው ድውዮችን

ሰመፈወስና አጋንንትን ለማሰወጣት እንደሚችሉ መረዳታቸው ነው። ይህንን ለማድረግ መቻላቸው ታላቅ ደስታ ሰጣቸው (ሉቃስ 10:17)።

ያለማወላወል እንነጋገር ከተባለ፣ ሁለተኛው ልምምድ ነበር ወደ ፊት ኢየሱስ ከእነርሱ ተሰይቶ ከሄደ በኋላም እንኳ የሚቀጥለው (ስለዚህም የኢየሱስ ቃል ወዳሚ ማስረጃ ነው)። ሁለቱም ልምምዶች ተመሳሳይ እንደ «መመስላቸው» መጠን፣ ሁለተኛው እንደ መጀመሪያው መልካም (ጥሩ) ከመሆኑ በላይ፣ የተሸለም ነው (ዮሐ. 16:7)። በእርግጥም፣ በውስጣቸው ያሰውን ልምምድ በአንጻሩ ለይቶ ሰመወቅ ያስቸግራል (ዮሐ. 14:20፣ 23)። ኢየሱስ ተሰይቶአቸው በሄደ ጊዜ በታላቅ ደስታ የተሞሉትም ለዚህ ነበር (ሉቃስ 24:52)።

ተቋራጭነት

በግንኙነቱ ረገድ ይህንን አካል ከውጫዊ (ከእነርሱ ጋር) ወደ ውስጣዊ (በውስጣቸው) ዕውቀት የመረዳት መሠረታዊ ሽግግር ሊኖር ይገባል። አብዛኞቹ ምሁራን ከቅድመ - እና ከድኅረ-በዓል ኃምሳ የደቀ መዝሙርነት ደረጃዎች ጋር የሚመሳሰሉት የዚህ ለውጥ ቁም ነገር ምንድን ነው? (ምዕራፍ 13 በዮሐ. 20:22 ይመልከቱ)። በዓለ ንምሳ ያስከተላቸው ለውጦች እንደሚከተለው ሊዘረዘሩ ይችላሉ።

ካለመረዳት ወደ መረዳት

ስለመንፈስ ቅዱስ መኖር ያላቸው ሙሉ መረዳት ስለ እርሱም ሕያውነት ልክ ስለ ኢየሱስ እንደሚያወሩት በዘልማድ ወደ ማውራት ይመራቸዋል (መንፈስ ቅዱስ ያህል በሐዋርያት ሥራ በመጀመሪያዎቹ አሥራ ሦስት ምዕራፎች ውስጥ ወደ እርባ ጊዜ ተጠቅሷል)።

ከጊዜያዊ ወደ ዘላለማዊ

በአንዳንድ ሁኔታዎች ላይ፣ በሐዋርያዊ ተልዕኮ ሳለ፣ ኃይሉን አውቀዋል፣ በአንዳንድ

ሁኔታዎች ደግሞ ኃይሉን ያጡበት ሁኔታ ነበር (ማር. 9:28)። አሁን ግን ቋሚ፣ እንዲሁም በዕውቀት ላይ የተመሠረተ፣ ኃሉን የመጠቀም ችሎታ ይኖራቸዋል።

ከመጠርጠር ወደ መታመን

በአገልገሎታቸው ውድቀት አጋጥሟቸው ያውቃል፣ ሞራላቸውም በመስቀሉ ላይ በሆነው ነገር ተንኮታክቶ ነበር። ከበዓል ንምሳ በኋላ ግን የታወቁት በድፍረታቸው ነበር (በግሪክ ፓርሄሲያ-parrhesia- «ድፍረት መናገር»)። ተቃዋሚዎቻቸው ግን በስሕተት ይህንን ቀድሞ ከኢየሱስ ጋር ከነበራቸው ኅብረት ጋር አገናኙት (ዮሐዋ. 4:13)፣ ነገር ግን ይህ የሆነው አሁን ከመንፈሱ ጋር ካላቸው ኅብረት የተነሣ ነው።

ከመወከል ወደ መምራት

ኢየሱስ በምድር ላይ በነበረበት ጊዜ የእርሱ ተወካዮች ሆነው በውጤታማነት ያገለግሉት እንደነበረ ሁሉ፣ አሁን ደግሞ የእርሱን የስሙን «ሥልጣን» በውስጣቸው እንዳሉ በማመን ይጠቀሙበት ጀመር (ያለኝን እስጥሃለሁ) ዮሐዋ. 3:6)።

እነዚህና እነዚህን የመሳሰሉ ንጽጽሮች የዓይነት ሳይሆን የደረጃ ለውጥን ያመለክታሉ፣ ነገር ግን ያ ለውጥ የሚመጣው በዝግታ ሳይሆን በድንገት ነበር።

ምናልባት ማስታወስ የሚያስፈልገው ዋና ቁምነገር 'በውስጥ ማደር' የሚለው ቋንቋ ለሐዋርያት ተስማሚ የሆነው በበዓል ንምሳ ቀን ካገኙት ለውጥ በኋላ ብቻ ነው፣ ይኸውም «ኃይልን ከተቀበሉ»፣ «በመንፈስ ከተጠመቁ» እና «ከተሞሉ» እና፣ «ከተቀቡ» በኋላ ማለት ነው። ይህ አጠቃቀም በቀሪው አዲስ ኪዳን መጽሐፍ ውስጥም ይቀጥላል (ሰምሳሌ፣ ጳውሎስ ሲጽፍ፡- "ወይስ ሥጋችሁ ከእግዚአብሔር የተቀበላችሁት በእናንተ የሚኖረው የመንፈስ ቅዱስ ቤተ መቅደስ እንደሆነ አታውቁምን?» 1ኛ ቆሮ. 6:19)። እንዲህ ያለው አስተሳሰብ ሰው በኢየሱስ እንዳመነ ወዲያውኑ መንፈስ ቅዱስ በውስጡ ያድራል

ከሚለው የዘመናዊ የወንጌል አማኞች ትምህርት የተሰየ ነው። (በሮሜ 8:9 ላይ ስለተሰጠው ማብራሪያ ምዕራፍ 21 ይመልከቱ)።

ከመንፈስ ቅዱስ ጋር ያለን ግንኙነት በተመለከተ በኢየሱስም ሕይወት ተመሳሳይ ሰው ሆኖ አለ። በመንፈስ ቅዱስ የተጸነሰው (ሉቃስ 1:35) ኢየሱስ በልጅነቱና በወጣትነቱ ጊዜ ገናም በእናቱ ማህፀን ላሉ (ወይም በፊት በመንፈስ ቅዱስ ከተሞላው) ከአክሱቱ ልጅ ከዮሐንስ ያነሰ የመንፈስ ቅዱስ ኅብረት ነበረው ብሎ ለማመን ያስቸግራል (ሉቃስ 1:15)፤ ገና በሠላሳ ዓመቱ በተለይም፤ ከውሃ ጥምቀቱ በኋላ፤ ሲጸልይ (ማቴ. 3:16፤ ሉቃስ 3:21)፤ «በመንፈስ ቅዱስ በኃይል ተቀባ» (ዮሐዋ. 10:38)፤ በመቀጠልም በተመሳሳይ መንገድም (ማቴ. 3:14) በውኃ ያልተጠመቀው እና በመንፈስ ቅዱስ ያልተቀባው ዮሐንስ ሊያደርግ ያልቻለውን ተእምራት ማድረግ ቀጠለ። ምናልባትም ለዚህ ይሆናል ኢየሱስ ዮሐንስን በታላቅ እክብሮት በመመልከት «በመንግሥተ ሰማያት ግን ከሁሉ የሚያንለው ይበልጠዋል» ያለው (ማቴ. 11:11)።

በሌላ እነጋገር ኢየሱስ በዮርዳኖስ ወንዝ በሆነበት እና ሐዋርያቱ በበዓለ ገምሳ ቀን በተለማመዱት ነገር መካከል እርግጠኛ የሆነ ተመሳሳይነት አለ። ምክንያቱም (በሁለቱም ጊዜያት መንፈስ ቅዱስ «ወረደባቸው»፤ ይኸውም ከእነርሱ ውጭ ነው)። ሁለቱም በመንፈስ ቅዱስ ኃይል ቅባት ለአገልግሎት መቀባት ነበሩ። የመጀመሪያው በኢየሱስ አካል ላይ ወረደው መንፈስ የመሲሕነት የአገልግሎት መጀመሪያ ሲሆን፤ ሁለተኛው በምሥጢራዊ አካሉ (በቤተ ክርስቲያን) ላይ ያንኑ አገልግሎት ለመቀጠል ታስቦ የሆነ ነው (ዮሐዋ. 1:1 ይመልከቱ)።

ይህን የሚመስል ሰው ሆኖ ልምምድ ዛሬም በእማኞች ይታያል ወይ? በዮሐንስ 14:17 ላይ ያለውን ቃል አንደ ታሪክ እና በደኅንነት ታሪክ ውስጥ ብልጭ ብሎ የጠፋ ምዕራፍ እድርጎ መመልከት ትክክል

አይደለም። ሁሉም እማኞች ከመንፈስ ቅዱስ ጋር ባላቸው ግንኙነት እርስ በርሱ የሚጋጭ የሚመስል ተመሳሳይ ሰው ሆኖ ሲኖራቸው ይችላል የሚል አርግጠኛ ስሜት አለ።

ከመጀመሪያው መንፈሳዊ መነቃቃት መነካታቸው ጀምሮ፤ እግዚአብሔርን በቅንነት በመፈለግ ለፈቃዱ ራሳቸውን እስከ ማለዝታቸው ድረስ፤ መንፈስ ቅዱስ ከእነርሱ ጋር ነው። ያለ መንፈስ ቅዱስ መገኘት ስለ ኃጢአት፤ ስለ ጽድቅም፤ ወይም ስለ ፍርድ መወቀስ ሲኖር አይችልም። ለዳግም መወሰድ የሚያዘጋጃቸውና የሚያዋልጃቸውም መንፈስ ቅዱስ ነው። መለኮታዊውን የንስሐ «መስጠት» እና መለኮታዊውን የእምነት «ስጦታ» የሚያቀርበው መንፈስ ቅዱስ ነው። ወደ ውኃ ጥምቀት የሚመራቸው እና ያንኑ ሁኔታ ከኢየሱስ ጋር ተጠቅሞ በቀብሩ እና በትንሣኤውም እንዲመለሉት የሚያደርገው መንፈስ ቅዱስ ነው። በዚህ ሁሉ መንፈስ ቅዱስ በግልጽ ከእነርሱ ጋር ነው፤ እነርሱም ሥራውን በመለማመድ ሕልውናውን «የውቃሉ»።

በግንኙነት ረገድ መሠረታዊ ሰው ሆኖ የሆነላቸው «በመንፈስ ቅዱስ በተሞሉበት» ጊዜ ነው። እሁን እርሱን «የሚቀበሉት ግልጽ በሆነ ኃይል ነው» (ይህም ከውጫዊ ማስረጃ ጋር ነው)። በዮርዳኖስ ወንዝ በኢየሱስ ላይ የሆነውና በበዓለ ገምሳ ቀን በሐዋርያት ላይ የሆነው አሁን ደግሞ በሚያምኑት ሁሉ ላይ እየሆነ ነው። ተመሳሳይ የሆነ በእውቀት ላይ የተመሠረተ በራስ መተማመን እና ተአምራዊ አገልግሎቱን እያረጋገጠ ነው። ስለዚህ «ከ...ጋር» ወደ «ውስጥ» ወደሚለው መስተዋድድ የተደረገው ሰው ሆኖ በተገቢው እና በትክክለኛው መንገድ በእነርሱም ይሠራ ይሆናል።

በጣም አስፈላጊ የሆነው ነጥብ «መቀበል» እና «በውስጥ መኖር» የሚለው ቋንቋ በአዲስ ኪዳን ውስጥ ጥምቀት ላይ የዋለው የበዓለ ገምሳ ኃይል የግል ልምምድ ላላቸው ብቻ ነው። እንደዚህ ያሉ ቃላት በአዲስ ኪዳን ውስጥ መንፈስ ቅዱስ በንስሐ፤ በእምነት እና በውሃ

ጥምቀት ጊዜ ለሰሜሠራው ጥምቀት ላይ አልዋለም። (ቢሆንም፤ ይህን በምዕራፍ 36 ላይ እንደምንመለከተው፤ «ደቀ መዝሙር ማድረግ» የሚለው ቃል ለእነዚህ አዲስ የእምነት ጥቅም ላይ ውሏል)። ለለዚህ፤ በኃጢአቱ የተጸጸተ ሰው፤ ያመነ፤ የተጠመቀ «ደቀ መዝሙር» ሆኖ፤ ነገር ግን ብውስጥ የሚኖረውን መንፈስ ቅዱስን አለመቀበልም ይቻላል (ለዚህ ክልም ውጭ ለሆነ ነገር የለማርያ ሰዎች ዓይነተኛ ምሳሌ ናቸው- ምዕራፍ 16ን ይመልከቱ)። እነዚህ ጊዜ ድረስ መንፈስ ቅዱስ ከሐዋርያት ጋር እንደሆነው ከማያምኑት ጋር ለመሆን አይችልም ነበር፤ በአማኞችም ውስጥ የመለወጥ እርምጃዎቹ ሙሉ በሚሆኑበት ጊዜ እንደሚሆነው ገና አልሆነባቸውም ነበር።

ይህ አስተሳሰብ በዮሐንስ ወንጌል ውስጥ በሚገኝ በአንድ ጥቅስ ላይ ብቻ ሊመሠረት አይችልም፤ አንዲህ በቀላሉ ስፋ ወዳለ ድምዳሜ ሊያደርስ አይችልም። ነገር ግን ሌሎችንም ጥቅሶች፤ በተለይ በሐዋርያት ሥራ እና በመልእክቶችም ውስጥ በምንመለከትበት ጊዜ፤ ለዚህ አቋም በቂ ማረጋገጫ እናገኛለን። የዚህ ድምዳሜ ተግባራዊ ተዛምዶ በዚህ መጽሐፍ የመጨረሻው ክፍል፤ በተለይም (በምዕራፍ 35 ውስጥ ይመረመራል)።

ምዕራፍ 13

የመጀመሪያዎቹ አሥራ አንድ (ዮሐ. 20:22)

“ይህንም ብሎ አፍ አለባቸውና፡- መንፈስ ቅዱስን ተቀበሉ። (ዮሐ. 20:22)፤

«በላይኛው ክፍል» በመጀመሪያው የፋሲካ እሁድ በተደረገው እና ከሁለት ወር በኋላ በበዓል ኅምሳ ቀን በቤተ መቅደስ አደባባይ በተደረገው መካከል ያለው ግንኙነት ምንድን ነው? ለምንድን ነው ደቀ መዛሙርቱ ለኢየሱስ ትእዛዝና ድርጊት ግልጽ ምላሽ ያልሰጡት? ወይም ቢያንስ ቢያንስ በጽሑፍ እንደተመዘገበው በሕይወታቸው ለውጥ ያልታየው? ከዚህም በኋላስ፤ ለምንድን ነው ገና የሐብን የተሰፋ ቃል «መጠበቅ» የነበረባቸው (ሉቃስ 24.49)? ለምንስ ነው ከሳምንት በኋላም እንኳ በራቸውን ዘግተው የተደበቁት?

ለእነዚህ ችግሮች የተለመደው መፍትሔ ዮሐንስ ለራሱ ሥነ ጽሑፋዊ ዓላማዎች ሲል ታሪክን አዛብቷል የሚለው «የለዘብተኛ» ክስ ነው። አርሱ ሉቃስ የዘገበውን የጥንቷን ቤተ ክርስቲያን ታሪክ ላለመድገም እና ሁለተኛ ቅጂ አንዳይሆንበት፤ ሆኖም ግን ወሳኝ የሆነውን የደህንነታችንን ታሪክ በማያሻማ ሁኔታ ሊያቀርብልን አልሞ ነበር። ስለዚህም የበዓል ኅምሳን ቀን በወንጌሉ ውስጥ ለመጨመር ይችል ዘንድ ለውጦታል። መንፈስ ቅዱስ የሚሰጠው ኢየሱስ በዕርጉ ከክብረ በኋላ መሆኑን ከገለጠ በኋላ (ዮሐ. 7:39)፤ ታሪኩን ለማሟላት እና ይህንንም ለማድረግ እውነታውን አዛብቶ መጻፍ እንዳስፈለገው ለሰምቶታል።

በአጠቃላይ እነጋገር እንኳ ይህ ትርጉም ተቀባይነት የለውም። ከዮሐንስ ሐቀኝነት መጉደፍ በተለይም፤ (የእርሱ ታሪካዊ ትክክለኝነት በመጽሐፍ ቅዱስ ምሑራን ዘንድ ይበልጥ ተቀባይነት እያገኘ መጥቷል፤ እንዳንዶቹ ከዚህ አንጻር እርሱ ከሦስቱ ተመሳሳይ ወንጌላት ጸሐፊዎች ይበልጣል ብለው ያስባሉ)፤ እንዲህ ያለው እውነትን የማምታት ጉዳይ የመጽሐፍ ቅዱስ መለኮታዊ አብርሆት አለው ከሚለው እምነት ጋር በጭራሽ አይስማማም።

እንዲህ ያለው አገላለጽ ተቀባይነት የማያገኝበት ምክንያት በግምት ላይ የተመሠረተ አካባቢ መጻፍ ውሎ አድሮ ክስተቱን ራሱን በከፍተኛ ደረጃ ስለሚለውጠው ነው። በይፋ የተከናወነ ነገር ከመሆን ይልቅ በግል የተፈጸመ ነገር ይሆናል፤ በጣም አነስተኛ ቡድን (መጠኑ አንድ አሥራ ሁለተኛ) የተሳተፈበት ይሆናል፤ ነገሩ በሚመለከታቸው ሰዎችም ሆነ በእነርሱ በኩል በሌሎች ሰዎችም ላይ ቢሆን፤ የተመዘገበው ጤቶችም የሉም። ዮሐንስ የሚናገረው እንደ በዓለ ጎምሳ ስላለው ተመሳሳይ ክስተት ነው ብሎ ለመቀበል በጣም አስቸጋሪ ነው።

በዚህና በሌላም ምክንያት፤ ዮሐንስ ታሪካዊ ስሜተ ስሱነት አለበት የሚለውን አሳብ መቀበሉ ትክክል ይመስላል። በተመሳሳይ ወሰን ውስጥ ልክ እንደ ኢየሱስ ወደ ምድር ዳግመኛ መመለስ ሁሉ (21:22)፤ ዕርገቱም ገና ወደፊት እንደሚሆን ተጠቅሷል። ስለዚህ ዮሐንስ በትክክል የዘገበው ኢየሱስ ከትንሣኤው በኋላ ያለው እና ያደረገውን ሁሉ እንደ ሆነ አድርገን መውሰድ እንችላለን። ነገር ግን በትክክል የሆነው ምን ነበር? ለዚህ ጥያቄ ቢያንስ ሦስት የሚሆኑ መልሶችን መስጠት ይቻላል። መንፈስ ቅዱስን ተቀበሉ፤ መለወጥን አገኙ፤ ለሚመጣው በዓለ ጎምሳ እየተዘጋጁ ነበር። እስቲ እነዚህን እንድንገነዘብ እንመልከታቸው።

መንፈስ ቅዱስን ተቀበሉ

ይህ መልስ በዳስ በዓል ጊዜ የተሰጠውን የተስፋ ቃል እንደ ተሟላ እድርጎ የሚገምት ቢሆን (ዮሐ. 7.38-39- ምዕራፍ 11ን ይመልከቱ)

። በኢየሱስ አምነው የነበሩ እሁን መንፈስ ቅዱስን ተቀበሉ። «ትቀበላላችሁ» ተብለው ነበር፤ እሁን ግን ተቀብለዋል። አስፈላጊው ቅድመ ሁኔታ (ኢየሱስ መጀመሪያ መክበር አለበት- ዮሐ 7.39) የተሟላው በስቅለቱ (12.23-33) እና በትንሣኤው ነበር። ስለዚህ ይህ ክስተት ከሥላሴ ሦስተኛው ከሆነው ከመንፈስ ቅዱስ ጋር ሙሉ ለሙሉ የተዋወቀበት ነው።

በመጀመሪያ እይታ ሊኖር የሚችለው ብቸኛ ትርጉም ይኸው መስሎ ይታያል፤ ነገር ግን ተጨማሪ ማሳሰል ብዙ ጥርጣሬዎችን ያስነሣል።

በመጀመሪያ፤ ይህንን ስለ አጋታሚው መረዳት ብንቀበል፤ ወደ ጌላ ሁለተኛ ደረጃ ታላቅነት ካገኘው እና በበዓለ ጎምሳ ቀን ከሆነው ጋር ለማዛመድ ከፍተኛ ችግሮች ኖራሉ። ይህም ደግሞ ሌላ ሁለተኛ ሁኔታ ሊፈጥር ይችላል። በማቴዎስ፤ በማርቆስ ወይም በሉቃስም እንኳ ሳይጠቀስ፤ ነገር ግን በዮሐንስ ወንጌል ውስጥ በተጻፈ በእንደ ጥቅስ ላይ ብቻ የተጠቀሰ ሁኔታ በመሆኑና በሐዋርያት ሕይወት ውስጥ ወላጅ ለውጥ ያመጣ ሁኔታ ከመሆኑም በተጨማሪ፤ በዓለ ጎምሳ እንዲያው የኃይል መለቀቅ ብቻ ይታያል፤ መንፈስ ቅዱስን «ተቀብለውት» ከሆነ እና እርሱ (መንፈስ ቅዱስ) «ብውስጣቸው የሚኖር» ከሆነ፤ መንፈስ «በላያቸው መጣ» እና «ፈሰሰባቸው» ብለን በዓለ ጎምሳ ለመግለጽ ማብብ ምን ማለት ነው? ይህን ለመግለጽ የተጠቀምነው ቋንቋ፤ በጥቂቱ ለማለት እንኳ፤ ራሱ አግባብ ያለው ላይሆን ይችላል።

ሁለተኛ፤ ለእነርሱ እውነት ከሆነላቸው እና አስቀድሞ በላይኛው ክፍል፤ ከተፈጠረው ሁኔታ ጋር ለማዛመድ እንደዚሁ አስቸጋሪ ነው። መንፈስ ከእነርሱ «ጋር» ከሆነና «አውቀውት» ከሆነ (ዮሐ. 14.17 ምዕራፍ 12 ይመልከቱ)፤ በዚህን ጊዜ ምን ወላጅ ለውጥ እንደተደረገ ለማወቅ ቀላል አይሆንም። በዚህ ሁኔታ እና በበዓለ ጎምሳ መካከል በደቀ መዛሙርቱ ውጫዊ ባሕርይ ወይም በሥራቸው ላይ ሥር ነቀል ለውጥ እንደነበር የሚገልጽ ማስረጃ እጥረት አለ- ሞትን አሸንፎ

ከተነሣው ኢየሱስ ጋር በመገናኘታቸው ብቻ ሊገለጽ ከሚችለው ደስታቸው በስተቀር።

ሦስተኛ፣ ይህ አስተሳሰብ እውነት ከሆነ የመንፈስ ቅዱስ መምጣት የሚሆነው እኔ ለሄድ ነው ብሎ ኢየሱስ አስቀድሞ የተናገራቸውን የሚያፈርስ ይሆናል፤ ምክንያቱም ይህ ገና አልተፈጸመምና (ዮሐ. 16.7)።

አራተኛ፣ “ከበረ” የሚለው ለዮሐንስ ወደ ሰማይ ማረጉን እና አስቀድሞ የነበረውን ክብሩን ማግኘትን አይጨምርምን (ለምሳሌ፣ ዮሐ. 17.5)?

አምስተኛ፣ ጴጥሮስ፣ በዚህና በበዓለ ጎምላ ጊዜ የነበረ፣ ነገር ግን መንፈስ «የተቀበለበትን» ለማመልከት የሚጠቅለው ሁልጊዜ ሁለተኛውን ነው (ዮሐ. 10:47፣ 11:17፣ 15:9- ይህንን ሁሉ በምዕራፍ 18 ውስጥ ይመልከቱ)፤ ሐዋርያት ራሳቸው መንፈስ ቅዱስን አስከ በዓለ ጎምላ ቀን ድረስ አልተቀበልንም ብለው ካላሰቡ፣ እኛ በምን ላይ ቆመን ነው ብላይኛው ክፍል፣ የተደረገውን (ከትንሣኤ በኋላ በተገለጠላቸው ጊዜ) ሁኔታ ታላቅነት ስተዋል ብለን ከእነርሱ የበለጠ እንደተረዳን አድርገን የምናስበው!

ሁኔታው መንፈስ ቅዱስን ከመቀበል ጋር መመሳሰሉን በመቃወም ከተሰነዘሩት ተቃውሞዎች አንጻር ስንመለከት፣ ሌላ ማብራሪያ መፈለጉ የግድ ነው።

እነርሱ ተለውጠዋል

ይህ አመለካከት ሁኔታው የሚገልጸው ደቀ መዛሙርቱ «ዳግም እንደተወለዱበት» ጊዜ አድርጎ ነው። በእንዲህ ዓይነት መልኩ ለበዓለ ጎምላ «ተዘጋጀተው» ነበር! ምክንያቱም «ከመንፈስ የተወለዱ ብቻ በመንፈስ ቅዱስ ለመጠመቅ የሚችሉ በመሆኑ» ነው።

በመጨረሻ ላይ የተጠቀለው አስተያየት ይህንን ትርጉም የሚደግፉ ወገኖችን ሥነ መለኮታዊ መሠረት ይገለጣል። ይህ «በበዓለ ጎምላዊ» ሁለት ደረጃ፣ የደኅንነት «ሁለተኛ ቡራኬ» አመለካከት ነው። በመንፈስ መጠመቅን ከመለወጥ በመለየት፣ የአላቡ አራማጆች ለእያንዳንዱ አማኝ መንፈስ ቅዱስን በእጥፍ «የመቀበል» ሁኔታ እንዳስ ያስተምራሉ። መንፈስ ቅዱስን መቀበል በመጀመሪያ ለደኅንነት እና ለይቅርታ (በንሐሐ እና በእምነት) ሊሆን፣ በሁለተኛው ጊዜ ግን ለእገልግሎትና ለኃይል ነው። ዮሐንስ 20:22 ለዚህ አላብ ብቸኛ ማረጋገጫ ጥቅስ ሲሆን፣ (ምናልባትም በአዲስ ኪዳን ውስጥ መንፈስ ቅዱስን ስለ «መቀበል» የሚናገረው ይህ ጥቅስ ብቻ ሊሆን ይችላል፤ ይኸውም በመንፈስ ቅዱስ «መጠመቅ» ብሎ ከሚገልጸው በስተቀር ነው)፤ ሁኔታው ለቀጣዮቹ ለውጦች በሙሉ ቀዳሚ መመዘኛ ተደርጎ ይወስዳል። ሐዋርያት «ተለውጠው» በመንፈስ ቅዱስ «ከመጠመቃቸው» በፊት ለባት ላምንታት በአንድነት ሆነው በጸሎት «መቆየታቸው»፣ ዛሬ ለክርስትና እምነት አጀማመር እንደ ዓይነተኛ «ልምምድ» ሆኖ ያገለግላል።

ይህ አመለካከት ንጹሕ የመሆን ጥቅም አለው፣ ንጽሕና ግን ከመጠን በላይ ይመስላል! እንዲያውም ሁለት ግልጽ ምልክቶች አሉ። ደቀ መዛሙርቱ «የተለወጡበት» ጊዜ ይሄ እንዳልነበረ የሚጠቁሙን።

አንደኛ፣ መጽሐፍ ቅዱስ ደቀ መዛሙርትን በተመለከተ «ዳግም መወለድ» የሚለውን ሐረግ ከዚህ ሁኔታ በፊት ተጠቅሟል፡- ዮሐንስ 13:10 እነርሱ ቀድሞውንም «ንጹሐን» ናቸው ይላል። ዮሐንስ 1:12-13 ኢየሱስን የተቀበሉና በስሙ ያመኑ ሁሉ «ከእግዚአብሔር ተወልደዋል» ይላል (ይህ አባባል ሌሎችን የሚያካትት ከሆነ፣ ሐዋርያትንም ያጠቃልላል)፤ ማቴ. 13:11 የመንግሥቱ መገለጽ ለእነርሱ ነበር፣ እነርሱም «ያዩታል» (ዮሐ. 3.3) ይላል።

ሁለተኛ፤ «በላይኛው ክፍል» ውስጥ የተከሰተው ነገር ሲፈጸም ሐዋርያት በሙሉ እልነበሩም። ይህ ነጥብ በጣም ግልጽ ቢሆንም፤ ግን ሁልጊዜ ቸል ይባላል፤ ከአሥራ ሁለቱ መካከል በዚያ የነበሩት አሥሩ ብቻ ናቸው። ቶማስ «መስወጥን» ያገኘው መቼ ነበር? ማቲያስስ? እንዲሁም፤ በበዓለ ጎምሳ ቀን በመንፈስ ቅዱስ «የተጠመቁት» 120 ደቀ መዛሙርት ሁሉ «ዳግም የተወሰዱት» መቼ ነበር? በዓስ ጎምሳ ሁለተኛ የመንፈስ ቅዱስ መቀበያ ወቅት ነው ተብሎ ከተገመተ፤ እነዚህ ሁሉ የመጀመሪያውን ያገኙት መቼ ነበር?

ይህ ሁለተኛው አተረጓጎምም የሚያረካ አይመስልም። ስለዚህም ምናልባት፤ ሦስተኛውን እና የመጨረሻውን አስተያየት መመልከት ይኖርብናል፤ ምክንያቱም «በላይኛው ክፍል» ውስጥ የተደረገውን ሁኔታ በመግለጽ አሳማኝ ማብራሪያ እንደሚሰጠን ለማየት ነው።

ለበዓለ ጎምሳ «ተዘጋጅተዋል»

በዚህ ጊዜ ምን ተደረገ ብለን ከመጠየቅ ይልቅ፤ ስመሆኑ አንዳች ነገር ሆኗል? ብለን ሥር ነቀል የሆነ ጥያቄ መጠየቅ ያስፈልገናል። ማስትም፤ ኢየሱስ ካሰውና ከደረገው ሌላ የተደረገ ነገር ነበር? ይህን ለመመለስ የምንችለው የሐንስ በመዘገበው (በጻፈው) ላይ በመመሥረት ብቻ ሲሆን፤ መልሱም ቀላል ነው። ምንም የሆነ ነገር የለም!

ይህ እውነት ከሆነ፤ ታዲያ አጋጣሚው ምን ነበር? የሐንስ ለምን ጻፈው፤ የሚጠቅመው ለምንድን ነው?

ከጥቂት ሳምንታት በኋላ ለሚሆነው ታላቅ ሰው ሊየሱስ ሐዋርያቱን እያዘጋጃቸው ነበር። ስለሚመጣው ሁኔታ ሲያስማምዳቸውና ድርጊቱ በሚፈጸምበት ጊዜ እንዲያስታውሱትና እንዲያውቁት፤ ተገቢውንም ምላሽ እንዲሰጡ ነው።

ደቀ መዛሙርቱን ለማዘጋጀት ሲል ኢየሱስ ምልክት እና ትእዛዝ ሰጣቸው። «እንዲህ ሲሆን ... እንዲህ አድርጉ...» የሚል ምሳሌነት ያለው የማሠልጠኛ ዘዴ ነው።

ምልክቱ

ጥቅሱ እንደሚለው “ኢየሱስ እፍ አለባቸው”። ያልተሰመደ የግሪክ ግሥ (ኢምፋሳስ-*emphusao*) መንፋት ወይም በአየር መሙሳት ማለት ነው። እንዲህ ያለው መተንፈስ በደቀ መዛሙርቱ የሚሰማና የሚታይ ይሆናል (3.8)። በጆሮአቸው የሚለሙት የነፋስ ድምጽ ነው። ይህንን ከሰባት ሳምንታት በኋላ ሲሰሙ (የሐዋ. 2:2)፤ ወዲያው ኢየሱስ እንደ ገና መንፈሱን በላያቸው እንደሚተነፍስባቸው ያውቃሉ። በነገራችን ላይ፤ የግሪኩም ቃል እንዲሁ ነው (ፓኒማ-*pneuma*) ማለት ሰሦስት ቃላት ይጠቀሙበታል «መተንፈስ»፤ «ገፋስ» እና «መንፈስ»። እንደዚሁም በብሉይ ኪዳን ውስጥ ሩሃ-*ruach* የሚለው የዕብራይስጥ ቃል (ቃሉም ድምጹም አንድ ናቸው)፤ ለእነዚህ ሦስት ቃላት ይጠቀሙበታል።

ትእዛዙ

“ተቀበሉ” የሚለው የትዕዛዛዊ አንቀጽ ነው፤ ትዕዛዛዊ ነው። እንደዚሁም ሁኔታዊ አገላለጽ አለው፤ አንድ ጊዜ የመቀበል ድርጊት ነው። መንፈስን መቀበል የተደራገ ሥራ ሳይሆን አድራጊነት ያለው ነው። «እንዲሁ ይሆናል» ብሎ ከመጠበቅ ይልቅ፤ በዝግጅትና በፍላጎት ቀርቦ መውሰድን ያመለክታል። ትብብር ያስፈልጋል፤ ይኸውም ኢየሱስ መንፈሱን ሲተነፍስባቸው፤ እነርሱ ደግሞ ትንፋሹን መቀበል ነበረባቸው፤ ምንም እንኳ ትእዛዛዊ ቢሆንም፤ ኢየሱስ በማስገደድ ጊዜውን ተቀበሉ ማስቱም አይደለም። ወይም የሐንስ 20 ውስጥ እንደ ተጻፈው፤ ለትእዛዙ ወዲያው ምላሽ እንደሰጡ የሚያመለክት ምንም ፍንጭ የለም። ነገር ግን በበዓለ ጎምሳ ቀን፤ ሁላቸውም ተቀበሉት። የኢየሱስ መንፈስ በላያቸው በነፈስ ጊዜ፤ ደቀ

መዛሙርቱ በሌላ ልሳኖች ይናገሩ ጀመር (የሐዋ. 2:4)::
<ሁለንተናቸውን ለዚህ ነውጥ ለጡ::> ይህም በፈቃድ የተደረገ
የትብብር ሥራ ሲሆን ነው፤ የሚለጠውን መንፈስ ቅዱስ በነጻ መቀበል
ነበር።

ተጨማሪ አሳቦች

በመጀመሪያው የፋሲካ እሑድ የሆነውን ይህንን የላይኛውን ክፍል
ሁኔታ በእውነት የተጻፈውን ብቻ ስናይ እና ምንም ነገር ሳንጨምርበት
ስንቀር፤ ሊሆን ስለሚችለው ነገር ከሚኖረን ግምታችን የሚነሡት
ችግሮች ይጠፉ ነበር። እንደ የዝግጅት ልምምድ ወይም፤ በመጽሐፍ
ቅዱሳዊ አባባል፤ ወደፊት የሚሆነውን ሁኔታ አስቀድሞ እንደሚያሳ
<ትንቢታዊ ድርጊት>፤ ዮሐንስ 20:22 በሰፊው ዐውዱ ውስጥ በሚገባ
ይስማማል። እንዲህ ያለ ትንቢታዊ ድርጊቶች በብሉይ እና በእዲስ
ኪዳን ውስጥ የተለመዱ ናቸው (ምሳሌ፤ ሕዝ. 4፤ ዮሐዋ. 21:10-11)
። የሚቀጥለው ተጨማሪ አሳብ ለዚህ ትርጓሜ ጠርቀም ያለ ማስረጃ
ያቀርብልናል።

በመጀመሪያ፤ ምንባቡ ራሱ በዚህ መላምት መሠረት የበለጠ በቀላሉ
ይብራራል። “እነርሱ” የሚለው ቃል በመጀመሪያው የግሪክ ጽሑፍ
ውስጥ እንደሌለ ተመልክተናል፤ በቀላሉ “ኢየሱስ ተነፈሰባቸው”።
የሚገርመው ነገር <ተቀበሉ> የሚለው ትእዛዝ የመጣው
ከተነፈሰባቸው በኋላ እንጂ፤ በፊት አይደለም፤ መተንፈሱ መንፈሱን
ሰጥቷቸው ቢሆን ኖሮ፤ ኢየሱስ “ተቀብላችኋል” ባላቸው ነበር
(ይኸውም አመልካች እንጂ፤ ትእዛዛዊ ላለመሆኑ ማረጋገጫ ነው)።

ሁለተኛ፤ በአጠቃላይ ዐውዱ ከአሁን ጊዜ ይልቅ የወደፊት ጊዜን
ያመለክታል። በዮሐንስ 20:21 ኢየሱስ ደቀ መዛሙርቱን ወደ ውጭ
ይልካቸዋል፤ ግን ገና ነው! ምንም እንኳን የግሡ ቃል በአሁን ጊዜያት
ቢሆንም፤ ወዲያውኑ የሚፈጸም አይደለም። ይህ <መላክ> ተግባራዊ
የሚሆነው ከበዓለ ጎምሳ በኋላ ነው። በዮሐንስ 20:23 ደቀ መዛሙርት

(በተራ እነጋዢ) ቅዱሳን ይቅር ለማለት እና ለማለር
እንደሚችሉ ይናገራል። ሆኖም ግን ይህ ወዲያውኑ አይሆንም፤ ይህ
ሊሆን የሚችለው ከበዓለ ጎምሳ በኋላ ነው። በመጀመሪያ ከቅዱሳን
ለመፍታት መቻላቸው የተዘገበው በሐዋርያት ሥራ 2 ውስጥ ሊሆን፤
ቅዱሳንን ለማለር የቻሉበት ሁኔታ ደግሞ የተጻፈው በሐዋርያት ሥራ
5 ላይ ነው። ዮሐንስ 20:21 እና 20:23 በግልጽ የወደፊት ጊዜ
መልእክቶችን የያዙ ክሆኑ፤ ምንም እንኳን የተጻፈበት ግሥ የአሁኑ ጊዜ
ቢሆንም፤ ዮሐንስ 20:22ም ተመሳሳይ ነው።

ሦስተኛ፤ በዚህ <በላይኛው ክፍል> ውስጥ በነበሩበት ጊዜ ኢየሱስ
ትንቢታዊ (ይኸውም ወደ ፊት የሚሆነው የሚገኝ) ቃል ምሳሌ
ስጥቷቸዋል። እንጂራ እና የወይን ጠጅን ወሰደ፤ እንኳችሁ ብሉና
ጠጡ፤ ይህ ሥጋዬና ደሜ ነው አላቸው። ከመሞቱም አንድ ቀን
እስቀድሞ ይህ የሚሠዋው ሥጋዬና የሚፈሰሰው ደሜ ነው አላቸው።
ይህ በመጀመሪያ የተወሰደው የኢየሱስ ሥጋና ደም እውነት የእርሱ
ሥጋና ደም ነው ብለን ማመን የለብንም፤ “ቅዱስ ቁርባን” እንጀራና
የወይን ጠጅ በእውነት ቁርባን ሆነው ሥጋውና ደሙን ያስተውሉናል
(1ኛ ቆሮ. 11:16)። በዚያ በማይረሳው ሌሊት፤ ደሙም በለውነቱ
ውስጥ እያለና እርሱም በአካል ከእነርሱ ጋር በነበረ ጊዜ፤ ሊሆን
ያስውንና የአምልኮአቸው እምብርት ሊሆን ያለውን እያለማመዳቸው
ነበር። በዚያ ሁኔታ ምልክት በመስጠት ብቻ ራሱን ወሰነ (እንጂራ እና
ወይን ጠጅ)፤ እንዲሁም ትእዛዝንም በመጨመር <ይህን
ለመታሰቢያዬ አድርጉ::> እንዲሁም በዚያን ጊዜ ደቀ መዛሙርቱ
ከምልክት በስተቀር የተቀበሉት ነገር መኖሩን የሚገልጽ የተጻፈ ነገር
የለም። ይህ ድርጊት ኋላ ብቻ ነበር፤ በእርግጥ የቁርባን ሥነ ሥርዓት
የሆነው ወደፊት ከሚመለከተው ሁኔታ ከበዓለ ጎምሳ በኋላ
እስከሆነበት ጊዜ ድረስ የተደገመ እይመሰልም!

አራተኛ፤ ምንም እንኳን ኢየሱስ የተናገረውና ያደረገው በደቀ
መዛሙርት ላይ ባይታይም፤ አሁን ግን አስፈላጊነቱ ጉልቶ ይታያል።

የሐንስ የጻፈው ሪፖርት ትክክለኛ ነው። በእርግጥ ኢየሱስ ሥልጣኑን ለደቀ መዛሙርቱ በውክልና እየሰጠ ቢሆንም፤ ኃይሉን ግን ገና አልሰጣቸውም ነበር። ስለዚህ ኢየሱስ፤ በእነዚህ ቀላል ቃላትና ሥራዎች፤ በዓለ ጎምሳን በማይረሳ ሁኔታ እና በቅርብ ከራሱ ጋር እያይዞታል። ሁኔታው ራሱ በሚሆንበት ጊዜ፤

ከዚህ ከትንቢታዊ ሁኔታዎች በኋላ ጴጥሮስ በድፍረት «ይህን እናንተ አሁን የምታዩትንና የምትሰሙትን ሁሉ (አየሱስ ራሱ አፈሰሰው)» (የሐዋ. 2.33) ማለቱ አያስገርምም። «ይህን እናንተ የሰጣችሁትን ኢየሱስን እግዚአብሔር ጌታም ክርስቶስም እንዳደረገው የእስራኤል ወገን ሁሉ በእርግጥ ይወቅ» (የሐዋ. 2.36) የሚለው አሳብ የመጨረሻ ማረጋገጫ ነበር።

ምዕራፍ 14

ጎምሳኛው ቀን

(የሐዋ. 1:4-5፤ 2:1-4)

“ከእነርሱም ጋር እብሮ ከኢየሩሳሌም እንዳይወጡ አዘዛቸው፤ ነገር ግን፡- ከእኔ የሰማችሁትን አብ የሰጠውን የተስፋ ቃል ጠብቁ፤ የሐንስ በውኃ አጥምቆ ነበርና፤ እናንተ ግን ከጥቂት ቀን በኋላ በመንፈስ ቅዱስ ትጠመቃላችሁ አሉ» (የሐዋ. 1.4-5)።

“በዓለ ጎምሳ የተባለውም ቀን በደረሰ ጊዜ፤ ሁሉም በአንድ ልብ ሆነው አብረው ሳሉ፤ ድንገት እንደሚነጥቅ ዓውሎ ነፋስ ከሰማይ ድምፅ መጣ፤ ተቀምጠው የነበሩበትንም ቤት ሁሉ ሞላው። እንደ እሳትም የተከፋፈሉ ልሳኖች ታዩአቸው፤ በእያንዳንዳቸውም ላይ ተቀመጡባቸው። በሁሉም መንፈስ ቅዱስ ሞላባቸው፤ በሌላ ልሳኖችም ይናገሩ ጀመር» (የሐዋ. 2.1-4)።

መጽሐፍ ቅዱስ «ራሱን የሚተረጉም» መጽሐፍ ስለሆነ፤ እንዱን ከፍል ሰማወቅ መላውን መጽሐፍ ማጥናቱ በጣም አስፈላጊ ነው። የእንዱን ከፍል አስፈላጊነትን በሙላት እውቆ ስመጠቀም የሚቻለው እንደ ሰንሰለት የተያያዘውን ቅዱስ የሆነውን ታሪክ ለመረዳት ሲቻል ብቻ ነው። እንዳንድ ሁኔታዎች በጣም አስፈላጊ ስለሆኑ ያለ እነርሱ የቀረው ታሪክ ሁሉ ያለ ፍቺ ወድቀው ይቀራሉ። በዓለ ጎምሳ እንዲህ ካሉ ሁኔታዎች ውስጥ እንዱ ነው።

የበዓለ ጎምሳ ቀን የተመሠረተው በብሉይ ኪዳን ውስጥ ነው፤ ይህም፤ ከሁሉም በፊት ነቢያት የመጻሕፍት ቤት (ከእምስቱ የሙሴ መጻሕፍት ጀምሮ አስከ መጨረሻው የትንቢተ ሚልክያስ መጽሐፍ

ድረስ)። የእምነት አባቶች ራሳቸው ነቢያት ነበሩ (ዘፍ. 20:7፤ መዝ. 105:15)። አንድ ቀን ሽማግሌዎች ብቻ ሳይሆኑ የጌታ ሕዝብ በሙሉ ትንቢት ይናገራሉ በማለት ሙሴ ተስፋውን ገልጾ ነበር (ዘኁ. 11:25-29)። አዶኤል ጉዳዩን የበለጠ በማብራራት «በመጨረሻው ቀን» ሁሉም ትንቢት ይናገራሉ (ኢዩ. 2:28-29) ብሏል።

ነቢያት ትንቢት የተናገሩበት ምክንያት «የጌታ መንፈስ» በላያቸው «ስለ ወረደ»፤ ስለ «ተሞሉ» ወይም መንፈስ «ስለ ተሰጣቸው» ነው። ስለዚህ፤ ሰው ሁሉ ትንቢት የሚናገርበት ቀን በደረሰ ጊዜ፤ ነገሩ የሆነበት ምክንያት ከምን ጊዜውም በበለጠ በስፋት መንፈስ በሁሉም ላይ «በመፍሰሱ» ነበር። በዚህ ምክንያት ነው እግዚአብሔር በሲና ባደረገው «በአሮጌው» ኪዳን ፈንታ «አዲስ ኪዳንን» የመሠረተው (ኢሳ. 32:15፤ ኤር. 31:31-34፤ ሕዝ. 36:26-27)።

ይህ «የተስፋ ቃል» በወንጌላት ውስጥ ጉልቶና ተብራርቶ ይገኛል። አራቱም ወንጌላት መጥመቁ የሐንስ ይሆናል ብሎ የተናገራቸውን ጽፈዋል። «የብሉይ ኪዳን» የመጨረሻው ነቢይ አንደመሆኑ መጠን፤ የሚመጣው መሲሕ ንጉሥ የዓለምን ኃጢአት በማስወገድ መንፈሱን የሚስጥበትን መንታ አገልግሎት ገለጸ። ይህንን ትንቢታዊ ቅባት ለማስተዋወቅ አዲስ ቃል ተጠቅመው፤ ይኸውም ሊሆን ያለውን በጉልህ ምሳሌ የሚያስረዳውን የውሃ ጥምቀት በመጀመሩ እውን ሆኗል። ክርስቶስ ራሱ በመንፈስ እንደሚቀባና ከዚያም ሌሎችን በመንፈስ ቅዱስ «እንደሚያጠምቅ» ገለጸ። ይህ አዲስ ነገር መሆኑ ሳይሆን፤ ለአሮጌ ልምምድ አዲስ ስም ነው። ለዚህም ነው ከላይ ከጠቀስናቸው የብሉይ ኪዳን ስያሜዎች ጋር ተመሳሳይነት ያሏቸው (ምዕራፍ 5ን ይመልከቱ)። አዲሱ ቃል በቅባቱ እጠቃላይነት እና ብዛት ባሕርይ ላይ ያተኩራል፤ በመንፈስ ይነከራል፤ ይዘፈዘፋል፤ ይረሰርሳል፤ ይጥሰቀሰቃል፤ ይሰጥማል- ይኸውም ሙሉ በሙሉ መግባት እና መዘለቅ ነው!

ኢየሱስ ከመሞቱ አንድ ሌሊት አስቀድሞ፤ መንፈስ ቅዱስ ኃይል ላሆን አካል መሆኑን፤ ሥራውም፤ እርሱ (ኢየሱስ) በመሄዱ የተፈጠረውን ክፍተት በመሙላት፤ የኢየሱስን የመውቀስ እና የማስተማር አገልግሎት መቀጠል መሆኑን በመግለጽ፤ ደቀ መዛሙርቱ ስለ «ተስፋው» ያላቸውን መረዳት ሰፋ አደረገው (ዮሐ. 14-16)። ከሞት በተነሣበት ቀን፤ ተስፋው ሲሟላ የሚሆነውን «አስማመዳቸው» (ምዕራፍ 13ን ይመልከቱ)። ሉቃስ ኢየሱስ ባረገበት ጊዜ «ኃይልን እስኪቀበሉ» ድረስ በኢየሩሳሌም እንዲቆዩ ያዘዛቸውን ትእዛዝ ዘግቧል (ሌላ የብሉይ ኪዳን አነጋገር - መሳ. 6:14፤ 1ኛ ዜና 12:18)።

የበዓለ ጎምላ ትኢይንት ሰብዙ መቶ ዓመታት ሲዘጋጅ የቆየ ሲሆን፤ አሁን የራሱን የቀኑን አስፈላጊነት መግለጽ ያስፈልገናል። በየዓመቱ ከሚከበሩት ከሦስቱ የአይሁድ በዓላት ውስጥ፤ በተለይ ይሄኛው በሲና ምድረ በዳ ስለ ተሰጠው ሕግ የሚከበር በዓል ነው፤ ልክ ህምላ ቀን «የፋሲካን» በግ በግብፅ ካረዱ ከጎምላ ቀን በኋላ የሚከበር ስሆነ፤ «ጎምላኛው» ወይም «ኤንጤቆስጤ» ተብሎ ተጠራ።

የሕጉ መስጠት ሕጉን ላፈረሱት 3000 እስራኤላውያን ሕጋዊ ሞት ምክንያት ሆኗል። (ዘጸአት 32:28)፤ ወደ ተስፋዪቱ ምድር ከገቡበት ጊዜ ጀምሮ፤ ቀኑ የግብርናን ጉዳይ የሚያንጸባርቅ ሆኗል፤ ይህም በተሰጣቸው ሕግ የተነገረ ነበርና በዘጸአት 34:22፤ የመክፈቻ በዓል፤ በዘጸአት 23:16 ደግሞ የመከር በዓል፤ የመኩራት ቀን ተብሎ ተጠቅሷል፤ ይህም በተለይ ለአዲስ ኪዳን በጣም አስፈላጊ ነው። በዘኁልቱ 28:26) «የበኩራት ቀን» ሆኗል፤ ይኸውም 3000 ሺህ ሰዎች ከሞት ወደ ሕይወት በተሻገሩበት ቀን ተፈጽሟል (ፊደል ይገድላል፤ መንፈስ ግን ሕይወትን ይሰጣል 2ኛ ቆሮ. 3:6)።

ለዚህ ሁኔታ ሰብዓዊ እና መለኮታዊ «ዝግጅት» ነበረበት። በሁኔታው ውስጥ የተካፈሉት አንድ መቶ ሃያዎቹ ሰዎች (ይህ ቁጥር

የተወለደው ከየሐዋ. 1:15 ነው) የኢየሱስ ተከታዮች ሊሆኑ ከገሊላ የመጡ ሰሜናዊዎች ነበሩ (የሐዋ. 2:7፤ 1:11)፤ ከአሥራ ሁለቱ መካከል ከደቡቡ የነበረው የአስቆሮቱ ይሁዳ በሌላ ሰው ተተክቶ ነበር። እነዚህ የኢየሱስን ሞትና ትንሣኤውን በመመልከት፤ ጥልቅ የሆነውን ተስፋ እስቆራጭ ግዝን እና የሚደርጉትን ያላጣቸውን ደስታ ተካፍለዋል። በአንድነት ከባህል ስሜትና ይሉኝታ ነፃ በመሆን፤ (ሰው ምን ይለኛል ብለው ዛሬ እንደሚያፍሩት ሳይሆን) ምንም ሳያፍሩ መንፈስ በወረደባቸው (በፈለሰባቸው) ጊዜ መመስከር ጀመሩ። ጌታ ኢየሱስም በግልጽ አባቴ በለማቋርጥ በእምነት ሰሚጠይቁት የመንፈስ ቅዱስን ለጦታ ይለጣቸዋል (ሉቃስ 11:13) ባላቸው መሠረት በአንድነት ለጸሎት ይተጉ ነበር፤ (ቀጣይ የአሁን ጊዜ መሆኑን ልብ ማድረግ ይጠቅማል)።

ለእዚህም ሁላቸውም ብመንፈስ ቅዱስ ለመጠመቅ እና ኃይል ለመቀበል ይፈልጉ ነበር (የሐዋ. 1:5፤ 8)። ጸሎታቸው በተመለሰ ጊዜ ምን ይጠብቁ እንደ ነበር፤ መቼ እንደሚሆን ያውቁ ነበር ወይ? ወይስ በዓለ ጎምሳ፤ በጊዜም ሆነ በሁኔታ፤ ከጠበቁት ፍጹም የተለየ ነበረ? ምን ይጠባበቁ እንደ ነበረ በግልጽ አናውቅም። ለንግምት ግን በስሜታቸው የሚጠብቁት ወደ ለማይ ደረገው ጌታቸው በላያቸው ላይ በኃይል የሚተነፍስባቸውን ድምጽ የሚለሙ ሳይመስላቸው አይቀርም (ምዕራፍ 13ን ይመልከቱ)፤ ምንም እንኳ አንዳንዶቹ የኃይለኛ አውሎ ነፋስ ድምጽ የለሙ ቢመስላቸውም። ተስፋ የተገባላቸውን መንፈስ በሚቀበሉበት ጊዜ መንፈሱ ከአፋቸው ወደ ውጭ እንደፈሰስ አድርገው ሳይገምቱ አይቀርም (በ1ኛ ሳሙ. 10:10 ላኦል ላይ ያለውን ሳያስታውሱ አልቀሩም ስለ ነዚያት እንኳ ምንም ባንል)፤ በማያውቁትና ባልተማሩት ቋንቋ አቀላጥፈን እንናገራለን ብለውም አልገመቱም።

መንፈስ ቅዱስ መቼ እንደሚወርድባቸው የተጠባበቁት በበዓለ ጎምሳ ቀን (እኔንጠቆስጤ) እንደ ሆነ ይገመታል። ኢየሱስ ሞቱን

«ያዘጋጀው» የፋሲካ በግ ከሚታረድበት ጊዜ ጋር እንዲገጣጠም አድርጎ እንደ ነበረ ሊረሱት አይችሉም (ከነሰዓቱና ደቂቃው ጭምር ብዙጠኝ ሰዓት) በኋላ በፋሲካው ቀን ዋዜማ ዘጸአት 12:6 ይመልከቱ)። ከዚህ ቀጥሎ በጣም የታወቀው ነገርና ማንም ሊረሳው የማይችለው በዓል የበዓለ ጎምሳ በዓል ነው፤ ይህም አይሁዶች ከያሉበት አገር፤ ከሩቅም ሆነ ከቅርብ፤ ወደ ኢየሩሳሌም የሚሰበሰቡበት ወቅት ነበር። ለማንኛውም ኢየሱስ ብጥቂት ቀናት በኋላ በመንፈስ ቅዱስ ትጠመቃላችሁ (የሐዋ. 1:5) ብሎአቸው ነበር። ምናልባት ይህ እንደሚሆን ተለምዷቸው ስለ ነበር ይሆናል በአንድነት ተለበስበው በጊዜው በዚያ ቦታ ለመገኘት የቻሉት።

በሐዋርያት ሥራ ምዕራፍ 1 ውስጥ ሦስት ሰዓት የተለመደ የጸሎት ጊዜያቸው መሆኑን የሚጠቁም ምንም ፍንጭ የለም። ነገር ግን፤ ለዎች በቤተ መቅደስ ተገኝተው የሚጸልዩበት የተለመደ ጊዜ በመሆኑ፤ ሁሉም ለአንድ ዓላማ እዚያ በመገኘት የምስጋና በዓል ለማክበር ተሰበሰቡ። የተሰበሰቡበት ቦታ ቤተ መቅደስ እንጂ የላይኛው ክፍል እንዳልነበረ ወደ በኋላ በሺህ የሚቆጠሩ ሰዎች እነርሱ ወደ ተሰበሰቡበት ቦታ ከመጡበት ህኔታ መገንዘብ ይቻላል፤ ከአሥራ ሁለቱ ደቀ መዛሙርት በስተቀር ማናቸውም ከተቀመጡበት ቦታ አልተነቃነቁም (የሐዋ. 2:14)። ምናልባትም “ቤት” የሚለው ቃል ብዙ አንባቢያንን የመኖሪያ ቤት መስሎ ያሳሳታቸው ይመስላል፤ ነገር ግን ቃሉ ቤተ መቅደስ የእግዚአብሔር መኖሪያ ቤት (2ኛ ሳሙ. 7:5-6፤ ኢሳ. 6:4፤ 56:7፤ ሉቃስ 19:46፤ የሐዋ. 7:47፤ ወዘተ...) ማለትም ነው። አንደዚሁም ከበዓለ ጎምሳ በኋላ ለመጀመሪያዎቹ ደቀ መዛሙርት የተለመደ መሰብሰቢያ ቦታ ነበር (የሐዋ. 3:1 “በየጸሎቱም” የሚለው ያልተለመደ ቃል የሐዋ. 2:42 ላይ ያለው ምናልባት የቤተ መቅደስ ሥርዓተ ቅዳሴን ሊያመለክት ይችላል)። ሁሉም ጾታዎች ሊሰበሰቡ በሚችሉበት እና የለላምን መግቢያ ተብሎ

በሚታወቀው ቦታ ይሰበሰቡ ነበር፤ ይኸውም ቦታ (ዛሬ “አል-አክሳ” መስጊድ የቆመበት ቦታ ነው)።

ከእነርሱ «ውጭ» የሆነው «ተጨባጭ» ክስተት ፍንጭ አሳየ። ነፋስ እና አሳት ኃይለኛ ተቀጣጣይ ኅብር ነው። የእይታ እና የድምፅ ኅብርም ልብ በሉ፤ ዓይንና ጆሮ ተግባቦት ወደ ነፍስ የሚገባቸው ሁለቱ ዋና በሮች ናቸው፤ ጴጥሮስም እንኳ በኋላ «የምታዩትንና የምትሰሙትን» (የሐዋ. 2:33) ለሚሰው ንግግር እንደማይጋገሙ አቅርቦታል። የነፍሱ ፍቺ ለማንም አይሁዳዊ ግልጽ ነው፤ ምክንያቱም እነርሱ “ሩኢ” (RUACH) የሚሰውን ቃል ለመተንፈስ፣ ለነፋስና ለመንፈስ ይጠቀሙበታል። የአየር እንቅስቃሴ የሕይወትና የኃይል ተምሳሌት ነው፤ ነፋስ ለማይታየው የእግዚአብሔር ኃይል ተሰዋጭ ዘይቤያዊ አነጋገር ነው (ሕዝ. 37:9-10)። አሳት አስከዚህም ግልጽ አይደለም፤ ምንም እንኳ ብዙውን ጊዜ የእግዚአብሔር መገኘት ምልክት ቢሆንም፤ ልክ ሙሴ ባየው የሚንበሰበለው ቁጥቋጦ ውስጥ እንደነበረው (ዘጸ. 3:2)። አብዛኛውን ጊዜ አሳት የሚያመለክተው የሚያጠፋው ፍርዱን ነው፤ ምክንያቱም እግዚአብሔር የሚባል አሳት ነው (ዘጸ. 4:24፣ 9:3፣ መዝ. 97:3፣ ዕብ. 12:29)፤ መጥመቁ የሐንሰ መሲሐ ሲመጣ በመንፈስና በአሳት ያጠምቃችኋል ብሎ መናገሩ ምናልባት ይህን ለማመልከት ይሆናል። (ሚልክያስ 4:1ን ከማቴ. 3:11-12 ጋር አነጻጽር)። በየሐዋርያት ሥራ ምዕራፍ 2 ውስጥ «አሳቱ» የሚያመለክተው ከማጥራት ሥራው በበለጠ የእግዚአብሔርን መገኘት ነው። በእያንዳንዱ ራስ ላይ የሚቃጠል አሳት ይነዳል ብለን መገመት የሰብንም (ጳጳሳት ራሳቸውን የሚሸፍኑበት ጥምጥም (ቆብ) ልዩ ቅርጽ ከዚህ የተሳሳተ ግንዛቤ የመነጨ ነው)፤ ቋንቋው የሚጠቀመው ትልቅ የአሳት ነበልባል ከላይ ወደ ታች የተከፋፈሉ የአሳት ምላሶች በመሆን እያንዳንዳቸውን የራስ ፀጉር ሳይለበልብ እንደ ነካቸው ነው።

ይኸውም እጅ የመጫን መለኮታዊ እቻ ነው፤ በአንድ ጊዜ «እያንዳንዳቸው» ስለ ተነኩ፤ «ሁሉም» በአንድ ጊዜ መንፈስ ቅዱስን ተቀበሉ። ስለዚህ የጋራ ልምምድ የነበረውን ያህል የግል ልምምድም ነበር። ይህ በጣም አስፈላጊ ነጥብ ነው- እያንዳንዱ የቡድን አባል በመንፈስ ቅዱስ ሳሞላ አንድ ቡድን በመንፈስ ቅዱስ ሊሞላ አይችልም። ምንም እንኳ በየሰንበቱ በብዙ ቤተ ክርስቲያናት መንፈስ ቅዱስ ለቤተ ክርስቲያን እንደተሰጠ ቢለበክም፤ መንፈስ ግን «ለቤተ ክርስቲያን» የጋራ ስጦታ ሆኖ አልተሰጠም። የተሰጠው ለእያንዳንዱ አማኝ በግሉ ሲሆን፤ በአማኞቹ በኩል ለመላዋ ቤተ ክርስቲያን ተሰጥቷል። ስለዚህም፤ ምእመኗ የመንፈስ ስጦታ ክሌላቸው፤ ቤተ ክርስቲያኒቷ መንፈስ ሊኖራት አይችልም፤ ወይም የቤተ ክርስቲያን አገልጋዮች ራሳቸው በመንፈስ ቅዱስ ካልተጠመቁ በስተቀር በቅዳሴ ሥርዓት አማካይነት ለቤተ ክርስቲያን አባላት ሊያስተላልፉ አይችሉም። የበዓለ ጎምሳ ቀን መላዋ ቤተ ክርስቲያን መንፈስ ቅዱስን የተቀበለችበት ጊዜ ተደርጎ እየታሰበ በስሕተት ይከበራል፤ የቤተ ክርስቲያን አባላት መንፈስ ቅዱስን የተቀበሉበት የመጨረሻው ሳይሆን፤ የመጀመሪያው ጊዜ ተደርጎ ነው የሚታው፤ ምንም እንኳ እነርሱ በቡድን የተሰባለቡ እና መንፈስ ቅዱስን በአንድ ጊዜ የተቀበሉ ቢሆንም። በኋለኞቹ በጽሑፍ የሰፈሩ ጊዜያት ላይ እንደምናየው አንድ ቡድን መንፈስ ቅዱስን በአንድ ጊዜ ሊቀበል፤ አብዛኛውን ጊዜ አንድ ላይ አልነበረም፤ እነርሱ መንፈስ ቅዱስን የተቀበሉት «አንድ በአንድ» እጅ ሲጫንባቸው እንደነበር የግሪኩ ጽሑፍ ግልጽ ያደርገዋል (በየሐዋ. 8 እና 19 ላይ ስለተሰጠው ማብራሪያ ምዕራፍ 16 እና 20ን ይመልከቱ)።

በየሐዋ. 1:5 ላይ «በመንፈስ ቅዱስ ትጠመቃላችሁ» ተብሎ የተተነበየው አሁን ደግሞ «በመንፈስ ቅዱስ ተሞሉ» ተብሎ እንደተነገረ ልብ በሉ፤ ይህም ማለት ሁለቱ ቃላት ሲለዋወጡ እንደሚችሉ ያሳያል፤ «መሞላት» የሚሰው ቃል ግን በአንድ ሰው ከአንድ ጊዜ በላይ ሊያስገልግል ሊችል (በየሐዋ. 4:31)፤ «መጠመቅ» ግን ለመጀመሪያ መሞላት የተወለነ ብቻ ነው። ይኸው ልምምድ በኋላ

«በላያቸው ላይ ፈለሰ»፤ «ተሰጣቸው»፤ «ተቀበሉ»፤ «በላያቸው ወደቀ»፤ ወዘተ...። በሌሎች ላይ በሚሆንበት ጊዜ ተብሎ ተገልጾል (በአገልግሎት ላይ የዋሉትን የተለያዩ አገላለጾች ሙሉ ዝርዝር ለማየት ምስራቁ 5ን ይመልከቱ)።

እዚህ ደረጃ ላይ፤ «ተጨባጩ» ክስተት (ከውጭ የመጣው) «ተጨባጭ ላልሆን» ክስተት (ከውስጥ ለሚመጣው) ስፍራውን ለቀቀለት። «ሞልቶ እስኪፈስ ድረስ ተሞሉ!» ቀደም ብለን እንደጠቀስነው፤ አፍ በልብ የሞላውን ያፈልቃል፤ ቀልድ ነገር በሳቅ፤ ንዴት በቁጣ፤ ኃዘን በሰቅሶ፤ ፍርሃትም በጨኸት ይገለጻል። በመንፈስ ቅዱስ የተሞላ ሰው «ትንቢት» ይናገራል (በዕብራይስጥ ቋንቋ ነቢይ ማለት ከውስጡ የሚያወጣ ማለት ነው)። በድንገት የሚደረግ ንግግር ይህንን እና ቀጣይ የመንፈስ ቅዱስ ሙላትን የሚያሳይ ምልክት ነው። አንደበት ቀድሞ «በገሃነም ይቃጠላል» የነበረው (ያዕ. 3፡6)፤ አሁን ግን በመንፈስ የተሰጠውን ቃል ብቻ ይናገራል።

በበዓለ ንምላ ቀን የተነገሩት ቃላት በሙሉ ለተናጋሪዎቹ ለራሳቸው ያልታወቁ ነበሩ፤ ለእግዚአብሔር ግን የታወቁ ነበሩ። እግዚአብሔር «ወርዶ» አንድ ቋንቋ የሚናገሩትን ሰዎች ብዙ ቋንቋዎችን እንዲናገሩ ሲያደርጋቸው ይህ በታሪክ ሁለተኛ ጊዜ ነው። ይሁን እንጂ፤ በዓለ ንምላ በቢሎንን የሚደግም ሳይሆን ይልቁንም ተገላቢጦች ነው (ዘፍ. 11፡7)። በባቢሎን፤ የመስኮታዊ ፍርድ ሥራ ነበር፤ የታሰበው ዓላማውም ማምታታት፤ መለያየት እና መከልከል ነበር (በጣም ልዩ በሆነ መንገድ፤ የማይታወቅ ቋንቋ በራሷ በአስራኤል ላይ ቆየት ብሎ በሚሆን ፍርድ ላይ ይታያል- ዘፍ. 28፡49ን ከኢሳ. 28፡11-12 ጋር አነጻጽር፤ በእነዚህ ጥቅሶች ላይ ተመርኩዞ ነው ጳውሎስ በአምልኮ ላይ የልሳንን አጠቃቀም የገለጸው፤ 1ኛ ቆሮ. 14፡21-23)። እዚህ፤ በበዓለ ንምላ፤ ይኸው ችሎታ ለማጽናናት፤ ለአንድነት፤ እና ለማጠቃለል ተሰጥቷል ነው። ሕዝብን ከማለያየት ይልቅ በአንድነት ይሰበስባቸዋል (2፡6)።

«ልሳናት» ስዋለው እና አገባብ ያላቸው እውነተኛ ቋንቋች (ወይም፤ ቢያንስ ቢያንስ፤ ልዩ ዘዴዎች) መሆናቸውን በዚህ የተደነቁት ተመልካቾች ለመለየት ችለዋል። («ልሳን» ተብሎ የተተረጎመው ቃል በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ የሚያሳስት የሚመስልበት ምክንያት ያልተቀነባበር ጉርምርምታ አድርጎ ለሰሚያቀርበው ነው። አዲሱ የመጽሐፍ ቅዱስ ትርጉም ግን በቀጥታ ግሎሲያ (*glossia*) የሚለውን የግሪኩን ትርጉም በመጠቀም ልክ እንደ «ሌሎች ቋንቋዎች» መሆኑን ሲገልጽው፤ በአዲስ ኪዳን ውስጥ ደግሞ «የፍንደቃ አነጋገር» ተብሎ መተርጎሙ ተመዝግቧል። ይህም ምንም ማረጋገጫ የሰውም፤ በሐዋርያት ሥራ 2 የተመዘገበው ብቸኛው «ፍንደቃ» እዚያ የነበሩት ተመልካቾችብዙም ባላተማሩት ለሚናወድን የራሳቸው ቋንቋ ሲነገር በተገነዘቡበት ጊዜ የተደነቁበት ሁኔታ የሚገልጽ ነው፤

ይህ ንግግር ሰው ከመለኮታዊው መነሣሣት ጋር በመተባበሩ የተገኘ ውጤት እንደነበር ልብ በሉ። «እነርሱ» መናገር ጀመሩ፤ ይህም አውቀው ምላሳቸውንና ከንፈራቸውን በማነቃነቅ፤ መናገራቸውን ያካትታል። መንፈስ ቅዱስ የሰጣቸው አነጋገሩን ብቻ ነው፤ ይኸውም፤ ምላሳቸውንና ከንፈራቸውን በማነቃነቅ፤ የተጣራ ቋንቋ ለወጠው። መንፈስ «እንዲናገሩ አላደረጋቸውም»፤ ነገር ግን አሳባቸው እና ለሚታቸውን ከአፋቸው ለሚፈልቀው «መገለጫ ሰጠ»። ደቀ መዛሙርቱ ተናገሩ፤ መንፈስ ደግሞ የሚናገሩትን ሰጣቸው። የመንፈስ ቅዱስ ስጦታዎች ሁሉ እነዚህ ሁለት ባሕርያት አሉት፤ ማንም በግድ እንዲጠቀምባቸው አልተደረገም። ሲሰጣቸው ይችላል፤ ሲሰጣቸው ግን በንቃት መቀበል እንጂ፤ በቸልተኝነት ሊሆን አይገባም።

ይህ ሁሉ ከሆነ በኋላ ነው በርካታ ተመልካቾች የተሰበሰቡት። የበዓለ ንምላ በዓል ስለነበረ፤ በአጠቃላይ አየሩላሌም በተለይም ቤተ መቅደሱ በጎብኝዎች ተጨናንቀው ነበር። ነፋስ እና እሳት የቀላቀለውን ተጨባጭ ክስተት አላዩም (ይህን እይተው ቢሆንማ ኖሮ በበለጠ

«ይደነቁ» ነበር)፤ ነገር ግን የማረካቸው ባልተለመደ ሁኔታ እና በይሉኝታ ባልተገታ ስሜት፤ ብዙ ጊዜ ከስካር ጋር ይያያዛል፤ በልዩ ቋንቋ መናገራቸው ነበር። የተባለውን ነገር ጠጋ ብሎ በማየት፤ ያልጠበቁትና ከዚህ ገለጻ ጋር ያልተጣጣመ ገጽታ አጋጠማቸው። የተደረገው ድንቅ ማስረጃ የሚሰማ (የየራሳቸውን ቋንቋ በጀርአቸው ስሙ) እና የሚታይም ነበር፤ (ምናልባት አላባባላቸው ከገሊላ የመጡ ሰዎች ሳይሆኑ አይቀሩም)። ጴጥሮስ ቆየት ብሎ ይህን የሰሙትንና ያዩትን ማስረጃ በማስመልከት ተናግሯል (የሐዋ. 2.33) ።

ባዩት ለተገረሙት ሕዝብ ይህን እድል በመጠቀም አሥራ ሁለቱ ሐዋርያት በአንድነት «ቆመው» በተሰይሙ ጴጥሮስ፤ ሁሉንም በመወከል በአንድ ቋንቋ፤ የመጀመሪያውን ታላቅ ለብከቱን ለበከ። የቀረው እነርሱ እንዳሉት፤ ታሪክ ነው።

በዚህ መጽሐፍ ውስጥ ያሰንን ዋና ዓላማ፤ በመከተል - አዲስ ኪዳን ስለ ክርስቲያናዊ ውልደት የሚያስተምረውን ትምህርት ለመለየት በጣም ቀላልና መሠረታዊ የሆነውን ጥያቄ መጠየቅ አለብን። ይህ ሁኔታ የተለየና የማይደገም ነውን? ወይስ ለሚቀጥሉት የክርስትና ውልደቶች የሚሆን ቀዳሚ ምሳሌነት አለው?

በበዓለ ጎምሳ ልዩ ስለሆነ በማንኛውም መንገድ በኋላ ለሚሆን እንደ ልማድ ሊታይ አይገዳም ብለው የሚያምኑ ወገኖች አብዛኛን ጊዜ የሚያተኩሩት በክስተቱ የጋራ ሁኔታ ላይ ነው። ቀኑ ቤተ ክርስቲያን የተወለደችበት ቀን ነው ተብሎ ይታሰባል። ኢየሱስ «በመንፈስ ቅዱስ ያጠምቃችኋል» የተባለው የተስፋ ቃል በሙሉ በመጀመሪያዎቹ 120 አማኞች ላይ እንደ ተፈጸመ ይታሰባል። ከዚያም በዘመናት ሁሉ መላዋ ቤተ ክርስቲያን በመንፈስ ቅዱስ «ተጠምቃ» ይህንን ልምምድ በቋሚነት የራሷ አድርጋ ይዛለች። ስለዚህም ማንም አማኝ በግል በመንፈስ ለመጠመቅ «የጴንጤቆስጤን ልምምድ» መሻት አያስፈልገውም፤ የሚያስፈልገው የቤተ ክርስቲያን አባል መሆን ብቻ ነው ይላሉ - ይኸውም እንደ ወንጌላውያን አመለካከት ከሆነ፤

በእምነት፤ እንደ ካቶሊኮች ደግሞ፤ በጥምቀትና በእምነት ማጽኛ - እናም ወደ እውነተኛይቱ ቤተ ክርስቲያን የመንፈስ ጥምቀት ውስጥ ወዲያውኑ መግባት ይችላል፤ ቤተ ክርስቲያኒቷ የማትታይም ሆነ ድርጅታዊ ተደርጋ ብትቆጠርም። ይሁን እንጂ፤ ይህ አቀራረብ በበዓለ ጎምሳ ግለሰባዊ ሁኔታ ላይ በግልጽ ለሚያተኩሩት ፍትሐዊ አሰመሆኑን፤ ከበዓለ ጎምሳ በኋላ በሌሎች ላይ ስለሆነው ነገር በበቂ ሁኔታ አለማብራራቱንም ቀደም ብሰን አይተናል።

እርግጠኛ ለመሆን፤ ፈጽሞ ያልተደገሙ አንዳንድ የመጀመሪያው ክስተት ልዩ ሁኔታዎች ነበሩ። የእውሱ ነፋሱ ድምጽ እና የእሳት ነበልባል አይታ በአዲስ ኪዳን ውስጥ አልተደገመም፤ ምንም እንኳ እንዲህ ያሉ ክስተቶች በኋለኛው የቤተ ክርስቲያን ታሪክ ውስጥ እንደነበሩ የሚጠቁሙ አንዳንድ መረጃዎች ቢኖሩም። ወይም ደግሞ «ልሳን» እንደሚታወቁ ቋንቋዎች ሆኖ ስለመታወቁ በጽሑፍ የለፈረበት ጊዜ ባይኖርም፤ አሁንም፤ ኋለኛው የቤተ ክርስቲያን ታሪክ አንዳንድ ምሳሌዎችን ይዟል። እንግዲህ፤ «ተጨባጭ» ክስተት ብሰን የምንጠራው፤ በአዲስ ኪዳን ውስጥ ሌላ ቦታ ላይ ተመሳሳይ ሊገኝለት አይችልም።

«ተጨባጭ» ያልሆነው ክስተት ግን ተመሳሳይ ሊገኝለት ይችላል፤ በሐዋርያት ሥራ ውስጥ ሌሎች ሦስት ተመሳሳይ ሁኔታዎች በተመሳሳይ ቋንቋ ተገልጸው፤ አንድ ዓይነት ተግባራዊ ውጤት አለገኝተው ታይተዋል። በአንድ ወቅት ሐዋርያው ጴጥሮስ የተደረገውን ሁኔታ በመጀመሪያ ከተደረገው ጋር በግልጽ ያመሳስለዋል። በቄሣርያ በቆርኔሌዎስ ቤተ ሰብ የተደረገውን ሁኔታ የሚገልጹትን (የሐዋ. 10:47፤ 11:15፤ እና 15:8 በተመለከት የተሰጠውን ማብራሪያ ምዕራፍ 18 ይመልከቱ)። ጴንጤቆስጤን ለይተው በዚያን ቀን ታዲያ የበዓለ ጎምሳን ብቸኛ ልዩነት አሳብ የሚደግፉ በቄሣርያ፤ በስማርያ እና በኤፌሶን የሆኑትን «መደበኛ» ያልሆኑ ክስተቶች እንዴት ይሆን የሚያብራሯቸው? የሚለጡት

መልስ ለእነዚህም ተመሳሳዩን «የጋራ» አሳብ በመጠቀም፤ የቤተ ክርስቲያንን የማያቋርጥ መስፋፋት የሚያመለክት የሰው ዘር አንድ አዲስ የብሔር ወገን እንጂ፤ በአንድነት «በመንፈስ ቅዱስ የተጠመቁ» የግለሰቦች ቡድን አድርጎ በማሳየት አይደለም። እንግዲህ፤ የሰማርያ የሳምራውያን ክልሶች በዓለ ገምሳ ሆኗል፤ ቂሣርያም ደግሞ የአሕዛብ ወገን በዓለ ገምሳ ሆኗል። የኤፌሶኑ ግን ከእነዚህ ጋር በአንድ ደረጃ ለመግባት ስለማይችል፤ የቀደሙት የዮሐንስ ደቀ መዛሙርት ጴጥጦቶች እንደሆነ እንደታሪካዊ ከጊዜው ጋር የማይሄድ ነገር ይታያል። እነዚህ አራቱን በዓለ ገምሳዎች መላውን የለው ዘር በሙሉ የሚያጠቃልሉ መሆናቸውን በማመን፤ የዚህ አመለካከት አራማጆች የዚህ ዓይነት ተጨማሪ (የጋራ) ውልደት የሆናል ብለው አይጠብቁም። ምናልባት ቻይናውያን፤ ሩሲያውያን እና አሜሪካኖችም በቂሣርያ ከቆርኔሌዎስ ጋር «በመንፈስ ተጠምዋል» ማለት ነው።

እንዲህ ያሉት አመለካከቶች እጅግ ቁጥራቸው የበዛ ክርስቲያኖችን «ለማጽናናት» ጥቅም ላይ ውለዋል። እነዚህን አራቱን ሁኔታዎች እንደ መሠረታዊ እና ጤናማ እንዳልሆነ በመቁጠር፤ ለራሳቸው የመንፈስ ቅዱስን ጥምቀት እንዳያለማመዱ ሰበብ ያደርጋሉ። ነገር ግን ይህ ትክክለኛ አተረጓጎም ነው ወይ? ለቃሉስ እውነተኛ ነው ወይ? አምስት የአዲስ ኪዳን ለስተማሪዎችን ትምህርት በጥንቃቄ ብንመረምር፤ ሁሉም በስምምነት «በዓለ ገምሳ» በእያንዳንዱ አማኝ ሕይወት ልምምድ ውስጥ እንደሚደገም ያረጋግጣሉ!

መጥምቁ የሐንስ፤

መሲሐ 'በመንፈስ ያጠምቃል' ብሎ ስለ ወደፊት አገልግሎቱ የሐንስ የተናገረው ትንቢት ቢያንስ ቢያንስ እርሱ ብውሃ እንደሚያጠምቀው አገልግሎት ሰፊ ተዛምዶ እንዳለው ያመለክታል። እርሱ «በመንፈስ ያጠምቃችኋል» ማለቱ፤ ለንስሐ ውሃ ጥምቀት ወደ እርሱ የመጡትን በበዙ ሺህ የሚቆጠሩትን ሁሉ በጥቀሱ ነበር። የእርሱን አገልግሎት ስለሚከተል ቀጣይ እና ሰፊ ያለ አገልግሎት እየገለጸ ነበር።

ትንቢቱ በአንድ ቀን (ግፋ ቢል፤ በአራት ቀናት) አገልግሎት ማሰቁን ቢነግሩት ሳይገርመው አይቀርም ነበር፤ እርሱ በድፍረት የተነበየው በመላው ዓለም ስለሚሆን «የመንፈስ ጥምቀት» ነበር።

ሐዋርያው የሐንስ፤

እራተኛው ወንጌል ይህንን ዓለም አቀፋዊ ተስፋ ይጋራል፤ ስዚህም ኢየሱስ በግልጽ «ማንም የተጠማ ቢኖር ወደ እኔ ይምጣና ይጠጥ» (ዮሐ. 7:37-39) ሺል ለማንኛም ለው ያቀረበውን ግብዣ በመጥቀስ፤ አስተያየት ይህንን ግብዣ ከበዓለ ገምሳ ጋር አያይዞታል። ይህ ሁሉ የሚሆነው በዚያን ጊዜ በትክክለኛው ሰዓት እና በታ ለተገኙት ለአንድ መቶ ሃያ ሰዎች ብቻ ነው ብለው ቢነግሩት እርሱም መደነቁ አይቀርም ነበር፤

ሐዋርያው ጴጥሮስ፤

ከመጀመሪያው ስብከቱ በኋላ፤ በአንድ መቶ ሃያዎቹ ላይ የተፈጸመው «ተስፋ» የተደረገው አሁን በዘመናት ሁሉ ለሁሉም (ለልጆቻቸውም) የሚሰጥ እና በሁሉም ስፍራ («ርቀውም ሳሉት») መሆኑን በጽኑ በማመን፤ ጴጥሮስ አድማሮቹ እነርሱ የተለማመዱትን ነገር እንዲካፈሉ በድፍረት ጋበዛቸው።

ወንጌላዊው ሉቃስ፤

ሉቃስ በሰማርያና በቂሣርያ የተከናወነውን ሲመዘግበው እነዚህን ልዩ የሚያደርጋቸው ነገር ቢኖር ጊዜው ብቻ መሆኑን አሳይቷል። በተረፈ፤ ቀጥለን እንደምናየው፤ ሌሎች አማኞች ከተቀበሉት የክርስትና እምነት አጀማመር ጋር የተጣጣመ ሲሆን፤ በተለይም መንፈስን «በመቀበላቸው» ከታዝዘው «በዓለ ገምሳዊ» ክስተት ጋር ይለማማል። በኤፌሶን የሆነውም እንኳ ከዚህኛው ጋር ይመሳሰላል።

ሐዋርያው ጳውሎስ፤

የጳውሎስ እንባቢዎች ሁሉ ለተለማመዱት ውልደት «በዓለ ገምሳዊ» ጥቅም ላይ ውሏል። ሁላቸውም «በአንድ መንፈስ ተጠምቀዋል» (1ኛ ቆሮ. 12:13 ምዕራፍ 23ን ይመልከቱ)፤ መንፈስ በላያቸው ተትረፍረፎ ፈስሷል (ቲቶ 3:6- ምዕራፍ 26 ይመልከቱ) በእንደዚህ ዓይነት ሁኔታ ነው «መንፈስን የተቀበሉት» (ገላ. 3:2)።

በእነዚህ ማስረጃዎች መሠረት፤ በአዲስ ኪዳን ውስጥ የበዓለ ገምሳ ሁኔታ የጋራ ልዩ እና የማይደገም ሁኔታ ነው ለማለት፤ እንዲሁም የሐንስ የመንፈስ ጥምቀት ይመጣል ብሎ የተነበየውን ትንቢት የተሟላ ፍፃሜ የያዘ ነው ለማለት የሚያስችል ጥቂት ወይም ምንም መሠረት የለም። ደቀ መዛሙርቱ በዚያን ቀን የተለማመዱትን ለመግለጽ ጥቅም ላይ የዋሉት ገላጭ አነጋገሮች በሙሉ በዚያን ጊዜ ላልነበሩት አማኞችም በነጻነት አገልግለዋል። ይህን የመጀመሪያውን ወቅት ልዩ የሚያደርገው «ተጨማሪ» ክስተት ይኖር ይሆናል፤ ይሁን እንጂ፤ ይህ በባሕርይው ከብዙ የመንፈስ ቅዱስ «መፍሰስ» ልምምዶች መካከል ቀዳሚና አንዱ ነው።

ከንስሐ፤ ከእምነትና ከውሃ ጥምቀት ጋር የመንፈስ ጥምቀት፤ ባለ አራት አጥፍ ገደፍ የተሟላ ሰማድረግ በማስቻሉ፤ የበዓለ ገምሳ ቀን በክርስቲያናዊ ውልደት ውስጥ የመጨረሻውን አስፈላጊ ነገር «አንዳበለረ» በመናገር እናጠቃልላለን። በዚያ የነበሩት ስዎች ልምምድ ለተከታዮቹ አማኞች ሁሉ አርአያነት ያለው ጤናማ መሠረት ነው።

ምዕራፍ 15

ሦስት ሺህ ሰዎች

(የሐዋ. 2: 38-41)

³⁸ «እኛ ጥሮስም፤ ንስሐ ግቡ፤ ኃጢአታችሁም ይሰረይ ዘንድ እያንዳንዳችሁ በኢየሱስ ክርስቶስ ስም ተጠመቁ፤ የመንፈስ ቅዱስንም ስጦታ ትቀበላላችሁ።» ³⁹ የተስፋው ቃል ለአናንተና ለልጆቻችሁ ጌታ አምላካችንም ወደ እርሱ ለሚጠራቸው በሩቅ ላሉ ሁሉ ነውና አላቸው።

⁴⁰ በብዙ ሌላ ቃልም መስከረፍ፡- «ከዚህ ጠማማ ትውልድ ዳኑ ብሎ መከራቸው። ቃሉንም የተቀበሉ ተጠመቁ፤ በዚያም ቀን ሦስት ሺህ የሚያህል ነፍስ ተጨመሩ» (የሐዋ. 2:38-41)።

እኛ ጥሮስ ሰሚዎቹን በጌታ ኢየሱስ እንዲያምኑ ለምን አልነገራቸውም? «ልጆቻችሁ» የሚለው ቃል የሕፃናት ጥምቀትን ይፈቅዳል ወይ? በአዲስ አማኞች መካከል የመንፈስ ቅዱስ መገለጥ ለምን አልተጠቀሰም? ይህ አጭር ምንባብ እንዲህ ያሉ ብዙ ጥያቄዎችን አስነሥቷል፤ እንዲሁም ብዙ ክርክሮችን አነሣሥቷል።

ይህንን የድገረ በዓለ ገምሳ የወንጌል ስርጭ የመጀመሪያ ምሳሌ ብለን መጥራት እንችላለን። ስለዚህም ይህ ለቀሪው የቤተ የክርስቲያን ዘመን ስለ ክርስቲያናዊ ውልደት አንዳንድ ፍንጮችን ይስጣል ብለን እንጠብቅ ይሆናል። የእኛ ጥሮስ ንግግር ያደመጡ ለመልእክቱ እንዴት ምላሽ መስጠት እንዳለባቸው ሚረዳቸውን ጥቂት ተግባራዊ መመሪያዎችን ለማወቅ ፈልገው ያቀረቡት ተገቢ ጥያቄ፤ የእርሱን

መልስ በጣም ቁም ነገር የተሞላበት አደረገው። ይህም በጌታ ለማመን የፈለጉ ለዎች የደገገነት ምክር የተቀበሉበት የመጀመሪያ ጊዜ ነው። የጴጥሮስ ትምህርትና ዘዴው በጥንቃቄ ቢጠና ይክሳል (ይጠቅማል)።

የሚገርመው ነገር ግን 'እመን' የሚለው ግሥ፤ ወይም 'እምነት' የሚለው ባለቤት አነመኖሩ ነው። ለዚህ የተቃረነ አቻ ነገር ቢኖር 'ቃሉንም የተቀበሉ' የሚለው ጌለኛው አስተያየት ይሆናል (2. 24)። ጴጥሮስ 'ኢየሱስ... ጌታም ክርስቶስም መሆኑን (2.36) የመስከረላቸውን እንዳመኑ አንድም ከጥያቄያቸው ተገንዝቦ ይሆናል አልያም በአስተውሎት ወደዚህ መደምደሚያ ደርሶ ይሆናል ብለን እንገምት ይሆናል። በእርግጥም ጴጥሮስ የተናገረውን ለመወያየትም ሆነ ለመቃወም ምንም ያሳዩት ፍላጎት አልነበረም። ሁላቸውም ተስቅሎ መሞቱን እንዳመኑ ሁሉ ትንሣኤውና እርገቱም እውነት መሆኑን አሁን አምነው ነበር። ጥያቄያቸው የሚያረጋግጠው የተደረገውን እውነት በአእምሮ እውቀት መረዳቱ በቂ እንዳልሆነው፤ ወደ በድርጊት መምራት አለበት («ወንድሞች ሆይ፤ ምን እናድርግ?») (የሐዋ. 2:37)። ለለዚህም፤ በተግባራዊ መንገድ ምላሽ የሚሰጡበት እዚህ ደረጃ ላይ ከደረሱ በኋላ 'እንዲምኑ' መንገሩ በላይ ይሆን ነበር።

ነገር ግን ጥያቄያቸው ግብረ ገባዊነትን ያዘለ ነበር። ጴጥሮስ ጌታን ከሰቀሉት ጋር የተባበሩ ለሰ መሆናቸው ከሰላቸው ('እናንተ የሰቀላችሁትን 2:36)። ያለ ምንም ጥያቄና ሰብ ክሉን ተቀብለውታል። እጅግ በጣም አስቃቂ የሆነ ወንጀል በመፈፀማቸው ጥፋተኛ ነበሩ። አይሁድነታቸው ለረጅም ዘመናት ይጠብቁት የነበረውን የራሳቸውን መሲህ ነበር የገደሉት! ከዚህ የተነሣ ጥያቄያቸው መታየት ያለበት ከልባቸው የመነጨ ጩኸት ተደርጎ እንጂ የጭንቅላት ጥያቄ ተደርጎ አይደለም። ከተስፋ መቁረጥ እና ከተስፋ ጋር የተቀላቀለ ነበር። ምናልባትም ጥያቄያቸውን በዚህ መልክ አሳጥረን ለማለቀመጥ እንችል ይሆናል። "እንዲህ ያለውን ስሕተት ለማረም ልናደርግ የምንችለው ነገር አለ ወይ?" የጥያቄው ከብደት

«ምን እናድርግ?» የሚል ይመስላል። ምንም እንኳ ይህን ሁኔታ ይስተካከል እንደሆነ እና እንዳልሆነ ቢጨነቁም፤ የጴጥሮስ መልስ ተስፋን የተሞላ ነው። ለጋጢአታቸው ይቅርታ ይደረጋል። ምክሩን በጥንቃቄ ቢከተሉ፤ ራሳቸው «ሊድኑ» ይችላሉ (ቁ. 40 ላይ ያለው ተደራጊ ግሥ ታላቅነት)።

የመጀመሪያው ምክሩ ትእዛዝ ያለበት ሆኖ፤ "ንስሐ ግቡ" የሚለው ነው-ይህን ቃል መጥመቁ የሐንስ እና ኢየሱስ የእግዚአብሔር መንግሥት «ቀርባለች» ባሉበት ጊዜ ተጠቅመውበት ነበር (ይኸውም በደጅ ናት እንደ ማለት ነው- ማቴ. 3:2፤ 4:17)። ለጴጥሮስ አድማጮች በአሳብ፤ በቃልና በተግባር ሥር ነቀል የሆነ ለውጥ ማሳየት ነበር። በኢየሱስ ላይ ያሳለፉት ፍርድ ምንኛ ትክክል አለመሆኑን በተገነዘቡ ጊዜ፤ ጥፋታቸውን በይፋ ተናገዝው «ወደ እርሱ» በመመለስ ከደቀ መዛሙርቱ ጋር መሆን አለባቸው፤ ማንኛውንም ዋጋ ቢያስከፍላቸውም። በይፋ (በአደባባይ) ኢየሱስ ጌታና ክርስቶስ መሆኑን መመስከራቸው ንስሐ መግባታቸውን ያረጋግጣል።

«ተጠመቁ» (ቁ. 38) የሚለው ቃል ከመጀመሪያው ጀምሮ ሐዋርያት፤ በየሐንስ ተጀምሮ በኢየሱስ የቀጠለው፤ የውሃ ጥምቀት ከመንፈስ ቅዱስ ጥምቀት በኋላም ሆነ አብሮት በመሲሁ ዘመንም መቀጠል ያለበት መረዳታቸውን ያሳያል። ሁለቱም ጥምቀቶች «የመጨረሻውን ዘመን» ያመለክታሉ። ግልጽ የሆነው የኢየሱስ ትእዛዝ፤ ማቴዎስ እንደዘገበው (ማቴ. 28:19)፤ ብቻ ነው ጴጥሮስ እና ሌሎችም ሐዋርያት የመንፈስ ጥምቀት የውሃን ጥምቀት እንዳልሻረው ወይም ከመጠን በላይ እንዳላደረገው መገንዘባቸውን የሚያብራራል። (የሐዋ. 10:47 ተቃራኒውን ነው የሚያሳየን - የመንፈስ ጥምቀት የውሃን ጥምቀት በጣም አስፈላጊ ያደርገዋል)። በተጨማሪ ደግሞ፤ ጴጥሮስም ልክ እንደ የሐንስ ለሰ ውሃ ጥምቀት የሰጠው ምክንያት ዓይነት ነው፤ ይኸውም፤ ለጋጢአት «ይቅርታ» («ማስተሰሪያ») ነው (የሐዋ. 2:38ን ከማር. 1:4 ጋር

አነጻጽር)። የመልአክቱ ቋንቋ ግልጽ አጋዥ ምክንያት የሆነ ነው። ጴጥሮስ ውሃ ለማንጸት እንደሚጠቅም ያምናል። ለእርሱ አንዲሁም ለሌሎች ሐዋርያትም፤ ሰውነትን (ገላን) ማንጸትና ሕሊናን ማንጸት የእንድ ድርጊት ውጫዊ እና ውስጣዊ ሁኔታ እንደ ሆነ፤ እና ውጫዊው ድርጊት ውስጣዊውን ስውጥ ያስገኛል። ለእነርሱ የገባቸው «ምልክታዊ» ከመሆን ይልቅ ሥርዓታዊ እንደ ሆነ ነው። በቀላል አገላለጽ አንድ ሰው የኃጢአትን ይቅርታ ያለ ጥምቀት ለማግኘት ይቻላል ወይ ብሎ ጥያቄ ቢያቀርብስት ኖሮ ጴጥሮስን ይገርመው ነበር፤ ምናልባትም ንስሐ መግባታቸውን እና ማመናቸውን ሳይጠራጠር አይቀርም።

ሁለቱ ትእዛዛዊ ቃላት («ንስሐ ግባ እና ተጠመቅ») የሚሉት ለግሰሰብ እንጂ፤ ለቤተ ሰብ ወይም ለንብረተ ሰብ የተሰጡ ትእዛዛት አይደሉም። ሌላውን በመወከልም ንስሐ መግባትም ሆነ ሌላውን ወክሎ መጠመቅ የሚባል ነገር የለም። «አያንዳንዳችን» የራሳችንን ኃላፊነት በመውሰድ ለሠራነው «ኃጢአት» ይቅርታ ማግኘት ያስፈልገናል። የጴጥሮስ ጥያቄ የቀረበው ስተላላቱ ባሕሪዎቻቸው እና ድርጊቶቻቸው ግብረ ገባዊ ኃላፊነት ለሚሰማቸው ሰዎች ነው (ብዙዎቹ የጴጥሮስ አድማሶች «ስቀስው» እያለ ሲጮሁ ከነበረው ረብሽኛ ሕዝብ ጋር ተቀላቅለው እንደነበር በአስፈሪ የጥፋተኝነት ስሜት ውስጥ ሆነው ማስታወሳቸው ምንም ጥርጥር የለውም)። እንዲህ ያስው ጥምቀት ወላጆቻቸው በሠሩት ኃጢአት ውስጥ ምንም ለሌላቸው ሕፃናት በፍጹም ሊሆን አይችልም። ጥምቀት ግብረገብ ለጎደላቸው ሰዎች የሚደረግ ግብረገባዊ ሥርዓት ስለሆነ፤ ምንም እንኳን ጥምቀቱን የሚያካሂደው ሌላ ሰው ቢሆንም፤ በፈቃደኝነት ላይ የተመሠረተ የግሰሰቡ ምርጫ መሆን አስበት።

እነዚህን ሁለት ፍላጎቶች ከገለጽን በኋላ፤ የሚደረግላቸውን ሲነግራቸው፤ «የመንፈስ ቅዱስን ስጦታ ትቀበላላችሁ» ይላቸዋል። ብዙዎች ይህ አባባል፤ ግሁ ከትእዛዛዊ አንቀጽ ይልቅ በአመልካች

ግሥ የተገለጸበትን ጴጥሮስ ከሚናገርበት ድፍረት ጋር ሆኖ፤ የሚከተሉት ሁለት ውጤቶች ሊኖረው ይገባል ብለው ገምተዋል።

አንደኛ፤ ይህን ስጦታ ለመቀበል ንስሐ መግባትና በስሙ ማመን ብቻ እንደሚያስፈልጋቸው አስረዳቸው። እነዚህ አስፈላጊ ነገሮች እንደተሟሉ፤ «መቀበሉ» ዝም ብሎ የሚሆን ነው። በሌላ አገላለጽ ወዲያውኑ ይሆናል ማለት ነው።

ሁለተኛ፤ በዚህ ማረጋገጫ መሠረት፤ እያንዳንዱ አማኝ የመንፈስ ቅዱስን ስጦታ፤ ያለ ምንም ውጫዊ ምልክት፤ እንደተቀበለ አርግጦኛ መሆን አንችላለን። እምነት በጴጥሮስ የተሰፋ ቃል ማመኑ ለመተማመኑ በቂ መሠረት ነው።

ነገር ግን ከሰብክቱ በመነሣት የተደረሰበትን ይህን ዘመናዊ ግንዛቤ ቢሰማ ጴጥሮስ ራሱ ይገረም ነበር፤ ጥምቀት ስጦታውን ለመቀበል ከአምነት ይልቅ አስፈላጊ ቅድመ ሁኔታ ከማድረጉ በተጨማሪ ይህም ጥምቀት መንፈስ ቅዱስን ስጦታ ከመቀበል እንደሚቀድም ይጠቁማል። (በአዲስ ኪዳን ውስጥ የዚህ ዓይነት ስየት ያለ ልምምድ የነበረው ቆርኔሌዎስ ብቻ ነው)። ጴጥሮስ በሰማርያ ያሳየው ተከታይ ባሕሪ ከሳይ የተጠቀሱትን ሁለቱንም አሳቦች እንዳልተቀበለ እና በእነርሱም መሠረት ምንም እንዳላደረገ ያሳያል።

ተጸጽተው ንስሐ ሊገቡ፤ የተጠመቁ አማኞች መንፈስ ቅዱስን «መቀበላቸውን» የሚያመለክት ምንም ግልጽ የሆነ ውጫዊ ማረጋገጫ ምልክት አያሳዩም፤ ጴጥሮስ ብዙዎች ዛሬ እንደሚያደርጉት፤ መንፈስ ቅዱስን ወዲያውኑ ወይም ሳይታወቃቸው ተቀብለዋል ብሎ አይገምትም፤ ይልቁንም፤ ያልተሟላውን ውልደታቸውን ለማስተካከል፤ እንዳልተቀበሉ እና ከእጅ መጫን ጋር ተጨማሪ ጸሎት እንደማድረግ ያለ ንቁ አርምጃ እንደልወሰዱ ይምድሟል።

የሆነ ሆኖ፤ ማንም ሰው በንስሐ ከቀረበና ያመነ የተጠመቀ ከሆነ ይህንን ስጦታ፤ ወዲያውኑ ወይም ከዚያ በኋላ፤ እንደሚቀበል ጴጥሮስ አርግጦኛ ነበር። ከዮሐንስ ጋር ስላምራውያን በጸለየ ጊዜ፤

እንዲህ ያለ ድፍረት ነበረው። ስወንጌል በንስሐ፣ በእምነትና በጥምቀት ምላሽ የሚሰጥ ማንኛውም ሰው መንፈስ ቅዱስን ይቀበላል ማለት እንድ ነገር ነው (በዮሐዋ. 2:38 ላይ እንዳለው)። በሌላ በኩል ደግሞ በዚህ መልክ ምላሽ የሚሰጥ መንፈስ ቅዱስን ተቀብሏል ብሎ ማለት ግን ሌላ ነገር ነው። እንዲህ ዓይነቱ መረዳት ጥቅሱ የማሰውን እንዲል የማድረግ ስሕተት ነው።

የተስፋ ቃሉ

ጴጥሮስ መንፈስ ቅዱስን ስለመቀበላቸው የነበረው እርግጠኝነት በጽኑ የተመሠረተው ወሰን በሌሰው የእግዚአብሔር አብ ተስፋ ቃል ላ ነበር። በዚያን ቀን ለእንድ መቶ ሃያ ሰዎች የሆነው ዓለም አቀፍ ተዛምዶ ያሰው ሊሆን፣ ለሌሎች ሦስት ሺህ ቡድኖችም ተዳርሷል።

«እናንተ»- ይህ ሰዎች ሺህ ሰዎች ብቻ የተወሰነ ሳይሆን፣ ነገር ግን በዚያን ጊዜ ላዳመጡት ሁሉ እና ለሌሎችም በዛ ለመማ ተወልድ ውስጥ ለነበሩ ይህንን ለሚሰሙ ሁሉ ነው። እናንተ የሚለው ተውሳጠ ስም በዚያን ጊዜ ከጴጥሮስ ጋር ባንድ ዘመን በእስራኤል የኖሩትን ሁሉ ያጠቃልላል።

«ለልጆቻችሁም ሁሉ»- በግሪክ ቋንቋ «ልጆቻችሁ» የሚለው ቃል ትንንሽ ልጆች፣ (*brephos* or *nepios*) ወይም ትንንሽ ሕፃናት (*teknion* or *paidion* or *paidarion*) ማለቱ አይደለም፣ ነገር ግን «ለተወላጆች» ሁሉ የሚሆን አጠቃላይ ቃል (*teknon*) ነው። የሚቀጥለው ትውልድ ብቻ የሚጠቅስ ሳይሆን፣ ነገር ግን የሚመጡትን ትውልዶች ሁሉ የሚጠቅስ ነው። ተስፋው በጴጥሮስ ዘመን ለነበሩት ሰዎች ብቻ የተወሰነ ሳይሆን፣ ለሰው ልጆች ሁሉ ይዳረሳል።

«ርቀውም ላሉት ሁሉ»- ተስፋው በቦታና በጊዜ የተወሰነ አይደለም፣ ውሳኔው አያሱስ ከማረጉ በፊት ምስክሮቹ «እስከ ዓለም ዳርቻ ድረስ» እንዲመሰክሩ የሰጣቸውን ትእዛዝ ያህል የሚሰፋ ነው

(ዮሐዋ. 1:8)። ምናልባትም በዚያን ጊዜ ጴጥሮስም እንኳ ይህ ተስፋ ሁሉንም ሰው እና አገሮችንም ሁሉ እንደሚያጠቃልል አልተረዳ ይሆናል። ምናልባት ከእነራቸው ርቀውም ያሉትን የተበተኑትን አይሁዶች እስከ ይሆናል።

ነገር ግን፣ ቆርኔሌዎስ ተስፋውን በተቀበለ ጊዜ፣ ጴጥሮስ በመጀመሪያ ተደነቀና በኋላ ግን ተረጋጋ፤ ምናልባትም ግማሽ አይሁድ (ክልስ) በሆኑት በለማርያውያን ያዘጋጀው ቢመስልም፣ ትምህርቱን ስመረጸም ግን ልዩ ራዕይ አስፈልጎት ነበር። ጴጥሮስ ከራሱ ልምምዱ ውጭ የሆነውን በመናገሩ የመጨረሻው ሰባኪ አስመሆኑን በኋላ በተናገራቸው ወሰኝ ቃላት ሙሉ ትርጉም ተረድቷል።

በዚህ ጥቅስ ውስጥ ሌሎች አስፈላጊ የሆኑ ነጥቦችም አሉ። የመጀመሪያው «ተስፋው» የሚያተኩረው በመንፈስ ቅዱስ ስጦታ ላይ ብቻ ነው (ዮሐዋ. 2:33)፣ በአጠቃላይ ክድነት ጋር የተያያዘ አይደለም። «ልጆቻችሁ» የሚለው አገላለጽ ከዐውዱ ቢወጣ እና ለሌላ ቤተ ሰብ እንድነት እንደሚያወሳ ተደርጎ ቢወሰድ፣ ያኔ ጴጥሮስ እዚህ ጋ የሚናገረው ስለ ልጆች የመንፈስ ቅዱስ ጥምቀትን እንጂ የውሃ ጥምቀት እንዳልሆነ መጠቀም ያስፈልገዋል-እርሱ የተናገረው ስለ «ክርስትና ማንሣት» ሳይሆን ስለ ማረጋገጫ ነው!

እንደዚሁም የተስፋው ስፋት (ትልቅነት) ከፍጻሜው እንደሆነ መገንዘብ አስፈላጊ ነው። ስጦታው በሦስቱም ቡድኖች ውስጥ ላሉት ሰዎች ሁሉ የተዘጋጀ ቢሆንም፣ ወዲያውኑ የእነርሱ አይሆንም። ሁሉም ስጦታውን ለማግኘት ራሳቸውን አያዘጋጁም። ስመቀበል ሁለት ገላጭ አስፈላጊ ሁኔታዎች አሉ፣ (ሁለቱም በኢዩሌል 2:32 ላይ ይገኛሉ)።

መለኮታዊ ጥራ- «እግዚአብሔር የጠራቸው» የሚለው ሐረግ ሦስቱንም ወገኖች ይገልጻል- የምርጫው ጥሪ በመጀመሪያ መለማት አለበት።

ሰብአዊ ጥራ፡ ይህ ደግሞ «በንስሐ እና በጥምቀት» ለመለኮታዊው ጥሪ መልስ የመስጠትን አስፈላጊነት ያካትታል። ይህም ሦስቱንም ወገኖች ይገልጻል («እናንተ» «ልጆቻችሁ» እና «በሩትም ያሉት ሁሉ»)።

ስለዚህ ልክ ክርስቶስ በመስቀል ላይ እንዳደረገው የማስታረቁ ሥራ፡ ተስፋውም ለሁሉ በቂ ሆኖ ሳለ፡ ነገር ግን የሚሠራው በግልሰብ ደረጃ ነው። የሚሠራው የጌታን ጥሪ ለሚሰሙ «ሁሉ» እና የጌታን ስም ለሚጠሩ «ሁሉ»፤ እንዲሁም የጌታን ለም በመጥራት ንስሐ ለሚገቡና ለሚጠመቁ «ሁሉ» ነው። ማንም ለማንም ሰው ወላጆች ስልጆቻቸው፤ ወይም የቤተ ስብ ኃላፊ ለቤተ ሰብ እባላት በወኪልነት የሚሰጠው ምላሽ ስለመኖሩ የሚጠቁም ምንም መሠረት እንደሌለ ግልጽ መሆን አለበት። በዚህ ጥቅስ መሠረት ሕፃናትን ማትመቅ ሌሎችንም በሩት ያሉትን፤ በንስሐ ወይም ያለ ምንም ንስሐ፤ እንደ ማጥመቅ ይቆጠራል፤ የጴጥሮስ ጥሪ የቀረበው ራሳቸው በግል ምላሽ መስጠት ለሚችሉ ስዎች ብቻ ነው።

ጥሪው እና ፍላጎቱ ሰፊ ያለ ጥያቄ አስከትሏል፤ ይህንንም ሉቃስ በአንድ ዐረፍተ ነገር አጠቃሎታል። “ራሳችሁን አድኑ” የሚለው ሐረግ ተደራጊ፤ የትእዛዝ አንቀጽ ግሡ በቂ ያልሆነ አተረጓጎም ነው። ተደራጊው “ዳኑ” እንጂ «ራሳችሁን አድኑ» ማለት አይደለም (ራስን ማዳን በአዲስ ኪዳን የታወቀ ቃል አይደለም)። ወሳኝ እና የማያዳግም አርምጂ መውሰድ ማለት ነው። ትእዛዛዊው አንቀጽ ጴጥሮስ የሚያደርጉትን ነገራቸው እንጂ አልጠየቃቸውም- አድርጉ ብሎ መጭጭ አለባቸው እንጂ እንዲያደርጉ አልጋባቸውም፤ የድምጹ ቃና አንድ የሕይወት አዳኝ በውሃ ውስጥ አየስጠመ ያለን ሰው የተወረወረለትን የመንላፈፊያ ትጥቅ እንዲይዝ እንደሚያዘው ዓይነት ነው። ለማዳን ከተፈለገ የተሰጠውን ገመድ ያዝ! ነው እንጂ ለመያዝ ትችላለህ አይባልም። (ይህ ምክር ሐናንያ በዮሐዋ. 22:16 ላይ፡- ለጳውሎስ ከተናገረው ቃል ጋር ይመሳሰላል “ከኃጢአትህ ታጠብ”-

ይህም ሌላ ትእዛዛዊ ቃል ሲሆን፤ በቀላል አማርኛ ሲተረጎም፡- “ቶሎ ተጠመቅና ከኃጢአትህ ንጽ” እንደ ማለት ነው)።

ጴጥሮስ “እናንተ” ብሎ ከተናገራቸው ቡድኖች መካከል ሦስት ሺህ ለዎች ለመጠመቅ እሺ ብለው የተስፋውን ቃል እንደጨበጡ እናውቃለን። ጥምቀትን በመድፈቅ (ውሃ ውስጥ በመንከር መደረጉን) የሚደግፉ ስዎች በአንድ ቀን ሦስት ሺህ ስዎችን በውሃ ውስጥ በመንከር ለማጥመቅ የሚበቃ ውሃ በኢየሩሳሌም ሊገኝ አይችልም ይላሉ፤ ነገር ግን የሌሎ መታጠቢያ እና የቤተሳይዳ ኩሬ በቂ ነበሩ (በቅርብ ጊዜ የተገኘውን በቤተ መቅደሱ መግቢያ ላይ የነበረውን እና ለማንጸት ሥርዓት ይጠቀሙበት የነበረውን የመታጠቢያ ገንዳ ሳይጨምር ማለት) ነው። «በዓለ ንምሳ» የሆነው (መንፈስ ቅዱስ የወረደው) ጧት በሦስት ሰዓት ስለነበር፤ ስዎቹን ለማጥመቅ ቀሪ የቀኑ ክፍለ ጊዜ ነበራቸው።

በጣም አንገብጋቢው ችግር ለአክዚህ ሁሉ የደቀ መዝሙርነትን ትምህርት ለመስጠትና ጥሩ ውጤት ለማግኘት ያለው ችግር ነበር። እያንዳንዱ የቤተ ክርስቲያን አባል፤ እነርሱ ራሳቸው በመንፈስ ቅዱስ ብቻ የተጠመቁ ነበሩ፤ በአማካይ ሃያ አምስት አዲስ አማኞችን ወስደው ማስተማር ነበረባቸው። ይህም የመጀመሪያ ቀን ብቻ ነበር! ውጤቱም በጣም ጥሩ ነበር የሐዋ. 2:42-47 ያመለክታል። ጥምቀት ወደ ማስተማር፤ ጎብረት ወደ ማድረግ፤ ወደ አምልኮ፤ ወደ አገልግሎት እና የወንጌል ስርጭት ወደ መቀጠል መራቸው። ይህን በሚገባ ለማድረግ የቻሉበት ምክንያት ማኅበረሰቡን የሚመሩትን ለዎች ኢየሱስ ለሦስት ዓመታት ጥሩ አድርጎ አሠልጥኗቸው ስለ ነበረ ነው።

በዚህን ጊዜ በተካሄደው ጥምቀት የተጠማቂዎች ቁጥር ከፍተኛነት ላይ አንድ ጥያቄ ይነሳል። ይኸውም ከእነርሱ ውስጥ የሚበዙት፤ ምናልባትም ሁላቸውም ሊሆኑ ይችላሉ፤ በዮሐንስ ጥምቀት ተጠምቀዋል- እናም ስለዚህ ይህ «ማመኛ-ጥምቀት» ነበር። ቢሆንም

ግን፤ ጴጥሮስ ለሰዚህ ነገር ምንም ያደረገው ነገር የሰም። መልእክቱን የተቀበሉ ሁሉ፤ ለመጀመሪያ ጊዜ ይሁን ለሁለተኛ ጊዜ፤ ተጠመቁ። በግልጽ ለመናገር፤ ይህ ጥምቀት ከፊተኛው ጥምቀት ልዩ ነበር። ክርስቲያናዊ ጥምቀት ከጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ ጋር፤ ለሙን በመጠቀም፤ ራስን መስየት ያስፈልጋል። ለሰዚህም የክርስቶስን ወንጌል ስምተው የመጡትን ሰማጥመቅ፤ ጴጥሮስ ምንም ያመነታው ነገር አልነበረም፤ ጳውሎስም በኤፌሶን ሰዚሁ ምክንያት ላያመነታ አጠመቃቸው (ምዕራፍ 20 ይመልከቱ)።

አንድ ተጨማሪ ጥያቄ ይቀራል፤ ይኸውም ከታሪኩ ውስጥ በሚያስደንቅ ሁኔታ ላይጠቀስ የቀረውን ጉዳይ የተመለከተ ነው። ከሦስቱ ሺህ ለዎች ልምምድ ውስጥ ስለ መንፈስ ቅዱስ ውጫዊ መግሰጫ አልተጠቀሰም። የሱቃስ ዘገባ አጠቃላይ ከሆነ፤ የተለማመዱት ነገር ቢኖር፤ በውሃ መጠመቃቸው ብቻ ነው፤ መንፈስ ቅዱስ ወዲያውኑ በጊዜው የሚታይ ምንም ይለጣል ብለው የማያምኑ ውጫዊ ምልክት ላይኖር፤ አሳባቸውን ለመደገፍ ይህን ግድፈት ይጠቀሙበታል። ነገር ግን ይህ «ከዝምታ መከራከር ነው»። ይህ ደግሞ የለየሰት ልል መሠረት ነው፤ ምክንያቱም ተቃራኒውን ግንዛቤ በመውሰድ ወዲያውኑ ፋርሽ ሊደረግ ይችላል። በተጨማሪም፤ ዝምታው፤ ቀጥሰን አንደምናየው፤ ፍጹም ዝምታ አይደለም።

እስቲ ለተወሰነ ጊዜ ትንሽ ግምት ውስጥ እንግባ፤ ጴጥሮስ አዳማጮቹ በእርሱ እና በእርሱ ዙሪያ በቆሙት እና በተቀመጡት ስዎች ላይ በሚታይና በሚሰማ መልኩ በተፈጸመው የተስፋ ቃል ውስጥ እንደ ተካተቱ ቃል ሲገባላቸው፤ በአድማጮቹ ልብ ውስጥ ምን ይፈጠር ይሆን? የዐውሎ ነፋስ ድምፅ በፍጹም ሊሆን አይችልም፤ አልለሙትምና፤ ወይም የአላት ምላስ ሊሆንም አይችልም፤ ይህንንም አላዩትም። ነገር ግን ለዎቹ ጌታን በመጀመሪያ የሰከር ምልክት መስሎ የታያቸውን በቃል ማመስገን እና በልዩ ልዩ ቋንቋ ትንቢት መናገርን ለመስማመድ ይጠብቁ ነበር። ጴጥሮስም ራሱ ይህ እንዲሆንላቸው በእርግጠኝነት ይጠብቅ ነበር። «የተቀበሉት» ውሃ ውስጥ ገብቶ

መውጣት ብቻ ከሆነ፤ በቀላሉ ከፍተኛ ጋዘንና ተስፋ መቁረጥ ይደርስባቸው ነበር፤ ያ ሁኔታ ከመጀመሪያው መግሰጫ ይልቅ በዙግ መጋባት ይፈጥር ነበር፤ ጴጥሮስ የዘመናዊውን የማማከር ዘዴ ተጠቅሞ አድማጮቹን «ምንም ነገር ባይሰማችሁ አትጨነቁ» ወይም «ምንም ነገር ይሆናል ብላችሁ አትጠብቁ» በማለት ነግሯቸዋል ብሎ ለመገመት በፍጹም የማቻል ነው።

ይሁን እንጂ፤ ዝምታው ፍጹም ከመሆን የራቀ በመሆኑ፤ እንዲህ ባለ የፈጠራ አሳብ ግምት ውስጥ መግባት አያስፈልገንም። ጴጥሮስ ያደረገውና የተናገረው ንግግር የተመሠረተው ልክ አንድ መቶ ሃያዎቹ እንደ ተቀበሉት ሦስት ሺዎቹም በዚሁ መሠረት «መንፈስ ቅዱስን ተቀብሰዋል» በሚል አሳብ ላይ ነው (የሐዋ. 10:47፤ 11:17፤ 15:8-9)። ውጫዊ ክስተቶች በስማርያ ስዎች መካከል አስመኖርራቸውን እና በቆርኔሌዎስ ቤተሰብ ደግሞ መኖራቸው በጴጥሮስ የሚገመገመው ክርስቲያናዊ ውልደታቸውን እንደተለመደ መመዘኛ በሚመሰክትላቸው በኢየሩሳሌም አማኖች ልምምድ ዓይን ነው። ቀደም ብሎ የነበሩ ክርስቲያኖች ሁሉ መንፈስን የተቀበሉት ከውጫዊ ክስተቶች ጋር ብቻ ቢሆን ኖሮ ጴጥሮስ የስማርያ ሰዎች መንፈስን እንዳልተቀበሉ ወይም የቆርኔሌዎስ ቤተሰብ ግን እንደተቀበሉ ያውቅ ነበር (ይህን አስፈላጊ ነጥብ ምዕራፍ 16 እና 18 በስፋት ተብራርቷል)፤ በሁለቱም ሁኔታዎች፤ የተቀበሉበት ወቅት በጣም ያልተሰመደ ነው፤ የአቀባበላቸው ሁኔታ ልክ ልዩም እንኳ ባይባል እንደማንኛውም ለውዓይነት ነበር።

በእሁኑ ዐውደ ምንባብ ውስጥ የዚህ ሁሉ አለመጠቀስ፤ ከሥነ መሰከታዊ ይልቅ ሥነ ጽሑፋዊ ቁም ነገር ያሰው ነው። ሱቃስ ያልተፈለገ ነገር መደጋገሙ አልነበረም። ከዚህም የተነሣ ንስሐ እንደገቡ እና እንደተጠቀሙ አልተገሰጸም። ሁለቱም ግን በተዘዋዋሪ ተጠቅሰዋል። «መልእክቱን ተቀበሉ» የሚለው አባባል ምናልባት ከእምነት ጋር ተመሳሳይ ተደርጎ ሊቆጥር ይችላል። ለመጠመቅ

መታዘዛቸው ደግሞ፤ ንስሐ እንደ ገቡ ተደርጎ ተወስዶ ይሆናል። ነፍሳት በዳኑ ቁጥር ሱቃስ አራቱ «መንፈሳዊ በሮች» የምንላቸውን በመጥቀስ ጽፎ ቢሆን ኖሮ፤ የአጻጻፉ ዘይቤ ስማንበብ አሰልቼ በሆነ ነበር። በእያንዳንዱ ሁኔታ ለዚያ የተሰየ ሁኔታ በጣም የሚስማማውን ወይም አግባብነት ያሰውን ነጥብ ነጥሎ ያወጣል። እያንዳንዱን በመስየት በአንድ ጊዜ ሦስት ሺህ ሰዎች ሲጠመቁ ማየት በአዕምሮ ተቀርጾ ስመቅረጽ ምክንያት ነው። ነገር ግን በዚህ ሁኔታ ላይ ጥምቀት ስብቻው ተሰይቶ የተጠቀሰበት ዋና ምክንያት አሰው። ኢየሱስን በእደባባይ በክህደት የገደሉበትን ድርጊታቸውን የኮነኑበትን እና በሞተና በትንሣኤው ክእርሱ ጋር የተስማሙበትን እንደ ጌታ (የአጽናፈ ዓሰሙ ሁሉ ገዢ) እና እንደ ክርስቶስ (የእይሁዶች መሲሕ ንጉሥ) አድርገው ስሙን የተቀበሉትን ሁኔታ የሚያሳዩ ተጨማሪ መግለጫዎች ቀርበዋል። ሱቃስን በጣም ያስደነቀው ነገር ብዙዎች ወንጌልን ገና ስመጀመሪያ ጊዜ እንደ ሰሙ ይህንን ማድረጋቸው ነው።

ቀጣዩ ሕይወታቸው መንፈስ ቅዱስን መቀበላቸውን ማሳየቱ የሚያጠራጥር ነው። በእምልኮ፤ በኅብረት፤ በማስተማር እና በጸሎት ታማኝ መሆን፤ መስከታዊ ፍርሃት፤ ያላቸውን ነገር ሁሉ በአንድነት መካፈል፤ በታላቅ ደስታ ማመስገን፤ የማያቋርጥ እድገት - ይህ ሁሉ የመንፈስ ጥምቀት ውጤት እንጂ፤ የውሃ ጥምቀት ውጤት አይደለም። ይሁን እንጂ፤ ሐዋርያት መንፈስ ቅዱስን መቀበላቸውን ያወቁት ከእነዚህ ውጤቶች ያወቁት ከእነዚህ ውጤቶች በመነሣት አልነበረም። ለዚህም ማስረጃው በጊዜው የሆነውን ነገር የማስተዋል ጉዳይ እንጂ፤ ነገሩን ወደ ጎላ ተመልሶ በመመርመር እንዲህ ይሆናል ብሎ ማለት አይደለም፤ ከመጨረሻው እቋም ይልቅ በወቅቱ የነበረውን አድራጎት ማሳየት ነው። ይህም በሰማርያ በተደረገው ሁኔታ በግልጽ ይታያል።

ምዕራፍ 16
የሰማርያ አማኞች
(የሐዋ. 8:4-25)

⁴ የተበተኑትም ቃሉን እየሰበኩ ዞሩ። ⁵ ፊልጶስም ወደ ሰማርያ ከተማ ወርዶ ክርስቶስን ሰበከላቸው። ⁶ ሕዝቡም የፊልጶስን ቃል በሰሙ ጊዜ ያደርጋት የነበረውንም ምልክት ባዩ ጊዜ፤ የተናገረውንም በአንድ ልብ አደመጡ። ⁷ ርኩሳን መናፍስትም በታላቅ ድምፅ እየጮኹ ከብዙ ሰዎች ይወጡ ነበርና ብዙም ሽባዎችና አንካሶች ተፈወሱ፤ ⁸ በዚያችም ከተማ ታላቅ ደስታ ሆነ።

⁹ ሲሞን የሚሉት አንድ ሰው፡- እኔ ታላቅ ነኝ ብሎ እየጠነቀሰ የሰማርያንም ወገን እያስገረመ ቀድሞ በከተማ ውስጥ ነበረ። ¹⁰ ከታናናሾቹም ጀምሮ እስከ ታላላቆቹ ድረስ፡- ታላቁ የእግዚአብሔር ኃይል ይህ ነው አያሉ ሁሉ ያደምጡት ነበር፤ ¹¹ ከብዙ ዘመንም ጀምሮ በጥንቆላ ስላስገረማቸው ያደምጡት ነበር። ¹² ነገር ግን ለሰ እግዚአብሔር መንግሥትና ስለ ኢየሱስ ክርስቶስ ስም እየሰበከላቸው ፊልጶስን ባመኑት ጊዜ፤ ወንዶችም ሌቶችም ተጠመቁ። ¹³ ሲሞንም ደግሞ ራሱ አመነ፤ ተጠምቆም ከፊልጶስ ጋር ይተባበር ነበር፤ የሚደረገውንም ምልክትና ታላቅ ታላምራት ባየ ጊዜ ተገረመ።

¹⁴ በኢየሩሳሌምም የነበሩት ሐዋርያት የሰማርያ ሰዎች የእግዚአብሔርን ቃል እንደተቀበሉ ሰምተው ጴጥሮስንና ዮሐንስን ለደዱላቸው። ¹⁵ እነርሱም በወረዱ ጊዜ መንፈስ ቅዱስን ይቀበሉ ብንድ ጸለዩላቸው፤ ¹⁶ በጌታ በኢየሱስ ስም ብቻ ተጠምቀው ነበር እንጂ

ከአነርሱ በአንዱ ላይ ሰንኪ ገና አልወረደም ነበርና።¹⁷ በዚያን ጊዜ እጃቸውን ጫኑባቸው መንፈስ ቅዱስንም ተቀበሉ።¹⁸ ሲሞንም በሐዋርያት እጅ መጫን መንፈስ ቅዱስ አንዲስጥ ባየ ጊዜ፣ ገንዘብ አመጣላቸውና።¹⁹ አጀን የምጭንበት ሁሉ መንፈስ ቅዱስን ይቀበል ዘንድ ለአኔ ደግሞ ይህን ሥልጣን ሰጡኝ አለ።²⁰ ጴጥሮስ ግን እንዲህ አለው፡- የእግዚአብሔርን ለጦታ በገንዘብ አንድታገኝ አስበሃልና፤ ብርሀ ከአንተ ጋር ይጥፋ።²¹ ልብህ በእግዚአብሔር ፊት የቀና አይደለምና፤ ከዚህ ነገር ዕድል ወይም ፈንታ የለህም።²² እንግዲህ ስለዚህ ክፋትህ ንስሐ ግባ፤ ምናልባትም የልብህን አባብ ይቅር ይልህ እንደሆነ ወደ እግዚአብሔር ስምን፤²³ በመራራ መርዝና በዓመፅ አስራት እንዳሰህ አይሃለሁና።²⁴ ሲሞንም መልሶ፡- ካላችሁት አንዳች እንዳይደርስብኝ እናንተው ወደ ጌታ ስምኑልኝ አላቸው።²⁵ አነርሱ ከመሰከሩና የጌታን ቃል ገልጠው ከተናገሩ በኋላ፣ ጴጥሮስና ዮሐንስም በብዙ የሳምራውያን መንደሮችም ወንጌልን እየሰበኩ ወደ ኢየሩሳሌም ተመለሱ። (ዮሐ. 8:4-25)።

ስጥናታችን ዓላማ ስንል መጠየቅ ያሰብን ወላች ጥያቄ ቀላል ነው። የሰማርያ ሰዎች መስወጥ ልምምድ፣ ጴንጠቆስጤዎች እንደሚሉት፣ መደበኛ ነው፤ ወይስ ወንጌላውያን እንደሚሉት፣ ያልተለመደ (እንግዳ ነገር) ነው? ከዚህ በስተጀርባ ያለው ሥነ መስከታዊ ጉዳይ ሰየት ተደርጎ ይቀርብ ይሆናል። ሳምራውን «ኢየሱስ በማመናቸው» እና «መንፈስ ቅዱስን በመቀበላቸው» መካከል ያለው መዘግየት በሁለቱ መካከል ያለውን ልዩነት ያመለክታል (በአንድ ላይ በሚከሰቱበት ጊዜም እንኳ ቢኖን)፤ ይህም አማኞች አንዱ ሳይሆንላቸው ሌላው ሊኖራቸው ይችላል ማለት ነው ወይ? ብዙ የመጽሐፍ ቅዱስ ምሑራን በሳምራውያን እምነትና መንፈስ ቅዱስን በመቀበል መካከል «መዘግየት» አሰ የሚሰውን አላብ ይቀበላሉ፤ ይህንን ግን በሌላ መንገድ ያብራራሉ።

የወንጌል አማኞች የሆኑ ተንታኞች የሚያተኩሩት ለምን ዘገዩ በሚሰው ጥያቄ ላይ ነው። ሰማርያውያን አይሁዳውያን በምርኮ በተወሰዱ ጊዜ ወደ ኋላ በመቅረት ከክነዓናውያን ጋር በመጋባት የተዳቀሱ ግማሽ እስራኤላውያን ናቸው። እነዚህን የብሔር ጉዳዮች ከግምት ውስጥ በማስገባት እንደዚህ ያሉ ተንታኞች ይህንን ድርጊት ቤተ ክርስቲያን አስካሁን ድረስ ከነበራት የኤሁዳውያን ብቻ ከልሎች ወጣ ያለችበት ትልቅ እርምጃ አድርገው ይታል። ምንም እንኳ ይህ ሥር ነቀል እርምጃ የተወሰደው ሆን ተብሎ ሳይሆን በድንገት ቢሆንም (ዮሐ. 8.4)፣ ከተሰጣቸው የወንጌል መልእክተኝነት አደራ ጋር ሙሉ በሙሉ የሚስማማ ነው (ዮሐ. 1:8)።

ቢሆንም፣ በአይሁዳውያንና በሰማርያውያን መካከል ያለው የክረረ ጥላቻ- አይሁዳውያን ሰማርያውያንን ላስማየት በኢየሪኮ በኩል ረጅም መንገድ ዞረው ለመሄድ ያስገደዳቸው (ሉቃስ 10:33) እና ከአንድ ዕቃ እንኳ እንዳይጠጡ ያደረገው ጥላቻ (ዮሐ. 4:9) - የመጀመሪያውን የመከፋፈል ለጋት ለአዲሱ የእግዚአብሔር ሕዝብ፣ ለቤተ ክርስቲያን አስተዋወቀ። የዚህ ውጤት ሁለት የተለያዩ «ብሔራዊ» ቤተ ክርስቲያናት ሊሆን ይችላል፤ ይኸውም በፍጥነት ሦለት ይሆን ነበር (የአይሁድ፣ የሳምራውያን እና የአረማውያን)። ይህን አደጋ ለማስወገድ፣ እግዚአብሔር ራሱ በአይሁዳውያን አማኞች ተወካዮች አማካኝነት በጉዳዩ ጣልቃ እስኪገባበት ድረስ ከእነዚህ አዲ አማኞች «የተቀባነት ማረጋገጫ ማኅተሙን» ያዝ እንዳደረገባቸው ይገመታል፤ በዚህም እርስ በርስ በመደጋገፍ የቤተ ክርስቲያንን አንድነት ሲጠበቅ፣ የብሔር ቡድኖቹ አንዳቸው ከሌላኛው የተነጠሉ (የተገለሉ) እንዳይሆኑ አድርጓል። የክርስቶስ አካል የሆነችው የቤተ ክርስቲያን መስዋዕት ሁስቱ ቁልፍ ሐዋርያት፣ ጴጥሮስ እና ዮሐንስ፣ በመካከላቸው አስኪገኙ ድረስ በዚህ መስከታዊ ጥበብ «ስጦታውን» ባዘገየው ተቀልብሏል።

ለአንድ አፍታ ከጽሑፋችን ጭብጥ ብንወጣ፣ እንዳንዶች እዚህ ጋ «የሐዋርያት የውርስ ሥርዓት» ጅማራን ያገኛሉ፤ ይህም በኋላ

በጉጉሣዊ ጽጽብና (ወደ እምነት ማጽደቅ) እና ቅስና ሥርዓት አድጓል። ይህ ሁሉ ሊሆን የማይችል መሆኑን ሐዋርያት፣ በዚያን ዘመን እንኳ፣ መንፈስ ቅዱስን እጅ በመጫን መስጠቱን ለብቻቸው (በሚቀጥለው ምዕራፍ ውስጥ ሐናንያ ስጳውሎስ ይህንን አጅ የመጫን አገልገሎት ይስጣል - የሐዋ. 9:17)። ፊልጶስ ራሱም እንዲህ ጠቅልለው ካስመያዛቸው አውነታ ማየት ይቻላል ያለ የውክልና ሥልጣን፣ እስኛ ብሎ ስመናገር ይችል ነበር ሐዋርያት እጃቸውን ስለ ጫኑበት (የሐዋ. 6:5-6)።

በሌላው በኩል ደግሞ፣ ጴጥሮስ እና ዮሐንስ በኢየሩሳሌም ውለጥ ያሉትን አይሁዶችን ሁሉ የወከሉባቸው አይመስልም (ፊልጶስ ራሱ እንዳላደረገው)። እነርሱ የወከሉት በቤተ ክርስቲያን ውስጥ ከፍተኛ ሥልጣን ያላቸውን ሊሆን (አሥራ ሁለቱን፣ በዚህ ጉዳይ ግን፣ ዋና የነበሩትን ሦስቱን፣ ማለትም ጴጥሮስ፣ ዮሐንስ እና ያዕቆብን)፣ ይህንን የቤተ ክርስቲያንን ወስን መስፋፋት በሙሉ የሚደግፉ ነበሩ። የጋሶ ስሜት እምነት ባለው ዲያቆን በቀላሉ የተጀመረው ነገር በሐዋርያት ስመላው ቤተ ክርስቲያን ካላቸው ስልት ጋር የሚስማማ ተደርጎ ታይቷል።

ይህን ከተባለ በኋላ፣ የመንፈስ ስጦታ የስማርያ ስዎች መንፈስ ቅዱስን «ባይቀበሉ» ስለ መዘግየታቸው ከዚህ በፊት የተሰጠው «ማብራሪያ» ከመጽሐፍ ቅዱስ አላብ የራቀ ግምት ብቻ መሆኑ መጠቀም አለበት። እስተሳስቡ ተገቢ ሊሆን ይችላል፣ ሉቃስ ግን እንዲህ ያለ ድምዳሜ ላይ አልደረሰም። እርሱ አውነታውን፣ ያለ ምንም ትርጉም ያስቀምጣል። የሆነውን ነገር ሊነግረን፣ በዚያ መልኩ እንደ ተከናወነ ስመግስጽ እንደሚያስብ ግን አይሞክርም። ሙሉ መግለጫ እየሰጠ፣ ግን ምንም ማብራሪያ አልሰጠም። ይህ ወንጌልን በስማርያ በኩል ከኢየሩሳሌም ወደ ሮም እንዴት እንዳመጡ የሚገልጥበት የራሱ ትክክልኛ ትረካ አካል ነው።

ምንም እንኳ ፅንሰ አሳቡ ትክክል ቢሆንም፣ የታሪኩ ዋና አሳብ ሊሆን አይችልም። በእርግጥ፣ እንዲህ ያለው ግምታዊ እስተሳስብ

አደናቃሬ ሊሆን ይችላል። በዚህ ጉዳይም ሉቃስ ሊዘግባቸው ከፈለጋቸው ዝርዝር ጉዳዮች አስፈላጊ እንደምታዎች አትኩሮትን ለማንሳት ተላክቶለታል። እግዚአብሔር «መስጠቱን» ለምን እንደ አዘገየው መነጋገሩ ለምራውያን እንዴት ስጦታውን «እንደተቀበሉ» ስመክራክር ያለመፈለግ አንዱ መንገድ ነው፤ ሆኖም የሉቃስን የዳግም ልደት ሥነ መስኮት ስመረዳት የሚያስፈልገው የኋለኛው ነው።

ሁለት ጥያቄዎች ምንባቡን የበሰጠ ግልጽ ያደርጉልናል። አንደኛ፣ የስማርያ ስዎች መንፈስን እንዳልተቀበሉ ማንኛውም ለው እንዴት ለማወቅ ቻለ? ሁለተኛ፣ በተቀበሉ ጊዜ ደግሞ፣ ማንም ቢሆን እንዴት መቀበላቸውን ለማወቅ ቻለ? ለሁለቱም ጥያቄዎች መልሱ አንድ ነው። እያንዳንዱ መንፈስ ቅዱስን የመቀበል ሁኔታ፣ እስከ እነርሱ ድረስ እና የእነርሱንም ጨምሮ፣ ሁልጊዜ በግልጽ በውጫዊ ምልክት የታደበ ነበር።

እንደምታው ለፋ ያለ ስሶሆነ፣ እሳቡ በአጽንኦት ሊሰጠው ይገባል። ከስማርያ በፊት የነበረው እያንዳንዱ መለወጥ በራሱ በቂ ማስረጃ የሆነ «በዓለ ጎምሳዊ» የመንፈስ ቅዱስ መውረድን ያካትታል። በበዓለ ጎምሳ ዕለት በሦስት ሺህ ሰዎች ላይ ከሆነው ጀምሮ፣ እንዲሁም መንፈስ ቅዱስን የመቀበያው ታወቀው ብቸኛ መንገድ ይኸው ነበር ብለን መደምደም እንችላለን። ከዚህም በላይ፡- ይህ «መቀበል» ከንስሐ፣ ከእምነት እና ከውሃ ጥምቀት ሁሉ የተለየ ነው («ታላቅ ደስታም» እንኳ ቢሆን ቁ. 8) - እነዚህ ሁሉ ያለ እርሱ ሊሆኑ ይቻላሉ።

እንዲህ ያሉ ድምዳሜዎች ላይ ሳስመድረስ፣ ጴጥሮስና ዮሐንስ ወደ እነርሱ ከመምጣታቸው በፊት የነበራቸው እምነት የተሟላ «አዳኝ» እምነት እንዳልሆነ አድርጎ በመቁጠር፣ ብቃቱ ላይ ጥርጣሬ ለመፍጠር ጥረት ተደርጓል። ይህ እስተምህሮአዊ ምርምር እንደሆነ የተረጋገጠው የንስሐቸውን፣ የእምነታቸውን እና የጥምቀታቸውን ትክክለኛነት ያለ ምንም ጥያቄ የተቀበሉት ሐዋርያት የሰጡት ተጨማሪ መመሪያ ባለመኖሩ ነው። ለምራውያን የእግዚአብሔርን መንግሥት ወንጌል

አምነዋል፤ በጌታ ኢየሱስ ሰምም ተጠምቀዋል፤ የፈውስ እና ክርክስ መንፈስ ነፃ የመውጣት ምስክር ሆነዋል (ከሐዋርያው ቀድመው ጳውሎስ በኤፌሶን ካገኛቸው «ደቀ መዛሙርት» ብዙ ርቀት ሄደዋል - ምዕራፍ 20 ይመልከቱ)። ይህን ሁሉ «ከክርስትና ያነሰ» ነው ብሎ ማለት ግልጽ ሰሆነው አገላለጽ በቀጥታ እስመታዘዝ ነው። የሳምራውያን ልምምድ ማጣት በእነርሱ በኩል ካስ የመረዳት ወይም የመስጠት ችግር የተነሣ የተፈጠረ እልነበረም። የሰጠታው መዘግየት እግዚአብሔር ለእነርሱ ከሰጠው ምላሽ የተነሣ እንጂ (በማንኛውም ምክንት፤ ከፍ ብሎ እንደተዘረዘረው)፤ እነርሱ ለእግዚአብሔር ከሰጡት ምላሽ የተነሣ እይደሰም። ጴጥሮስና ዮሐንስ ሳምራውያን መንፈስ ቅዱስን ስመቀበል ብቁ አድርገው ስለ እስቧቸው፤ በጸሎት እግዚአብሔርን ጠየቁ እንጂ፤ ለሰማርያ ሰዎች አልሰበኩላቸውም!

ለሐዋርያት፤ በመንፈሳዊ ውልደት ወቅት ውጫዊ መግለጫ አለመኖሩ መንፈስ ቅዱስን ላለመቀበላቸው ማስረጃ ተደርጎ መውሰዱ ይህን ያህል በጣም ጠንክር ተደርጎ ሊነገር አይችልም። መንፈስን ተቀብስዋል ነገር ግን “መንፈስ አልተሰቀቀላቸውም” የሚለው ዘመናዊ አስተሳሰብ ለአዲስ ኪዳን ፈጽሞ እንግዳ ቃል ነው፤ ግድ የሰሸ የአዲስ ኪዳን ሥነ መስኮት። ሐዋርያት አጃቸውን ጭነው በውስጣቸው የነበረውን መንፈስ «አልሰቀቁላቸውም»፤ ነገር ግን እጃቸውን ጭነው «በእነርሱ ላይ ሊወርድባቸው» ይገባ የነበረውን መንፈስ ቅዱስ እንዲቀበሉ አደረጉ (ቁ. 16፤ 1፡8፤ 10፡44፤ 11፡15፤ 19፡6)።

በዚሁ ምክንያት፤ ውጫዊ መግለጫ መኖሩ መንፈስ ቅዱስን የመቀበል ምልክት ተደርጎ ተወሰዷል። ይህ ጥቅስ በዚህ ሁኔታ የነበረውን ማስረጃ ትክክለኛ ባሕሪ ባያደርግም፤ በወቅቱ የነበሩትን ሌሎች ሰዎች ሳምራውያን መንፈስ ቅዱስን መቀበላቸውን ለማሳመን ግን ግልጽ ነበር። «እየተቀበሉ ነው» የሚለው ግሥ፤ እንደ በዓለ ጎምሳ ዕለት ሁሉም እንደ ጊዜ በቡድን መንፈስ ቅዱስን የተቀበሉ ሳይሆን፤ ጴጥሮስ ወይም ዮሐንስ አጃቸውን ሲጭኑባቸው «አንድ - በአንድ» እየተቀበሉ እንደነበር ይጠቁማል። በዚህ ጊዜ ነው ሲሞን ይህንን ብዩ

ጊዜ ነበር እርሱ እጁን የሚጭንባቸው ሰዎች ሁሉ ይህን ሰጠታ እንዲያገኙ ኃይሉን በገንዘብ ስመግዛት የተመኘው። ምልክቱ ወዲያው እንደ ተደረገ እውን ነው፤ ከባሕሪ ወይም ከጠባይ «በውጥ» በመነሣት ወደ ጌላ ተመልሶ እንዲህ ስሎሆን ነው ተብሎ ጌላ የተደረሰበት መደምደሚያ ስለ ሲሞን ብዙ የሚነገር ነገር አለ፤ በጥንቅቅ ሥራው የማስገረም ልምዱ ይህንን ኃይል ለሌሎች ለመስጠት እንዲመኝ አደረገው እንጂ ለራሱ የሚቀበልበት አጋጣሚ አድርጎ እንዲያየው አላደረገውም። መስኮታዊ ኃይል ሌሎችን ከማገልገል ይልቅ ራሱን ከፍ ለማድረግ የፈለገ እና የጸጋን ሰጠታ ስመግዛት የጠየቀ የመጨረሻው ሰውም አይደለም። ቁርጥ ባለ እነጋገር ጴጥሮስ «ብርሃ ካንተ ጋር ይጥፋ!» ብሎ «ከዚህ ነገር ዕድል ወይም ፈንታ የሰህም» በማለት ከአገልግሎቱ አገሰሰው (ይህ የሚያመለክተው መንፈስ ቅዱስን ስለ መጠጣት በቃል መሸምደዱን ነው ወይስ መንፈስን ስለ መካፈል?) እንዲሁም በእውነት ንስሐ መግባቱን እና ይቅርታን ለማግኘት መቻሉን ጥያቄ ውስጥ ከተተበት። ሲሞን እሁንም ጠንቋይ ነው - በአእምሮ አስተሳሰቡም ሆነ በልብ ሁኔታ አልተሰወጠም። ወራዳ አስተሳሰቡን ተናዝዞ የጌታን ይቅርታ በቀጥታ እንዲጠይቅ ጴጥሮስ የሰጠውን ምክር ቸላ ብሎ፤ ይልቁንም ስለ እርሱ እንዲያማልድስት ጴጥሮስን ለመነው (የቤዛን ምንባብ ለረጅም ጊዜ ማልቀሱን አላቆመም) ሲል ተጨማሪ አሳብ ያክልበታል። የሲሞንን ልመና የተቀበለ መሆኑን ወይም ሲሞንም ቢሆን መንፈስ ቅዱስን መቀበል ይቅርና፤ ለኃጢአቱም ይቅርታ ያገኘ ስለ መሆኑ ምንም ፍንጭ የለም። እውነተኛ ንስሐ በሌለበት፤ አምነትና በውሃ መጠመቅ ለደኅንነት ዋስትና እንዳልሆኑ እርሱ አስታዋሽ ነው። ጥቂቶች የሲሞንን «አምነት» ጥራዝ ነጠቅ ነው ይላሉ፤ በጊዜው ጴጥሮስ ወደ በጌላ ደግሞ ሉቃስ ይህን ማለት እንዳሰባቸው አልተስማቸውም። እርሱ ያበረከተልን ጠቃሚ አገልግሎት ቢኖር መንፈስ ቅዱስን መቀበል «በሰጠታው» በሚሰጠው ውጫዊ ማረጋገጫ ወዲያውኑ በሚታይ ግለሰብ ሕይወት እንደሚታደብ ማረጋገጥ ነው።

ይህ ሁኔታ ሌላ የሚያብራራልን ነገር መንፈስን በመቀበልና እጅን በመጫን መካከል ያለውን ግንኙነት ነው። ይህ ስዚህ ዓላማ ሊባል ስለ መደረጉ ለመጀመሪያ ጊዜ የተመዘገበበት ሁኔታ ሊሆን የመንፈስ ቅዱስ መቀበል ብድንገት በማሆንበት ጊዜ መወሰድ ያለባቸውን ተገቢ እርምጃዎች ያነትታል-ይኸውም፤ ያለ ሰው እርዳታ፤ ልክ እንደ በዓለ ኅምሳ ዕለት። ይህም መለየትንና ምልጃን አጣምሮ ስለሚገልጽ፤ በሐዋርያት ድርጊት ምንም ዓይነት መደነቅ ሊኖር አይገባም። እጅን በመጫን ስዎችን ስተሰያዩ ኃላፊነት (አገልግሎት) መሾምና መቀባት ጥቅም ላይ ውሏል። (ይህም ፊልጶስን ራሱን ይጨምራል - የሐዋ. 6:5-6)።

እንደ አጋጣሚ፤ የሰማራያውያን አጋጣሚ የሐዋርያትን አስተሳሰብ ራሱ ለመሰወጡ ምስክርነት ይሰጣል። በመጨረሻ በሰማርያ በነበሩ ጊዜ፤ አያሉስ ወደ እየሩሳሌም ሊሄድ በዚያ በኩል ለማሰፍ ፈልጎ ስለ ከሰከሉት እሳት ከሰማይ ወርዶ እንዲያጠፋቸው ፈልገው ነበር (ሉቃስ 9:51-56)፤ አሁን ግን በጣም ልዩ የሆነ ነገር ከሰማይ እንዲወርድላቸው እየጸሰዩላቸው ነበር።

ሰማጠቃለል፤ የሳምራውያን ልምምድ ብዙዎች እንደሚያስቡት በጣም ልዩ ወይም በጣም የተለየ ነገር አልነበረም። ብዙዎች የመጽሐፍ ቅዱስ ማብራሪያ ጸሐፊዎች እንደሚጠሩት፤ የሰማርያውያንን መጨመር የሚያመለክት «ዳግመኛ በዓለ ኅምሳ» አልነበረም። በባሕሪው ሆነ በይዘቱ መንፈስ ቅዱስን የተቀበሉበት አኳኋን መደበኛ እና ከእነርሱ በፊት የነበረው ማንኛውም አማኝ ከተቀበለበት ሁኔታ ጋር አንድ ዓይነት ነበር። ብዓለ ኅምሳ፤ እንደ አማኞች ብዛት እየተደገመ ነው!

ቢሆንም፤ በሰማርያውያን ጉዳይ ከመደበኛው ወጣ ያሉ ሁለት ልዩነቶች ነበሩ። በመጀመሪያ፤ በውሃ ጥምቀታቸውና በመንፈስ ጥምቀታቸው መካከል ረዘም ያለ መዘግየት ነበር፤

ሁለተኛ፤ ምንም እንኳ ቀደም ብሎ ባይገለጽም፤ በቀጣዮቹ የሐዋርያት ሥራ ታሪክ ውስጥ የተጠቀሰው የሰው የእጅ መጫን

ድርጊት ነበር። ስለ እነዚህ ሁኔታዎች፤ ያልተለመዱ ቢሆኑም ወደር ሌላቸው ግን ኤደሉም፤ ከሳይ በቂ ማብራሪያ ተሰትቶባቸዋል።

ይሁን እንጂ፤ እነዚህ ልዩነቶች በምንም ዓይነት በቅደም ተከተል ሳይሆን በይዘት ከንስሐ፤ ከእምነትና ከውሃ ጥምቀት ሊሰይ የሚችለውንና መለየትም ያለበትን መንፈስ ቅዱስን መቀበል ለመደበኛ ክርስቲናዊ ዳግም ልደት አስፈላጊ ነገር የመሆኑን መሠረታዊ ድምዳሜያችንን አያናጉትም። ይህ እንደሚቻል ለማረጋገጥ የሚያስፈልገው እንዲህ ያለ አንዱ ጉዳይ ብቻ ነው፤ ይህ ሁኔታ ተደጋግሞ ለመሆን የመቻሉ ዕድል ግን በዚህ ምንባብ ላይ ተመሥርቶ ሊደገፍም ሆነ ውድቅ ሊደረግ አይችልም። ቢሆንም ግን፤ ወዲያውኑ የሚታይ ውጫዊ ምልክት አለመኖሩ መንፈስ ቅዱስ ገና አልተሰጠም ማለት እንደ ሆነ ተደርጎ መወሰድ አለበት የሚለው ሐዋርያዊ መረዳት እንደ ቋሚ መመዘኛ አግባብነት አለው። ከዛሬዎቹ ቤተ ክርስቲያናት ጋር ስናዛምደው፤ የሳምራውያን ያልተሟላ የመንፈሳዊ ውልደት ልምምድ ብዙም ልዩ ኤደሉም ብለን እንደመድም ሆናል!

ሳምራውያን በውሃ ጥምቀታቸውና በመንፈስ ጥምቀታቸው መካከል ስለነበራቸው መንፈሳዊ አቋም ወይም ሁኔታ መጠየቅ (ሐዋርያት እነርሱ ዘንድ ከመድረሳቸው በፊት ሞተው ቢሆን ኖሮ መንግሥተ ሰማይ ይገቡ ነበር ወይ? ብሎ ማሰብ) የዘመኑን የወንጌል አማኞች አስተሳሰብ በአዲስ ኪዳን ውስጥ መጨመር ይሆናል። የጊዜው ትርጉም “የዳነ” እና “ክርስቲያን” ለሚሉት ቃላት የሚሰጡት ዘመናዊዎቹ ትርጉሞች ከሐዋርያት ትርጉም ጋር ተስማምተው በአንድነት ለመቀመጥ አይችሉም። የሐዋርያት በግልጽ ይገድዳቸው የነበረው ሳምራውያን ሊሆኑበት የሚገባው ቦታ እንጂ የት እንደ ነበሩ አይደለም! «ደቀ መዝሙር» መሆን በበለጠ የሚታየው ጌታ «በመንገድ» (የሐዋ. 18:25-26፤ 19:9፤ 23) ላይ ከመሆን አንጻር እንጂ መስመሩን ከማቋረጥ አንጻር አልነበረም፤ በጉዞ ላይ መሆን እንጂ በጉዞ መዳረሻ ላይ መድረስ ኤደሉም። እነዚህ ጥያቄዎች ዛሬም ይነሣሉ፤ ምንም እንኳ ሉቃስ ችላ ቢላቸውም፤ ስለዚህም በምዕራፍ 36 ውስጥ በሰፊው ተብራርተዋል።

ምዕራፍ 17
ኢትዮጵያዊው ጃንደረባ
(የሐዋ. 8: 36-39)

³⁶ በመንገድም ሲሄዱ ወደ ውሃ ደረሱ፤ ጃንደረባውም፡- እነሆ ውሃ እንዳልጠመቅ የሚከሰክሉኝ ምንድር ነው? አለው። ³⁷ ፊልጶስም፡- በፍጹም ልብህ ብታምን፤ ተፈቅዷል አለው። መልሶም ኢየሱስ ክርስቶስ የእግዚአብሔር ልጅ እንደ ሆነ አምናለሁ አለ። ³⁸ ስረገላውም ይቆም ዘንድ አዘዘ፤ ፊልጶስና ጃንደረባው ሁሉም ወደ ውሃ ወረዱ፤ አጠመቀውም። ³⁹ ከውሃውም ከወጡ በኋላ የጌታ መንፈስ ፊልጶስን ነጠቀው፤ ጃንደረባውም ሁሉንም አላየውም፤ ደስ ብሎት መንገዱን ይሄድ ነበርና። (የሐዋ. 8:36-39)።

ስለዚህ ምንባብ የሚባለው የመጀመሪያው ነገር አጅግ በጣም የተሰበሰበ (የታጨደ) ታሪክ መሆኑ ነው። ለምሳሌ፤ ስለ ፊልጶስ ንግግር የምናውቀው ነገር ኢየሱስን ከመስበኩ ሌላ አነስተኛ ነው። ማንም ወንጌላዊ ሊኖረው የሚመኘው የንግግር መክፈቻ ዕድል ተስጥቶት ነበር! አንድ እውነትን ፈላጊ ትክክለኛውን ጥያቄ ጠይቋል ቢባል አንኳ፤ ይኼኛው እንዲሁ አድርጓል፤ ሆኖም ያኔም፤ መጽሐፍ ቅዱስን እያነበበ ነበር! ይሁን እንጂ፤ ምንም እንኳ እይሁዳውያን ስለ እግዚአብሔር ባላቸው ዕውቀት ላይ የተመሠረተ መሆኑ ሊገመት ቢችልም፤ ለጥያቄው መልስ ስመስጠት ብዙ የማስብ ጊዜ ሳይወስድበት አልቀረም።

ጃንደረባው ራሱ የጥምቀትን ርዕስ በማንሳቱ ሊገርመን አይገባም። ወንጌሉ የሚጀምረው በመጥምቁ የሐንስ አገልግሎት በመሆኑ (ማር. 1:1-4)፤ ምናልባት ፊልጶስም ሳይጠቅስው አልቀረም። እግዚአብሔርን እንደሚፈራ አሕዛብ፤ ሃይማኖቱን እንደሰወጠ ሰው

ሳሆን! አንደ የኤሁድ ሃይማኖት ተከታይነቱ! ጃንደረባው የእግዚአብሔርን ሕዝብ ስመቀላቀል እና መሲሐቸውውን እንደ መሲሐ እድርጎ ስመቁጠር እንዲህ ያለ የመታጠብ ሥርዓት አስፈላጊ መሆኑን ጠንቅቆ ያውቃል። ምናልባት የተሰለበ (የተኮላሸ) መሆኑ በእይሁዳውያን ካህናት ዘንድ ሙሉ ተቀባይነት እንዳያገኝ መስናክል ሊሆንበት ይችላል (ይህ የሚወሰነው ጉዳዩን በዘዳግም 23:1፤ ወይም በኢሳ. 56: 4-5 መሠረት ከማየታቸው አንጸር ነው)።

ትዝ የሚለን ነገር ቢኖር፤ ሰፊልጶስ «ብከኩት» የሰጠው ምላሽ ጥምቀት እንደ ሆነ ነው። ያደረገው ይህን ብቻ ከሆነ፤ እውነተኛ «ብጥምቀት የመታደስ» ምሳሌ ሳይኖረን ይሆናል! ንስሐ መግባቱ ወደ ኢየሩሳሌም ካደረገው ከልብ የሆነ ሃማናታዊ ጉዞ ይታይ ይሆናል! ይህም ቆርኔሌዎስ ከኢፕሮስ ጉብኝት በፊት በነበረበት ተመሳሳ መንፈሳዊ ሁኔታ ውስት ያደርገዋል፤ ሆኖም ግን ስለ እምነትም ሆነ መንፈስ ቅዱስን ስለ መቀበል በግልጽ የተጠቀሰ ነገር የለም።

በመጀመሪያዬቱ ቤተ ክርስቲያን ውስጥ የነበሩ አንዳንድ የመጽሐፍ ቅዱስ ቅጂ ገልባጮች በቂ ያልነበረው መንፈሳዊ ውልደቱ (ቢያንስ ቢያንስ በጽሑፍ ከተመዘገበው ቃል አኳያ ሲመሰክቱት) እና በቀጣይ በሚያጋጥሟቸው «አማኞች» ላይ የሚያሳድረው ጎጂ ተጽዕኖ እንዳልተመቻቸው ግልጽ ነው። በጣም አስፈላጊ የነበሩትን ግድፈቶች ሰማሚላት ሲባል፤ በኋለኞቹ ቅጂዎች ላይ ተጨማሪ ጥቅሶች ተጨምረውበታል። በአንዳንድ የመጽሐፍ ቅጂዎች (ቁጥር 377 በመጽሐፍ ቅዱሶች ውስጥ ይጨምሩበታል)፡- «ፊልጶስም፡- በሙሉ ልብህ ብታም፤ ተፈቅዶአል አለው። ጃንደረባውም መልሶ፡- ኢየሱስ ክርስቶስ የእግዚአብሔር ልጅ እንደሆነ አምናለሁ» ሲል መለሰለት። በዚህ ተጨማሪ ንግግር ላይ ከእምነት አሳብ ትንሽ የበለጠ የእምነት መግስጫ ስምምነት አለ፤ ነገር ግን ይህ የሚጠቁመው የመጀመሪያዋ ቤተ ክርስቲያን ጃንደረባው ከመጠመቁ በፊት እውነተኛ አማኝ እንደ ነበር በደንብ ግልጽ ለማድረግ ትፈልግ እንደ ነበረ ነው።

አንድ የጥንት ጽሑፍ (ምዕራባዊው ጽሑፍ ተብሎ የሚታወቀው) የቁጥር 39 ትርጉም አለው። “መንፈስ ቅዱስ በጃንደረባው ላይ ወደቀ፣ የጌታም መልአክ ፊልጶስን ነጠቀው።” የአዲስ ኪዳን ምሑር የሆነው ሄነሪ አልፎርድ ለየት ያለው ምንባብ የተፈለገው «ጃንደረባውን ጥምቀት ውጤቶች ከተሰማመደው መለኮታዊው አሠራር ጋር ለማጣጣም ከመፈለግ የተነሣ ነው። ሲል ይጠቁማል። ይህ ተጨማሪ ማብራሪያ ከመጀመሪያው የተደረገውን የመዘገብ አውነተኛ ታሪክ ከሆነ፣ የፊልጶስ አገልግሎት፣ በሰማርያ መንፈሳዊ ውልደትን ለመፈጸም በግልጽ በቂ ባይሆንም፣ በዚህ ሁኔታ ውስጥ ግን መንፈሳዊ ውልደቱን ለመፈጸም በቂ ነጠር ማለት ይሆናል። ምንም እንኳን ታሪካዊ ባይሆንም፣ ማሸሻያው የሚያሳን የጥንቷ ቤተ ክርስቲያን «ሐዋርያዊ» እጆች አስፈላጊ ሆነው እንዳላገኟቸው ነው።

ለቱም ጭማሪዎች ስለ ጥንቷ ቤተ ክርስቲያን አመለካከት ግልጽ ማረጋገጫዎች ናቸው፤ ምንም እንኳን ይህንን ለመጠቀም ሱቃስ የመጀመሪያው ሰው ባይሆንም፤ አነርሱ ክርስቲያናዊ ውልደቶች ፍጹም ረቂቅ ለሰመሆኑ የተያዘውን የማያቋርጥ አምነት ይገልታሉ።

በዝቅተኛ ደረጃ “ወደ ውሃ ወረዳ” እና “ከውሃውም ወጡ” የሚያመለክተው በማድፈቅ (ውሃ ውስጥ በመግባት) መጠመቁን አንጂ፣ ውሃ በላይ ላይ በማፍሰስ እንዳልሆነ ነው፤ ሰውየው ወደ ውሃ ይሄዳል አንጂ፣ ውሃው ወደ ሰውየው እንደማይመጣ ግልጽ ነው፤ ከወገብ በታች ውሃ ውስጥ አስገብቶ በራስ ላይ ውሃን በማርከፍከፍ ማጥመቅ ለንግግርም አይመችም (ቢሆንም ብዙ ክርስቲያናዊ ሥዕሎች ይህን ማረጋገጫ መሳይ ጥምረት ያሳያሉ፤ ምናልባትም በሁለቱ ሞዴሎች አንድ የሽግግር ደረጃ አንዳለ ለመግለጽ የሚፈልጉ ይመስላል!)

አንዳንዶችም የመሬት አቀማመጥን ጥያቄ በማንሣት የጋዛ ሰርጥ በረሃ ስለ ሆነ መሉ በመሉ በመድፈቅ ለማጥመቅ የሚበቃ በቂ ውሃ አይደዝም በማለት አሳቡን ይቃወማሉ። የሱቃስን ታሪካዊ ወይም

ጂኦግራፊያዊ እውቀቱን ለማጉደፍ ካልሆነ በስተቀር፣ ይህ ትችት በሁለት መንገድ ምላሽ ሊለጠው ይችላል። አንደኛ፣ «ዋዲ» ሲሆን፣ በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ የግብፅ ወንዙ ተብሎ ይጠራል፤ ይህም ወንዝ አንዳንድ ጊዜ በኮረብታዎች ላይ በሚዘነብበት ጊዜ ይሞላል፤ ምናልባትም ጃንደረባው ጥያቄውን የሰነዘረው ውሃውን በማየቱ ሳይሆን አይቀርም። ሌላው፣ ምናልባትም ንግግሩ የተጀመረው በጣም ሩቅ ላሉ «በበረሃው መንገድ» ላይ ሆኖ፣ ከኢየሩሳሌም ከዚያም እስከ ጋዛ ድረስ ቀጥሎ ሊሆን ይችላል።

ይህ ከሱዳን የመጽሐፍ ቅዱስ «ኢትዮጵያ» የነበረው/የሆነው የቤተ መንግሥት ባለሥልጣን የነበረው/የሆነው የመጀመሪያው ተጠማቂ ነበር። ጴጥሮስ ስለ ቆርኔሌዎስ ጥምቀት በተጠየቀ ጊዜ ስለዚህ ለምን አልተጠየቀም? ምናልባት ጃንደረባው፣ በትውልድ ባይሆንም፣ በሃይማኖቱ (በእምነቱ) እንደ አይሁዳዊ ተቆጥሮ ሊሆን ይችላል። ይህ ሁኔታ በዋናነት የተዘገበው መንፈስ ቅዱስ ወንጌል እስከ ምድር ዳርቻ ድረስ በዚህ ሁኔታ፣ ወደ አፍሪቃ አገጥሮ እንዲለራጭ ለማድረግ መሆኑን ለማሳየት ከሆነ፣ ከሱቃስ መልአክት ጋር በፍጹም የሚጣጣም ይሆናል።